UNIWERSYTET ŁÓDZKI

UNIC

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Łódzki

ul. Narutowicza 68, 90-136 Łódź

Link do strony internetowej z Raportem Samooceny: WPiA UŁ

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **PRAWO**

1. Poziom/y studiów: **jednolite studia magisterskie**
2. Forma/y studiów: **stacjonarne i niestacjonarne (wieczorowe, zaoczne)**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek[1]

   nauki prawne (100%)

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ NIE

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Symbol efektu uczenia się opisującego program studiów	**Efekt uczenia się opisujący program studiów na kierunku PRAWO – jednolite studia magisterskie po ukończeniu studiów absolwent:**	**Odniesienie do składnika opisu charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia PRK**
WIEDZA		
05P-0A_W01	zna i rozumie w pogłębiony sposób charakter nauk prawnych, ich miejsce w systemie nauk, ich wewnętrzną systematykę oraz ich powiązania (w tym przedmiotowe i metodologiczne) z innymi dyscyplinami naukowymi, w szczególności z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych;	P7U_W P7S_WG
05P-0A_W02	zna aparat pojęciowy nauk prawnych, terminologię języka prawnego i prawniczego;	P7U_W P7S_WG
05P-0A_W03	zna koncepcje dotyczące źródeł i norm prawa oraz zasady tworzenia, interpretacji i stosowania norm i aktów prawnych na płaszczyźnie krajowej oraz międzynarodowej;	P7U_W P7S_WG
05P-0A_W04	zna i rozumie w pogłębiony sposób czynniki i zjawiska naturalne, społeczne, gospodarcze i inne determinujące	P7U_W

[1]Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

	stanowienie, interpretację i stosowanie prawa, w tym te stanowiące fundamentalne wyzwania współczesnej cywilizacji;	P7S_WK
05P-0A_W05	zna i rozumie w pogłębiony sposób koncepcje i procesy kształtowania się i ewolucji starożytnych i nowożytnych systemów i regulacji prawnych;	P7U_W P7S_WG
05P-0A_W06	zna poszczególne kategorie/grupy uczestników obrotu prawnego i ich status na płaszczyźnie krajowej i międzynarodowej oraz koncepcje podmiotowości prawnej w różnych systemach prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem jednostek i ich podstawowych wolności, praw i obowiązków;	P7U_W P7S_WG
05P-0A_W07	zna i rozumie w pogłębiony sposób instytucje prawa materialnego i formalnego w obrębie poszczególnych specjalności prawa publicznego i prywatnego;	P7U_W P7S_WG
05P-0A_W08	zna i rozumie w pogłębiony i usystematyzowany sposób podstawy i zasady funkcjonowania władzy prawodawczej, wykonawczej, sądowniczej, w szczególności organów ochrony prawnej oraz administracji publicznej;	P7U_W P7S_WG
05P-0A_W09	zna i rozumie w pogłębiony sposób prawo procesowe i zasady udziału w postępowaniach przed organami krajowymi i międzynarodowymi;	P7U_W P7S_WG
05P-0A_W10	zna i rozumie w pogłębiony sposób zasady deontologii zawodów prawniczych, szczególną społeczną rolę i odpowiedzialność osób je wykonujących;	P7U_W P7S_WK
05P-0A_W11	zna i rozumie w pogłębiony sposób międzynarodowy obrót prawny;	P7U_W P7S_WG
05P-0A_W12	zna zasady tworzenia i rozwoju form przedsiębiorczości;	P7U_W P7S_WK

05P-0A_W13	zna i rozumie współczesne uwarunkowania prowadzenia badań naukowych w kontekście ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego, posiada pogłębioną wiedzę na ten temat, którą potrafi wykorzystać w swojej pracy;	P7U_W P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
05P-0A_U01	potrafi prawidłowo dokonywać obserwacji i interpretacji złożonych zdarzeń, zjawisk i procesów społecznych, gospodarczych i innych, identyfikować i analizować ich powiązania z różnymi obszarami prawa;	P7U_U P7S_UW
05P-0A_U02	potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu nauk prawnych, także w powiązaniu z innymi dyscyplinami, w celu identyfikacji i analizy problemów prawnych, teoretycznych i praktycznych, i poszukiwania sposobów ich rozwiązywania;	P7U_U P7S_UW
05P-0A_U03	potrafi kreować rozwiązania złożonych problemów prawnych i prognozować przebieg realizacji proponowanego rozwiązania oraz przewidywać skutki planowanych działań;	P7U_U P7S_UW
05P-0A_U04	potrafi porozumiewać się w sposób klarowny, spójny i zwięzły w mowie i piśmie ze specjalistami, jak i osobami niebędącymi specjalistami w zakresie prawa; potrafi korzystać z nowoczesnych technik i narzędzi komunikacyjnych, potrafi konstruować rozbudowane wypowiedzi, w tym w debacie, na tematy dotyczące prawa z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, przy wykorzystaniu różnorodnych źródeł (regulacji prawnych, orzecznictwa, piśmiennictwa naukowego) oraz dorobku innych dyscyplin naukowych;	P7U_U P7S_UK
05P-0A_U05	posiada pogłębione umiejętności prezentowania własnych poglądów, przy czym ma zdolność wyrażania wątpliwości, sugestii i indywidualnych ocen popartych	P7U_U P7S_UW

	rozbudowaną argumentacją, z uwzględnieniem poglądów różnych autorów, z poszanowaniem prawa własności intelektualnej i zasad etyki;	
05P-0A_U06	posługuje się nowożytnym językiem obcym w mowie i w piśmie na poziomie biegłości B2 (II rok) /B2+ (IV-V rok) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w zakresie języka profesjonalnego, w szczególności języka prawnego i prawniczego;	P7U_U P7S_UK
05P-0A_U07	potrafi samodzielnie sporządzać pisma prawnicze, również w języku obcym, wykazując się znajomością prawa i umiejętnością jego stosowania w praktyce;	P7U_U P7S_UK
05P-0A_U08	posiada umiejętności badawcze: formułuje złożone problemy badawcze, dobiera stosowne źródła, metody i techniki badań, opracowuje i prezentuje wyniki badań, wyciąga wnioski i wskazuje kierunki rozwoju w zakresie wybranej specjalności z zakresu nauk prawnych;	P7U_U P7S_UW
05P-0A_U09	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie i potrafi samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie i inspirować i organizować proces uczenia się innych osób;	P7U_U P7S_UU
05P-0A_U10	potrafi organizować swoją pracę indywidualną, organizować pracę i współpracować w grupie, także o charakterze interdyscyplinarnym, przyjmując w niej różne role, w tym role kierownicze;	P7U_U P7S_UO
05P-0A_U11	potrafi posługiwać się w praktyce poznanymi systemami normatywnymi, normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązywania konkretnych problemów;	P7U_U P7S_UW
05P-0A_U12	potrafi wybrać i zastosować metodę pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych, potrafi twórczo animować zawodowy	P7U_U P7S_UW

	rozwój własny w oparciu o nabyte umiejętności praktyczne;	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
05P-0A_K01	jest świadom poziomu swojej wiedzy i umiejętności i jest gotów do ich samodzielnego i krytycznego uzupełniania i rozwijania w oparciu o model interdyscyplinarny „uczenia się przez całe życie”;	P7U_K P7S_KK
05P-0A_K02	jest gotów dokonywać wyboru i gradacji priorytetów przy wykonywaniu zadań badawczych lub zawodowych określonych przez siebie lub innych, także z wykorzystaniem wiedzy i opinii ekspertów;	P7U_K P7S_KK
05P-0A_K03	wykazuje wrażliwość społeczną i jest gotów inspirować i podejmować działania na rzecz innych, w interesie ogólnym, ze świadomością szczególnej roli i odpowiedzialności prawnika w społeczeństwie, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych i implikacji towarzyszących wykonywaniu poszczególnych zawodów prawniczych;	P7U_K P7S_KO
05P-0A_K04	jest gotów myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, z poszanowaniem warunków i ograniczeń dotyczących poszczególnych zawodów prawniczych	P7U_K P7S_KO
05P-0A_K05	jest gotów do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów (prawnych, etycznych) związanych z wykonywaniem zawodu, funkcji, powierzonych zadań;	P7U_K P7S_KR
05P-0A_K06	jest gotów do promowania postaw profesjonalizmu i odpowiedzialności, do dbałości o dorobek i etos zawodowy, a także do rozwijania zasad etyki związanych z wykonywaniem poszczególnych zawodów prawniczych, zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi, do ich przestrzegania i egzekwowania;	P7U_K P7S_KR

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Monika Bogucka-Felczak	**Dr hab. prof. UŁ / Dziekan WPiA UŁ**
Joanna Połatyńska	**Dr hab. prof. UŁ / Prodziekan ds. kształcenia**
Paweł Dańczak	**Dr / Prodziekan ds. studenckich kierunku prawo**
Dorota Wiśniewska	**Dr hab. prof. UŁ / Prodziekan ds. nauki**
Izabela Florczak	**Dr / Prodziekan ds. współpracy międzynarodowej i projektów**
Anna Czaplińska	**Dr / Koordynator wydziałowy ds. ECTS /Przewodnicząca Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia**
Magdalena Paluszkiewicz	**Dr hab. prof. UŁ / Pełnomocnik ds. dostępności**
Joanna Mikołajczyk	**Dr, prof. UŁ / Pełnomocnik ds. praktyk**
Rafał Budzisz	**Dr / Pełnomocnik ds. współpracy z otoczeniem**
Marta Mucha	**Mgr / Koordynator wydziałowy ds. Programu Erasmus**
Zuzanna Adamusik	**Mgr / Dyrektor administracyjny**

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów 2

Wskazówki ogólne do raportu samooceny 9

Prezentacja uczelni 10

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim 12

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się 12

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1: 22

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się 23

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie 42

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry 52

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie 61

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku 68

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku 73

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia 85

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach 103

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów 105

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów 112

Część III. Załączniki 115

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów 115

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających 134

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespól oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Łódzki (UŁ) powstał 24 maja 1945 r. Obecnie jest jedną z największych polskich uczelni i największych pracodawców w aglomeracji łódzkiej. Zatrudnia niemal 4000 pracowników, wśród nich ponad 2000 to nauczyciele akademiccy, także zagraniczni. Na 13 wydziałach i 164 kierunkach studiują ponad 23000 studentów, w tym około 2000 studentów zagranicznych; studia kończy rocznie ponad 5000 absolwentów, a w 4 szkołach doktorskich kształci się blisko 400 doktorantów.

Misją Uniwersytetu Łódzkiego jest rzetelne prowadzenie badań naukowych oraz aktywne głoszenie prawdy z nich płynącej, tak by mądrze kształcić kolejne pokolenia, być użytecznym dla społeczeństwa oraz odważnie odpowiadać na wyzwania współczesności. Mottem UŁ jest „Jedność w różnorodności": Uniwersytet postrzega się jako wspólnota uczonych, pracowników, studentów i absolwentów, która nawiązuje w swej działalności do dziedzictwa wielonarodowej i wielokulturowej Łodzi. Celem UŁ jest budowanie międzynarodowych więzi, w szczególności we współpracy z czołowymi ośrodkami zagranicznymi. UŁ jest uczelnią otwartą na świat, tworzącą także obcokrajowcom optymalne warunki do pracy lub studiowania w regularnym trybie; promującą, realizującą i rozwijającą różnorodne programy wymiany akademickiej dla nauczycieli, studentów i doktorantów. Ale równie ważna jest dla UŁ współpraca na poziomie krajowym w wymiarze ogólnopolskim, regionalnym i – w szczególności – lokalnym. Uniwersytet jest częścią Łodzi, działa wspólnie z łodzianami i dla łodzian, angażując się w wiele projektów społeczno-kulturalnych. UŁ kształtuje przyszłe polskie i zagraniczne elity ludzi mądrych i odpowiedzialnych, o szerokich horyzontach intelektualnych, tolerancyjnych i otwartych na różnorodne poglądy i idee.

UŁ konsekwentnie buduje swoją pozycję uczelni badawczej o międzynarodowej rozpoznawalności. Tematyka prowadzonych w nim badań obejmuje niemal 30 dyscyplin należących do nauk humanistycznych, społecznych i eksperymentalnych. W UŁ funkcjonuje 15 centrów naukowo-badawczych. Ta różnorodność, połączona z interdyscyplinarnością, tworzy silny fundament i atut w rozwoju UŁ. **Badania naukowe determinują przedmiot i proces kształcenia.** Wysoko wykwalifikowana kadra oraz jej doświadczenie i osiągnięcia badawcze stanowią bazę konieczną dla doskonalenia istniejących i tworzenia nowych kierunków studiów w reakcji na zmiany wynikające z postępu naukowego i technologicznego, potrzeby różnych grup partnerów i interesariuszy z otoczenia społeczno-gospodarczego, i na problemy współczesnego świata. **UŁ współpracuje** z administracją publiczną, z biznesem i z podmiotami „trzeciego sektora" zarówno na poziomie kadrowym, kształcąc dla nich wykwalifikowanych pracowników, ale i korzystając z ich praktycznych doświadczeń w projektowaniu i realizacji procesu kształcenia, jak i na poziomie naukowo-wdrożeniowym, oferując swoje know-how dla różnych gałęzi życia gospodarczego i społecznego oraz dążąc do komercjalizacji wyników badań pracowników, doktorantów i studentów.

Wydział Prawa i Administracji funkcjonuje od początku istnienia Uniwersytetu Łódzkiego jako jego jednostka organizacyjna i dynamicznie rozwija się wraz z całą uczelnią. Swój **udział w realizacji misji UŁ** Wydział widzi przede wszystkim w budowaniu doskonałości naukowej i dydaktycznej na poziomie krajowym i międzynarodowym w zakresie nauk prawnych oraz nauk o administracji i polityce, w kształceniu ukierunkowanym na przygotowanie absolwentów do służby w demokratycznym państwie prawnym, wychowaniu w duchu najwyższych wartości etycznych, jak również podejmowaniu wszelkich innych działań sprzyjających rozwojowi nauki i społeczeństwa.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

WPiA jako część wspólnoty UŁ w pełni włącza się swoją działalnością w realizację misji Uniwersytetu. Strategia WPiA UŁ opiera się na czterech filarach: NAUKA – KSZTAŁCENIE – OTOCZENIE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE – SPOŁECZNOŚĆ, w które zostały wpisane cele strategiczne oraz główne działania spójne ze Strategią UŁ. Mając świadomość potrzeby osiągania najwyższego poziomu w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy, kształtowaniu umiejętności i postaw, i kreowaniu wartościowych relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w kontekście krajowym i międzynarodowym, WPiA dąży do podwyższania jakości badań naukowych, a z nią symetrycznie jakości kształcenia poprzez m.in. unowocześnianie i uatrakcyjnianie oferty edukacyjnej powiązane z dostosowywaniem jej do zmieniających się potrzeb społecznych, w tym potrzeb rynku pracy, a także wyzwań wynikających z uczestniczenia w procesie harmonizacji systemu szkolnictwa wyższego w Unii Europejskiej, zwanego Europejskim Obszarem Szkolnictwa Wyższego. Oferta edukacyjna Wydziału obejmuje kierunki studiów, których programy są tworzone i doskonalone w oparciu o badania naukowe, oczekiwania wszystkich grup interesariuszy oraz uznane międzynarodowe standardy, co zapewnia porównywalność kwalifikacji uzyskiwanych w UŁ z kwalifikacjami nadawanymi przez szkoły wyższe w innych krajach, zwłaszcza europejskich.

W ten trend wpisuje się oferta edukacyjna WPiA na kierunku Prawo. Stwarza ona studentom możliwość zdobywania i pogłębiania aktualnej wiedzy, nabywania specjalistycznych umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania pracy zawodowej, poszerzania zainteresowań, dalszego kształcenia i osobistego rozwoju w warunkach dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości. **Nowocześnie skonstruowany program studiów podlega regularnej weryfikacji i modyfikacji**, w które zaangażowane są wszystkie grupy interesariuszy wewnętrznych (ostatnia w 2025 r.), tak by uwzględniał najnowszy stan badań naukowych oraz skuteczne i nowatorskie formy i metody kształcenia, rozwijające kompetencje studentów we wszystkich trzech obszarach (wiedzy, umiejętności i postaw) i skuteczne praktyki „dobrego zarządzania" usprawniające organizację procesu kształcenia. **Dopełniają go dynamicznie i wszechstronnie rozwijana współpraca międzynarodowa**, ze szczególną rolą wymiany akademickiej, **wspieranie różnych form działalności studentów** (w zakresie naukowym, organizacyjnym, społecznym, ogólnorozwojowym) oraz **stała współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym**. W dążeniu do optymalizacji programu WPiA kieruje się międzynarodowymi standardami jakości i wytycznymi w zakresie tworzenia programów kształcenia (jak Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area i inne dokumenty

opracowywane w ramach EHEA i ENQA - European Association for Quality Assurance in Higher Education, czy najnowsze zalecenie Rady C/2025/3006 z 12.05.2025 r. w sprawie europejskiego systemu zapewniania jakości i uznawalności w szkolnictwie wyższym). Istotną inspirację stanowią również wzorce konstrukcji programów z uczelni zagranicznych, zwłaszcza belgijskich i niderlandzkich (Antwerpia, Gandawa, Maastricht, Utrecht), w szczególności w odniesieniu do dużego udziału zajęć specjalizacyjnych i wybieralnych, co umożliwia studentom daleko idącą indywidualizację ścieżki kształcenia, przy zapewnieniu pełnej realizacji kierunkowych efektów uczenia się. Jednocześnie zajęcia te są prowadzone w formach wymagających interaktywnych i twórczych metod kształcenia, rozwijających kreatywność i zdolność krytycznego myślenia.

Celem prowadzonych na WPiA jednolitych studiów magisterskich na kierunku Prawo jest nowoczesne i wszechstronne wykształcenie kadry specjalistów przygotowanych do podjęcia wszystkich rodzajów aplikacji koniecznych do wykonywania zawodów prawniczych, a także pełnienia funkcji wymagających gruntownej wiedzy prawniczej w instytucjach lub organizacjach, tj. jednostkach administracji publicznej, przedsiębiorstwach publicznych i prywatnych, firmach doradczych, organizacjach pozarządowych czy instytucjach międzynarodowych, w tym w organach Unii Europejskiej. Oferta programowa skierowana jest do absolwentów szkół średnich, a także absolwentów innych kierunków studiów, którzy są zainteresowani tematyką prawną, polityczną i społeczną. Prowadzenie zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych w dwóch trybach – zaocznym i wieczorowym – ułatwia podejmowanie ich także kandydatom, którzy muszą pogodzić naukę z innymi obowiązkami.

Treści kształcenia przynależą do dziedziny nauk społecznych i dyscypliny nauk prawnych, a także zawierają elementy z zakresu innych dyscyplin (jak filozofia, psychologia, nauki socjologiczne, ekonomia i finanse). **Problematyka wykładanych przedmiotów odpowiada tematyce badań prowadzonych na WPiA**, obejmując w istocie wszystkie specjalności prawnicze, w ich wymiarze zarówno dogmatycznym, jak i teoretycznym. W szczególny sposób **powiązanie treści kształcenia z prowadzonymi badaniami** odzwierciedla lista zajęć w ramach modułów wybieralnych, która jest corocznie weryfikowana i aktualizowana, aby w ofercie dydaktycznej uwzględnić zmiany i nowości w tematyce badań prowadzonych na WPiA. Program jest skonstruowany tak, aby zapewnić osobom studiującym **duży stopnień indywidualizacji ścieżki kształcenia**, zgodnie z zainteresowaniami (poprzez wybór specjalizacji – z pięciu dostępnych, wybór przedmiotów w ramach modułów wybieralnych, wybór rodzaju praktyk, wybór zajęć przygotowujących do prowadzenia badań i wybór seminarium magisterskiego, a także przy spełnieniu szczególnych warunków – indywidualny plan i program studiów). Konstrukcja programu zakłada także **możliwość odbywania części studiów na innych uczelniach krajowych i zagranicznych** na każdym roku, poza rokiem 1. (tzw. okna mobilnościowe), a

na Wydziale stosowane są zasady tworzenia i rozliczania programów mobilności akademickiej umożliwiające stuprocentową uznawalność osiągnięć uzyskanych w jej ramach.

Kierunkowe efekty uczenia się są spójne z charakterystykami Polskiej Ramy Kwalifikacji dla 7. poziomu kształcenia, profilu ogólnoakademickiego w dziedzinie nauk społecznych. W dokumentacji procesu kształcenia efekty kierunkowe w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zostały opisane w formie tabelarycznej i odniesione do składnika opisu charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia PRK, co wyraźnie pokazuje ich wzajemną relację. Natomiast powiązanie kierunkowych efektów uczenia się z treściami kształcenia poszczególnych przedmiotów przedstawiono w **matrycy kompetencji**. Określają one, które kierunkowe efekty uczenia się i w jakim stopniu (w skali 3-stopniowej: 1 – podstawowy; 2 – średni; 3 – zaawansowany) są realizowane w ramach każdego przedmiotu. Z kolei szczegółowe **efekty uczenia się dla przedmiotów i ogólne treści kształcenia** przedstawione są w stałych częściach sylabusów, stanowiących integralną część programów studiów, z zachowaniem podziału na efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych; wskazane są w nich również symbole kierunkowych efektów uczenia się realizowanych w ramach przedmiotu. Szczegółowe treści kształcenia, stosowane metody dydaktyczne, jak też sposób weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się są określone w sylabusach w części zmiennej, obowiązującej dla cyklu kształcenia w danym roku akademickim.

Zgodnie z założeniami programowymi, realizacja celów kształcenia na kierunku Prawo oznacza **osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy**, obejmujących m.in. pogłębioną wiedzę o charakterze nauk prawnych, ich miejscu w systemie nauk społecznych i humanistycznych oraz relacjach do innych nauk, o źródłach i metodach interpretacji norm prawnych oraz o zjawiskach społecznych i gospodarczych determinujących stanowienie i stosowanie prawa, a także o uwarunkowaniach normatywnych dotyczących zasad tworzenia i stosowania norm i aktów prawnych na płaszczyźnie krajowej oraz międzynarodowej. Absolwent kierunku uzyskuje także pogłębioną wiedzę na temat pojęć i instytucji prawnych, unormowań poszczególnych specjalności prawa materialnego i proceduralnego, z uwzględnieniem także międzynarodowego wymiaru obrotu prawnego. Kluczowe dla tego kierunku są również efekty w postaci uporządkowanej i usystematyzowanej wiedzy w zakresie podstaw i zasad funkcjonowania władzy prawodawczej, wykonawczej i sądowniczej, organów ochrony prawnej oraz administracji publicznej, jak również znajomość poszczególnych kategorii uczestników obrotu prawnego na płaszczyźnie krajowej i międzynarodowej.

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności dotyczą w pierwszej kolejności wykorzystywania i integrowania wiedzy teoretycznej z zakresu prawa i powiązanych z nim dyscyplin w celu analizy problemów prawnych i poszukiwania sposobów ich rozwiązywania, a także obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych i analizowania ich powiązań z różnymi obszarami działalności prawnej. Ponadto,

obejmują umiejętności posługiwania się językiem prawnym i prawniczym, analizy i interpretacji tekstów prawnych (aktów prawnych i orzecznictwa) i naukowych oraz wykorzystywania ich w celu rozwiązywania problemów i uzasadniania prezentowanych poglądów. W konsekwencji absolwent jest przygotowany do samodzielnego sporządzania pism prawniczych, a także innych prac pisemnych i wygłaszania wystąpień przedstawiających i analizujących zagadnienia z zakresu prawa. Szczególny nacisk kładzie się na rozwój kompetencji potrzebnych w samodzielnym prowadzeniu badań naukowych (w ramach konwersatoriów metodycznych, seminarium magisterskiego oraz prowadzonych w formie konwersatoriów licznych modułów wybieralnych), których najważniejszym rezultatem jest praca magisterska. Związane jest z tym również pogłębienie znajomości języka obcego w zakresie specjalistycznej terminologii i formułowania pisemnych i ustnych wypowiedzi z jej użyciem, z poziomu B2 osiąganego na wcześniejszym etapie studiów (lektorat i egzamin z języka obcego na 2. roku) do poziomu B2+ (poprzez obowiązkowe zaliczenie modułu wybieralnego – konwersatorium w języku obcym, powiązanego także z badaniami naukowymi na IV lub V roku).

W zakresie **kompetencji społecznych** studia na kierunku Prawo przygotowują do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez prawidłowe postrzeganie pozycji prawnika w społeczeństwie, dostrzeganie związanych z nią powinności społecznych, implikacji prawnych i etycznych towarzyszących wykonywaniu poszczególnych zawodów prawniczych. Promują również postawę przedsiębiorczego myślenia i działania, uwzględniającego odrębności dotyczące zawodów prawniczych, a także rozwijają kompetencje w zakresie pracy w zespole z przygotowaniem do pełnienia w nim ról kierowniczych. Propagują postawę pogłębionej samooceny swoich kompetencji w powiązaniu z rozumieniem potrzeby ciągłego zawodowego i osobistego rozwoju, i zdolności do wyznaczania jego kierunków. Takie ukształtowanie programu studiów i realizacja zawartej w nim koncepcji kształcenia umożliwia absolwentom znalezienie zatrudnienia zgodnego z oczekiwaniami rynku pracy i potrzebami społeczeństwa, a jednocześnie z ich własnymi zainteresowaniami, co w konsekwencji prowadzi do jak najlepszego wykorzystania ich potencjału.

Kształcenie na kierunku prawo prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji UŁ jest ściśle powiązane z działalnością naukową, co stanowi fundament realizacji profilu ogólnoakademickiego i spełnia najwyższe standardy jakości kształcenia. Spójność pomiędzy nimi jest zapewniana poprzez trwałe i transparentne mechanizmy projektowania i weryfikacji programu studiów, oparte na aktualnych wynikach badań naukowych prowadzonych na Wydziale, na systematycznym udziale kadry w działalności eksperckiej krajowej i międzynarodowej oraz na efektywnym wykorzystywaniu rezultatów badań w procesie kształcenia. co zapewnia innowacyjność dydaktyki i rozwój kompetencji badawczych studentów.

Badania naukowe prowadzone na Wydziale obejmują pełne spektrum współczesnych nauk prawnych i są bezpośrednio powiązane z treściami programowymi kierunku prawo. Wydział konsekwentnie rozwija następujące priorytetowe obszary badawcze:

- **prawo konstytucyjne i administracyjne –** obejmują m.in. problematykę praworządności, niezależności sądownictwa, kontroli administracji, wolności praw człowieka oraz relacji państwo–Kościół. Wyniki badań wykorzystywane są w przedmiotach ustrojowych, administracyjnych i dotyczących praw człowieka, a także w seminariach magisterskich. Pozwalają studentom na rozumienie dynamicznych zmian ustrojowych i wzmacniają ich kompetencje interpretacyjne;
- **prawo cywilne, handlowe i procesowe –** badania koncentrują się na prawie zobowiązań, prawie spółek, ochronie konsumentów, własności intelektualnej, regulacjach rynku cyfrowego oraz nowych technologiach (m.in. smart kontrakty, AI). Wyniki badań włączane są do sylabusów w ramach prawa cywilnego, handlowego, gospodarczego i postępowania cywilnego, zapewniając studentom kontakt z aktualnymi trendami oraz przygotowanie do pracy w zawodach prawniczych;
- **prawo karne i penitencjarne –** obejmuje badania nad przestępczością przeciwko życiu, zdrowiu i środowisku, cyberprzestępczością, odpowiedzialnością podmiotów leczniczych oraz reformami więziennictwa. Wyniki badań wpływają na treść zajęć z prawa karnego, postępowania karnego i prawa karnego wykonawczego, rozwijając u studentów umiejętność analizy norm penalnych;
- **prawo pracy i zabezpieczenia społecznego –** obejmuje zagadnienia dyskryminacji, pracy zdalnej, niepewnych form zatrudnienia, praw osób z niepełnosprawnościami, a także wpływu technologii cyfrowych i AI na rynek pracy. Badania te kształtują treść zajęć, umożliwiając studentom rozumienie współczesnych wyzwań rynku pracy;
- **prawo międzynarodowe i europejskie** – badania obejmują m.in. prawa człowieka, prawo humanitarne, migracje, sankcje, ochronę uchodźców, orzecznictwo TSUE i ETPC. Prace te stanowią podstawę treści programowych zajęć podstawowych i wybieralnych z prawa UE, prawa międzynarodowego publicznego;
- **prawo ochrony danych oraz prawo nowych technologii –** obszar koncentruje się na ochronie prywatności, danych osobowych, przejrzystości algorytmicznej, regulacjach AI Act, ochronie sygnalistów i cyberbezpieczeństwie. Zakres ten jest intensywnie rozwijany i wykorzystywany w dydaktyce w ramach przedmiotów podstawowych i fakultatywnych;
- **badania historycznoprawne, teoretycznoprawne, filozoficznoprawne, interdyscyplinarne –** badania na styku różnych specjalności nauk prawnych, zwłaszcza historii prawa, teorii prawa czy filozofii prawa i innych specjalności, a także łączące nauki prawne z innymi dyscyplinami, jak socjologia, nauki o polityce i administracji, ekonomia i finanse, filozofia. Interdyscyplinarność ta znajduje odzwierciedlenie w: zajęciach łączących perspektywę prawną z innymi naukami społecznymi i

humanistycznymi(prawo i psychologia, prawo i ekonomia, filozofia prawa, bioetyka); seminariach magisterskich ukierunkowanych na złożone problemy badawcze; wykorzystywaniu metod badawczych pochodzących z nauk pokrewnych: analizy danych, krytycznej analizy dyskursu, metod jakościowych i porównawczych; angażowaniu studentów w analizę aktów prawnych z wykorzystaniem narzędzi humanistyki cyfrowej (np. w ramach **projektu Index 2.0**, prowadzonego przez dr Joannę Kulawiak-Cyrankowską). Interdyscyplinarne podejście umożliwia studentom lepsze zrozumienie kontekstu norm prawnych, wzmacnia ich kompetencje analityczne oraz wspiera ich przygotowanie do pracy w złożonym otoczeniu społecznym i prawnym, co stanowi istotny element kształcenia prawniczego w dynamicznie zmieniającym się świecie.

Każdy z wymienionych obszarów badawczych jest reprezentowany w sylabusach przedmiotów obowiązkowych, specjalizacyjnych, fakultatywnych i seminaryjnych, znajduje odzwierciedlenie treściach kształcenia, a w wielu przypadkach zajęcia prowadzone są przez praktyków-badaczy uczestniczących w projektach naukowych, legislacyjnych, eksperckich, na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Pracownicy WPiA realizują również szereg projektów badawczych (dane w systemie SON UŁ), w tym finansowanych ze źródeł zewnętrznych, których wyniki wykorzystują następnie w procesie dydaktycznym w trakcie prowadzonych zajęć. Wyniki prowadzonych badań naukowych istotnych z punktu widzenia procesu dydaktycznego na kierunku **Prawo,** w szczególności w kształtowaniu i rozwijaniu kompetencji badawczych studentów, a także przygotowaniu ich do samodzielnego prowadzenia badań zostały zawarte w monografiach autorstwa pracowników WPiA, które są nagradzane i wyróżniane – na przykład:

- prof. dr hab. **Monika Namysłowska** – wyróżnienie w 15. edycji konkursu Wolters Kluwer Polska i „Przeglądu Sądowego" na książkę prawniczą najbardziej przydatną w praktyce wymiaru sprawiedliwości – monografia pt. „Zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych między przedsiębiorcami w prawie Unii Europejskiej. W poszukiwaniu modelu ochrony" (2022);
- dr hab. **Dariusz Strzelec**, prof. UŁ – monografia pt. „Postępowanie podatkowe a postępowanie karne skarbowe. Zasadnicze związki międzygałęziowe" (2023) otrzymała tytuł „Książki prawniczej najbardziej przydatnej w praktyce wymiaru sprawiedliwości w 2023 roku" w XVI edycji konkursu Wolters Kluwer Polska i „Przeglądu Sądowego";
- dr hab. **Aneta Tyc**, prof. UŁ – pierwsza nagroda Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości za monografię habilitacyjną pt. „Global Trade, Labour Rights and International Law. A Multilevel Approach";
- dr **Sebastian Czechowicz** – laureat konkursu Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości na najlepsze prace doktorskie (2025). Temat rozprawy: rozprawę doktorską pt.: „Karnoprawna ochrona prawa dziecka do zdrowia w obliczu zjawiska uchylania się od obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci w Polsce".

Monografie te stanowią podstawę programową przedmiotów specjalizacyjnych, seminariów oraz zajęć fakultatywnych, a ich fragmenty są omawiane na zajęciach jako przykłady aktualnych badań naukowych, wzbogacając warsztat badawczy studentów.

Szczególnymi doświadczeniami, zarówno w procesie tworzenia koncepcji kształcenia dla kierunku Prawo, jak w ramach prowadzonych badań i zajęć dydaktycznych dzielą się pracownicy WPiA zasiadający w organach eksperckich, legislacyjnych, gremiach doradczych oraz instytucjach wymiaru sprawiedliwości, administracji rządowej i międzynarodowych organizacjach naukowych (m.in. **prof. Jacek Chlebny – Prezes NSA; prof. UŁ Krzysztof Stefański – Dyrektor Departamentu Prawa Pracy w MPRiPS; prof. Małgorzata Pyziak-Szafnicka, prof. Monika Namysłowska, prof. Sławomir Cieślak, prof. UŁ Robert Kulski – członkowie komisji kodyfikacyjnych; prof. UŁ Monika Król, prof. UŁ Łukasz Korporowicz, dr Anna Michalak – członkowie międzynarodowych towarzystw i sieci badawczych**).

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku **Prawo** mają również doświadczenia w zakresie popularyzacji tematyki nauk prawnych w mediach. Jako przykłady szczególnych osiągnięć można wskazać:

- dr **Krzysztof Kurosz** – nominacja do nagrody „Dobry Dziennikarz 2023" został nominowany w kategorii „Publicysta" za artykuł „Prawa do cyfrowych influencerów i modelek";
- dr Tomasz Lachowski i dr Mateusz Piątkowski, autorzy podcastu **„Lachowski i Piątkowski o prawie międzynarodowym"** – wyróżnienie Nagrody „PRom" za walkę z dezinformacją i popularyzację nauki (2024).

Wyróżnienia te potwierdzają wysoki poziom kompetencji badawczych i dydaktycznych kadry WPiA UŁ a ich działalność ma bezpośrednie przełożenie na proces kształcenia, stanowiąc źródło wiedzy i sprawdzonych w praktyce umiejętności przekazywanych studentom. Aktywność pracowników WPiA UŁ na wszystkich wskazanych polach wpływa na realizację koncepcji kształcenia poprzez:

- bieżącą aktualizację treści kształcenia przedmiotów, zgodnie z kierunkami rozwoju prawa,
- wprowadzanie do procesu kształcenia realnych kazusów z praktyki legislacyjnej, sądowniczej i eksperckiej,
- organizację seminariów, warsztatów i wykładów specjalnych z udziałem praktyków z instytucji krajowych i międzynarodowych,
- przygotowywanie studentów do udziału w różnego rodzaju szczególnych formach kształcenia, jak np. *moot courts*, w projektach badawczych i w działalności w kołach naukowych,
- rozwijanie umiejętności analizy projektów i obowiązujących aktów prawnych, orzecznictwa, praktyki instytucjonalnej
- rozwijanie kompetencji komunikacyjnych i prowadzenia dyskusji problemowej w ramach zajęć

- kształtowanie postaw etycznych i poczucia odpowiedzialności w związku z prowadzeniem badań i działalności zawodowej.

Integralnym elementem realizacji profilu ogólnoakademickiego na kierunku **prawo** jest aktywne angażowanie studentów w życie naukowe Wydziału poprzez udział w projektach, także interdyscyplinarnych, badaniach realizowanych przez kadrę oraz inicjatywach rozwijających kompetencje metodologiczne i analityczne. WPiA UŁ realizuje ten cel poprzez tworzenie przestrzeni, w której studenci mają bezpośredni kontakt z procesem badawczym – zarówno w wymiarze krajowym, jak i międzynarodowym (np. poprzez udział w Blended Intensive Programmes w ramach programu Erasmus+). Należy zaznaczyć, że działania te są wpisane w Strategię Wydziału Prawa i Administracji UŁ, w której kluczowe jest powiązanie kształcenia z prowadzonymi badaniami naukowymi oraz rzeczywiste włączanie studentów w ich realizację. Jako przykłady można wskazać:

- realizację projektów w konkursie ScienceHub (m.in. z udziałem dr. **Jakuba Janety**, dr. **Mateusza Balcerzaka**, dr **Karoliny Sztobryn**),
- projekt z Uniwersytetem w Zagrzebiu na rzecz praw kobiet realizowany w ramach międzynarodowej współpracy międzyinstytucjonalnej – dr **Anna Głogowska-Balcerzak**),
- udział studentów w warsztatach międzynarodowych, moot courts, konferencjach oraz badaniach terenowych.

Studenci nabywają dzięki nim umiejętności formułowania problemów badawczych, stosowania nowoczesnych metod analitycznych, pracy w zespole badawczym, a także prezentowania wyników.

Szczegółowe informacje nt. badań i osiągnięć pracowników podano w niniejszym raporcie w opisie Kryterium 4. oraz w Załączniku nr 2 cz. I pkt. 4. do niniejszego raportu.

Warto również podkreślić, że ostatnich latach WPiA UŁ uczestniczył w trzech projektach o kluczowym wpływie na jakość kształcenia:

a) "STUDENTS' POWER – Kompleksowy program rozwoju uczelni" - ZADANIE 8: "Wykładowcy zagraniczni na UŁ - moduł programów kształcenia, włączenie wykładowców z zagranicy posiadających osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej, w prowadzenie programów kształcenia w polskich uczelniach" – projekt umożliwił prowadzenie gościnnie zajęć włączonych do programu studiów (jako moduły wybieralne w językach obcych) przez uznanych profesorów z zagranicy; goszczono – badaczy zajmujących się m.in. prawem UE, prawem międzynarodowym, ochroną danych czy prawem konstytucyjnym. Wpłynęło to na zwiększenie umiędzynarodowienia programu studiów, rozwój kompetencji międzykulturowych, kontakt studentów z różnymi metodami badawczymi.

b) Szkoła Orłów – program skierowany do najbardziej uzdolnionych studentów, wzmacniający ich kompetencje badawcze i umożliwiający współpracę z mentorami naukowymi. Umożliwił on rozwój

młodych talentów, podjęcie prac badawczych już na etapie studiów, udział w konferencjach i prezentację wyników badań na szerokim forum naukowym.

c) Mistrzowie dydaktyki – projekt obejmował działania podnoszące kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich, zwłaszcza w zakresie metod aktywizujących, oceniania kształtującego i dydaktyki opartej na dowodach. Wpłynął on bezpośrednio na podniesienie kompetencji dydaktycznych kadry i lepsze przygotowanie studentów do samodzielnej pracy badawczej.

Przedstawione osiągniecia Wydziału wzmacniają jego pozycję wśród uczelni polskich i europejskich podnoszą prestiż studiów na kierunku Prawo:

- przyciągają wybitnych kandydatów na studia,
- motywują kadrę do dalszego podnoszenia jakości badań i dydaktyki,
- wpływają na aktualizację treści programowych zgodnie z najnowocześniejszymi trendami,
- umożliwiają studentom uczestnictwo w prestiżowych inicjatywach (moot courts, projekty międzynarodowe, konferencje),
- rozwijają model kształcenia opartego na badaniach i praktyce.

WPiA UŁ od wielu lat systematycznie współpracuje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w celu zapewnienia zgodności koncepcji kształcenia z wymogami prawniczej praktyki zawodowej, aktualnymi oczekiwaniami rynku pracy i potrzebami społecznymi. Już w 2012 roku powołano Radę Pracodawców, a następnie – obok niej – Radę Biznesu, które pełniły rolę forum konsultacyjnego i stanowiły platformę wymiany doświadczeń pomiędzy środowiskiem akademickim a partnerami gospodarczymi, społecznymi i publicznymi. Współpraca ta służyła m.in. lepszemu dostosowaniu oferty edukacyjnej WPiA do oczekiwań pracodawców, jak i zapewnieniu studentom oraz absolwentom lepszego rozeznania w zakresie oczekiwań i wymagań rynku pracy.

W 2023 roku obie te struktury zostały zastąpione jednym, zintegrowanym ciałem – **Forum Partnerów**, które poszerzono o przedstawicieli kolejnych grup interesariuszy społecznych. Forum Partnerów pełni dziś rolę kluczowego podmiotu konsultacyjnego Wydziału, umożliwiając regularne i usystematyzowane włączanie interesariuszy zewnętrznych w proces projektowania, monitorowania i doskonalenia programów kształcenia. Doceniając rolę praktyki już na etapie kształcenia przyszłych prawników WPiA traktuje współpracę z Forum Parterów jako nieodzowny element procesu kształtowania koncepcji kształcenia dla tworzonych czy modyfikowanych programów studiów; w odniesieniu do kierunku Prawo miała ona szczególne znaczenie dla określenia sylwetki absolwenta, praktycznych aspektów przedmiotowych treści kształcenia oraz organizacji i programowych treści praktyk realizowanych w ramach programu studiów. Władze Wydziału realizują tę współpracę również w celu profilowania kierunków studiów z uwzględnieniem potrzeb członków Forum Partnerów WPiA UŁ stanowiących reprezentatywne grono otoczenia społeczno-gospodarczego. Forum Partnerów zapewniło płaszczyznę

do kompleksowej oceny koncepcji i celów kształcenia, jak również efektów uczenia się i ich regularnej konfrontacji z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy w ramach Systemu zapewniania jakości kształcenia. Ożywiona współpraca i korzystanie z doświadczeń przedstawicieli Forum Partnerów doprowadziła do modyfikacji koncepcji kształcenia uwzględniającej potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy.

Współpraca z Forum Partnerów obejmuje m.in.:

- okresowe konsultacje koncepcji kształcenia i efektów uczenia się,
- analizę potrzeb kadrowych oraz kwalifikacyjnych rynku pracy,
- udział przedstawicieli Forum Partnerów w spotkaniach dotyczących aktualizacji programów studiów,
- opiniowanie zmian w zakresie treści programowych, praktyk zawodowych i zajęć o charakterze praktycznym,
- przekazywanie informacji o oczekiwaniach kompetencyjnych wobec absolwentów.

Równolegle w proces tworzenia, weryfikacji i modyfikacji programów studiów angażowani są również **interesariusze wewnętrzni**: organy Wydziałowego Systemu Jakości Kształcenia (Dziekan i Kolegium Dziekańskie, Zespół Programowy, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, Rada Wydziału, nauczyciele akademiccy, studenci (reprezentowani przez Wydziałową Radę Samorządu Studentów, przez uczestnictwo swoich przedstawicieli w wewnętrznych organach wydziałowych, poprzez udział w systematycznych ankietowych badaniach opinii o zajęciach) - co umożliwia monitorowanie zgodności programu z potrzebami wszystkich grup społeczności akademickiej.

Zintegrowany model współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi sprawia, że przyjęta koncepcja kształcenia jest stale monitorowana, weryfikowana i aktualizowana w zależności od potrzeb. Dzięki temu pozostaje zgodna w wymogami wynikającymi z przepisów prawa, z oczekiwaniami rynku pracy i potrzebami społecznymi, jak i z kierunkami rozwoju nauk prawnych i praktyki zawodowej.

Szczegółowe informacje nt. współpracy z interesariuszami zewnętrznymi podano w niniejszym raporcie w opisie Kryterium 8., a nt. udziału interesariuszy wewnętrznych – w opisie kryterium 10.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Nie dotyczy – nie przedstawiono zaleceń w poprzedniej ocenie

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

1. Kształcenie na ocenianym kierunku jest ściśle i konsekwentnie powiązane z działalnością naukową realizowaną w dyscyplinie nauki prawne, co w pełni odpowiada wymaganiom profilu ogólnoakademickiego. Powiązanie to ma charakter systemowy i wielowymiarowy – obejmuje nie tylko opracowywanie programu studiów w oparciu o aktualne wyniki badań, lecz także stałe włączanie osiągnięć naukowych pracowników w treści przedmiotów, seminaria i zajęcia specjalizacyjne. Szczególnie istotnym elementem potwierdzającym wysoką jakość kształcenia jest szerokie spektrum badawcze WPiA UŁ, obejmujące zarówno obszary klasyczne (prawo cywilne, karne, administracyjne, konstytucyjne), jak i nowoczesne oraz interdyscyplinarne (prawo nowych technologii, ochrona danych, prawo cyfrowe, filozofia prawa, prawo międzynarodowe i europejskie). Wyniki badań realizowanych w tych obszarach mają bezpośredni wpływ na treści programowe kierunku i utrzymanie aktualności procesu dydaktycznego.
2. Wydział dysponuje stabilnymi mechanizmami zapewniającymi transfer wiedzy naukowej do dydaktyki, w tym udziałem pracowników w komisjach kodyfikacyjnych, gremiach eksperckich, organach wymiaru sprawiedliwości, administracji rządowej oraz międzynarodowych stowarzyszeniach naukowych. Dzięki temu treści nauczania odzwierciedlają aktualne kierunki orzecznictwa i legislacji oraz umożliwiają studentom zdobywanie wiedzy bezpośrednio od osób współtworzących prawo na poziomie krajowym i międzynarodowym. Wydział prowadzi także działania projakościowe wspierające rozwój kompetencji badawczych studentów – projekty międzynarodowe (np. ScienceHub, UNIC), programy wspierające studentów szczególnie uzdolnionych (Szkoła Orłów) oraz projekty podnoszące kompetencje dydaktyczne kadry (Mistrzowie Dydaktyki).
3. Osiągnięcia pracowników WPiA UŁ – w tym nagradzane monografie, publikacje w prestiżowych wydawnictwach, udział w gremiach eksperckich oraz wysokie wyniki absolwentów na egzaminach aplikacyjnych – potwierdzają, że program kształcenia jest oparty na aktualnej wiedzy naukowej i realizowany przez kadrę o silnym dorobku badawczym. Wszystkie te elementy tworzą spójny i dojrzały system, który zapewnia zgodność efektów uczenia się z profilem ogólnoakademickim i stanowi o wysokim poziomie jakości kształcenia na kierunku prawo.
4. Bezpośrednie włączanie studentów kierunku prawo w działalność naukową Wydziału skutkuje wysokimi aspiracjami absolwentów do kontynuowania kształcenia na poziomie III stopnia. Potwierdzeniem tego jest fakt, że w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Łódzkiego co roku największą grupę kandydatów i osób przyjętych stanowią właśnie absolwenci kierunku prawo, reprezentujący dyscyplinę nauki prawne.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Jak wskazano w opisie kryterium 1., **celem studiów na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) jest nowoczesne i wszechstronne wykształcenie kadry specjalistów przygotowanych do podjęcia wszystkich rodzajów aplikacji koniecznych do wykonywania zawodów prawniczych** (aplikacja sędziowska, prokuratorska, adwokacka, radcowska, notarialna i komornicza), **służby zagranicznej** (aplikacja dyplomatyczna), **a także pełnienia funkcji w instytucjach lub organizacjach wymagających gruntownej wiedzy prawniczej, tj. administracji publicznej** (w tym aplikacja legislacyjna), **przedsiębiorstwach państwowych i prywatnych, firmach doradczych i konsultingowych, organizacjach pozarządowych, organizacjach i instytucjach międzynarodowych oraz organach Unii Europejskiej**.

Kluczowe treści kształcenia dla studiów na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) zostały skonstruowane w oparciu o dorobek naukowy, kompetencje oraz doświadczenie dydaktyczne pracowników badawczo-dydaktycznych WPiA UŁ z jedoczesnym uwzględnieniem analizy potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Równocześnie konstrukcja programów studiów umożliwia osobom studiującym elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia i dostosowanie jej do indywidualnych preferencji i specjalności. Także szeroki wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS nie wiąże się z ryzykiem pominięcia, niezrealizowania lub nieosiągnięcia określonych w programie studiów efektów uczenia się. Efekty uczenia się określone w programach studiów dla poszczególnych modułów kształcenia do wyboru są bowiem wobec siebie komplementarne i eliminują możliwość ich pominięcia w toku studiów.

Tradycją Wydziału jest prowadzenie zajęć przez osoby będące uznanymi autorami opracowań naukowych, a także w większości posiadających istotne doświadczenie zawodowe w zakresie zawodów prawniczych (np. jako sędziowie, adwokaci, radcy prawni, mediatorzy, doradcy podatkowi, pracownicy jednostek samorządu terytorialnego, osoby z doświadczeniem w pracy w organizacjach społecznych, członkowie lub pracownicy organów administracji rządowej) [→ zobacz szerzej opis kryterium 4 oraz w Załącznik nr 2 cz. I pkt. 4. do niniejszego raportu]. Dzięki temu jakość kształcenia znajduje się na wysokim poziomie, a treści programowe kierunku prawo są adekwatne do aktualnego stanu wiedzy i praktyki zawodowej. Temu samemu celowi służy – wprowadzona w porozumieniu z Forum Partnerów WPiA UŁ – możliwość współprowadzenia zajęć przez praktyków spoza grona pracowników WPiA UŁ (przede wszystkim w ramach zajęć laboratoryjnych i konwersatoryjnych).

Treści kształcenia z zakresu znajomości języków obcych realizowane są sposób różnorodny, w zależności od roku studiów. Na pierwszych latach (semestr 2-3) są to zajęcia lektoratu języka obcego nowożytnego, prowadzone przez wysoko wykwalifikowanych pracowników Centrum Języków i Certyfikacji UŁ, kończące się egzaminem (poziom B2). Treści kształcenia tych zajęć obejmują m.in. terminologię specjalistyczną, związaną z kierunkiem studiów, nawiązującą do różnych obszarów prawa. Na wyższych latach studiów (IV-V rok) osoby studiujące mają możliwość skorzystania z szerokiej oferty zajęć wybieralnych w języku obcym w formie konwersatorium, poświęconych wybranej problematyce różnych dziedzin prawa. Zdanie egzaminu kończącego te zajęcia potwierdza osiągnięcie efektów z zakresu znajomości języka obcego na poziomie B2+. Ponadto osoby studiujące mają również możliwość wybrania języka wykładowego dla niektórych przedmiotów: na II roku jest to „Prawo międzynarodowe publiczne" (wymiennie: „International Law in International Relations") oraz „Podstawy prawa UE" (wymiennie: „Introduction to European Institutional Law"), na roku IV – „Teoria i filozofia prawa" (wymiennie: „Theory of Law"). Dodatkowo, osoby studiujące są zachęcane do pogłębiania znajomości języków obcych poprzez zamieszczanie w wykazach literatury pozycji obcojęzycznych oraz uwzględnianie tychże w pracach dyplomowych. Co roku też Rada WPiA UŁ wyraża zgodę na sporządzanie przez osoby studiujące prac magisterskich, w językach obcych (głównie w języku angielskim). Realizacja powyższych treści służy osiągnięciu przez studentów efektów kierunkowych, a przede wszystkim 05P-0A_U06 – „[osoba studiująca] posługuje się nowożytnym językiem obcym w mowie i w piśmie na poziomie biegłości B2 (II rok) /B2+ (IV-V rok) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w zakresie języka profesjonalnego, w szczególności języka prawnego i prawniczego", co odpowiada składnikom P7U_U oraz P7S_UK charakterystyk I i II stopnia PRK.

Powiązanie treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się prezentuje matryca określająca relacje między efektami kierunkowymi a efektami uczenia się zdefiniowanymi dla poszczególnych przedmiotów lub modułów procesu kształcenia, stanowiąca część programu studiów na kierunku prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne). Powiązania te są także uwzględnione w częściach ogólnych sylabusów poszczególnych przedmiotów. Przykładowe powiązanie treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się kształtuje się następująco:

- Prawo rzymskie:

  W zakresie wiedzy: 05P-0A_W02 – osoba studiująca zna aparat pojęciowy i terminologię prawa rzymskiego; 05P-0A_W03 – zna koncepcje dotyczące źródeł i norm prawa rzymskiego oraz zasady ich tworzenia, interpretacji i stosowania; 05P-0A_W04 – zna i rozumie czynniki determinujące ewolucję prawa stanowiącego fundamenty współczesnej cywilizacji prawnej; 05P-0A_W05 – zna i rozumie w pogłębiony sposób procesy ewolucji prawa rzymskiego; 05P-0A_W06 – zna kategorie/grupy uczestników obrotu prawnego i ich status prawny oraz

koncepcje podmiotowości prawnej w rzymskim prawie prywatnym i publicznym; 05P-0A_W07 – zna instytucje prawa materialnego i formalnego w obrębie rzymskiego prawa publicznego i prywatnego 05P-0A_W08 – zna w pogłębiony i usystematyzowany sposób podstawy i zasady funkcjonowania organów władzy Republiki/Imperium, w szczególności organów ochrony prawnej; 05P-0A_W10 – zna starożytne źródła zasad deontologii zawodów prawniczych.

W zakresie umiejętności: 05P-0A_U01 – potrafi identyfikować i interpretować instytucje rzymskiego prawa prywatnego i publicznego oraz i analizować ich powiązania z różnymi obszarami współczesnego prawa; 05P-0A_U02 – potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu prawa rzymskiego, w celu identyfikacji i analizy współczesnych problemów prawnych, teoretycznych i praktycznych, i poszukiwania sposobów ich rozwiązywania; 05P-0A_U09 - rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie; 05P-0A_U10 – potrafi organizować swoją pracę indywidualną, organizować pracę i współpracować w grupie.

W zakresie kompetencji społecznych: 05P-0A_K01 – jest świadom poziomu swojej wiedzy i umiejętności i jest gotów do ich samodzielnego i krytycznego uzupełniania i rozwijania w oparciu o model interdyscyplinarny „uczenia się przez całe życie"; 05P-0A_K03 – wykazuje wrażliwość społeczną i jest gotów podejmować działania na rzecz innych, w interesie ogólnym, ze świadomością szczególnej roli i odpowiedzialności prawnika w społeczeństwie.

- Podstawy prawa UE:

  W zakresie wiedzy: 05P-0A_W02 – osoba studiująca zna aparat pojęciowy i terminologię prawa instytucjonalnego UE; 05P-0A_W03 – zna koncepcje dotyczące źródeł i norm prawa oraz zasady tworzenia, interpretacji i stosowania aktów prawnych Unii Europejskiej; 05P-0A_W04 – zna i rozumie fundamentalne wyzwania współczesnej cywilizacji w kontekście UE; 05P-0A_W05 – zna i rozumie w pogłębiony sposób procesy kształtowania się Unii Europejskiej; 05P-0A_W06 – zna status jednostki na płaszczyźnie europejskiej oraz jej podstawowe prawa i wolności; 05P-0A_W07 – zna i rozumie w pogłębiony sposób instytucje prawa materialnego i formalnego UE; 05P-0A_W08 – zna w pogłębiony i usystematyzowany sposób podstawy i zasady funkcjonowania instytucji UE w szczególności organów ochrony prawnej; 05P-0A_W09 – zna i rozumie zasady udziału w postępowaniach przed organami wspólnotowymi; 05P-0A_W11 – zna i rozumie w pogłębiony sposób wspólnotowy obrót prawny.

  W zakresie umiejętności: 05P-0A_U01 – potrafi prawidłowo dokonywać obserwacji i interpretacji złożonych zdarzeń, identyfikować i analizować ich powiązania i konsekwencje dla różnych obszarów prawa; 05P-0A_U02 – potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu prawa UE, w celu identyfikacji i analizy problemów prawnych,

teoretycznych i praktycznych, i poszukiwania sposobów ich rozwiązywania; 05P-0A_U04 – potrafi porozumiewać się w sposób klarowny, spójny i zwięzły w mowie i piśmie ze specjalistami, jak i osobami niebędącymi specjalistami w zakresie prawa; 05P-0A_U07 – potrafi samodzielnie sporządzać pisma prawnicze, również w języku obcym, wykazując się znajomością prawa i umiejętnością jego stosowania w praktyce; 05P-0A_U09 - rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie; 05P-0A_U10 – potrafi organizować swoją pracę indywidualną, organizować pracę i współpracować w grupie.

W zakresie kompetencji społecznych: 05P-0A_K01 – jest świadom poziomu swojej wiedzy i umiejętności i jest gotów do ich samodzielnego i krytycznego uzupełniania i rozwijania w oparciu o model interdyscyplinarny „uczenia się przez całe życie"; 05P-0A_K03 – wykazuje wrażliwość społeczną i jest gotów podejmować działania na rzecz innych, w interesie ogólnym, ze świadomością szczególnej roli i odpowiedzialności prawnika w społeczeństwie.

- Postępowanie karne:

  W zakresie wiedzy: 05P-0A_W01 – zna i rozumie charakter postępowania karnego; 05P-0A_W02 – zna aparat pojęciowy postępowania karnego; 05P-0A_W03 – zna źródła norm postępowania karnego oraz zasady tworzenia, interpretacji i stosowania norm postępowania karnego; 05P-0A_W04 – zna i rozumie czynniki i zjawiska determinujące stanowienie, interpretację i stosowanie norm procedury karnej; 05P-0A_W06 – zna poszczególne kategorie/grupy uczestników procesu karnego i ich status prawny, ze szczególnym uwzględnieniem jednostek i ich podstawowych wolności, praw i obowiązków; 05P-0A_W07 – zna i rozumie w pogłębiony sposób instytucje procedury karnej; 05P-0A_W08 – zna i rozumie w pogłębiony i usystematyzowany sposób podstawy i zasady funkcjonowania organów ochrony prawnej; 05P-0A_W09 – zna i rozumie w pogłębiony sposób prawo procesowe i zasady udziału w postępowaniach przed organami sądowymi, krajowymi i międzynarodowymi.

  W zakresie umiejętności: 05P-0A_U01 - potrafi prawidłowo dokonywać obserwacji i interpretacji złożonych zjawisk i analizować ich powiązania z różnymi obszarami prawa; 05P-0A_U02 – potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z postępowania karnego, w celu identyfikacji i analizy problemów prawnych i poszukiwania sposobów ich rozwiązywania; 05P-0A_U04 - potrafi porozumiewać się w sposób klarowny, spójny i zwięzły w mowie i piśmie; 05P-0A_U07 – potrafi samodzielnie sporządzać pisma procesowe; 05P-0A_U09 - rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie i potrafi samodzielnie planować własny rozwój; 05P-0A_U10 - potrafi organizować swoją pracę indywidualną, organizować pracę i współpracować w grupie, także o charakterze interdyscyplinarnym.

W zakresie kompetencji społecznych: 05P-0A_K01 – jest świadom poziomu swojej wiedzy i umiejętności i jest gotów do ich samodzielnego i krytycznego uzupełniania i rozwijania w oparciu o model interdyscyplinarny „uczenia się przez całe życie"; 05P-0A_K03 – wykazuje wrażliwość społeczną i jest gotów podejmować działania na rzecz innych, w interesie ogólnym, ze świadomością szczególnej roli i odpowiedzialności prawnika w społeczeństwie.

Program studiów na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) obejmuje 10 semestrów i przewiduje uzyskanie 309 pkt. ECTS. W przypadku studiów w trybie zaocznym zajęcia odbywają się w czasie sobotnio-niedzielnych zjazdów – po10 zjazdów w semestrze zimowym i w semestrze letnim.

Zajęcia objęte programem studiów na kierunku Prawo (stacjonarne i niestacjonarne) podzielone są na: **przedmioty obligatoryjne** (wspólne dla wszystkich specjalizacji), **przedmioty specjalizacyjne** (obligatoryjne i wybieralne) oraz **przedmioty do wyboru**. Uzasadnieniem takiej konstrukcji programu jest z jednej strony **zapewnienie „kanonu" wiedzy prawniczej**, którą osoba studiująca musi posiąść dla osiągnięcia efektów uczenia się, wymaganych dla ukończenia studiów prawniczych, a z drugiej strony umożliwienie osobom studiującym maksymalnego **zindywidualizowania ścieżki edukacyjnej oraz przygotowanie ich do pracy naukowej**. Zróżnicowanie tematyczne zajęć w ramach specjalizacji odzwierciedla, co istotne, powiązania dydaktyki z badaniami naukowymi prowadzonymi przez poszczególne jednostki organizacyjne Wydziału.

Zajęcia realizowane są z wykorzystaniem różnorodnych metod kształcenia i opisane są każdorazowo w sylabusach, a ich dobór jest dopasowany do zakładanych efektów uczenia się. W procesie doboru metod kształcenia uwzględniane są najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu są stosowane narzędzia dydaktyczne, które wspomagają osiąganie przez studentów efektów uczenia się, a ponadto stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się.

Formy zajęć stosowane w procesie nauczania na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) różnią się m.in. pod względem celów, wykorzystywanych metod dydaktycznych, sposobów zaliczenia i są dostosowane do potrzeb wynikających z zakładanych efektów uczenia się dla poszczególnych przedmiotów i efektów kierunkowych – w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W obecnym programie studiów formy zajęć obejmują: wykład, ćwiczenia, lektorat, laboratorium, konwersatorium, konwersatorium metodyczne, klinika prawa, praktyki, wychowanie fizyczne, seminarium magisterskie, egzamin dyplomowy. **Formy zajęć oraz stosowane w ich ramach metody dydaktyczne określa obowiązujący na WPiA UŁ „System ustalania wartości punktowej ECTS dla przedmiotów na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego**" (ZR.107/2024/2025, dalej „System ECTS"). W ramach tej samej formy zajęć mogą występować różne typy zajęć, różniące się między sobą m.in. stopniem wykorzystania określonych metod dydaktycznych, proporcjami pomiędzy

poszczególnymi komponentami nakładu pracy studenta (godziny kontaktowe, praca bieżąca, przygotowanie do egzaminu), proporcjami pomiędzy poszczególnymi kategoriami przewidywanych efektów uczenia się, sposobem zaliczenia, itp. Szczegółowo zostały one zdefiniowane w „Systemie ECTS". Należy podkreślić, że osoby studiujące na kierunku Prawo licznie uczestniczą także w szczególnych formach zajęć rozwijanych na WPiA, umożliwiających uzyskanie istotnych, potrzebnych przyszłym prawnikom kwalifikacji jak Klinika prawa, laboratoria typu „*moot court*" czy konwersatorium „Znam swoje prawa" (którego uczestnicy zajmują się propagowaniem wiedzy o prawie, państwie i społeczeństwie w szkołach średnich).

W roku akademickim 2019/2020 WPiA UŁ wprowadziło **konwersatoria metodyczne** w celu przygotowania osób studiujących do prowadzenia badań naukowych w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie nauk prawnych. Wybierane przez osoby studiujące jeszcze przed decyzją o wyborze specjalizacji, zastępują one proseminaria, które jako forma zajęć przez studentów traktowane były często jako „rozbudowane" ćwiczenia do przedmiotów realizowanych na III roku. Konwersatoria metodyczne w swym założeniu mają prezentować specyfikę prowadzenia badań naukowych w poszczególnych specjalnościach prawa, podzielonych w tym celu na cztery bloki o zbliżonej tematyce i metodologii badań:

Blok 1: doktryny polityczno-prawne, badania nad rozwojem państwa i prawa, prawo rzymskie, prawo konstytucyjne, europejskie prawo konstytucyjne;

Blok 2: prawo finansowe, prawo podatkowe, europejskie prawo gospodarcze, prawo administracyjne i nauka administracji, postępowanie administracyjne i sądownictwo administracyjne;

Blok 3: prawo cywilne, prawo pracy, europejskie i zbiorowe prawo pracy, prawo gospodarcze i handlowe, postępowanie cywilne;

Blok 4: teoria i filozofia prawa oraz polityka prawa; prawo karne, prawo karne międzynarodowe; postępowanie karne i kryminalistyka, prawo międzynarodowe publiczne.

Konwersatorium metodyczne wprowadza osoby studiujące w specyfikę metod badawczych wybranej specjalności prawa, uczy formułowania problemów badawczych, doboru metod i narzędzi analizy oraz opracowywania i prezentacji wyników badań. Zapoznają z wymogami formalnymi dla prac naukowych i zasadami poprawnej struktury wypowiedzi. Osoby studiujące zdobywają umiejętność przygotowywania prac naukowych (pisemnych i ustnych) w języku polskim i obcym. Ćwiczą logiczne wnioskowanie, argumentację, krytyczną analizę źródeł – kluczowe elementy pracy badawczej. Dyskusje seminaryjne, analiza kazusów, debaty, referaty i projekty – to metody, które rozwijają samodzielność i oryginalność myślenia. Możliwy udział w obserwacjach (np. rozprawy sądowe,

konferencje) pozwala na kontakt z praktyką i środowiskiem naukowym. Zajęcia obejmują także zasady etyki badań naukowych, w tym poszanowanie własności intelektualnej. Konwersatoria metodyczne pełnią funkcję pomostu między dydaktyką a badaniami naukowymi. Dzięki nim osoba studiująca nie tylko zdobywa wiedzę, ale także uczy się, jak ją wykorzystać w procesie badawczym – od koncepcji po prezentację wyników.

Kompetencje uzyskane na konwersatoriach metodycznych osoby studiujące **rozwijają na zajęciach seminaryjnych** (seminarium magisterskie IV-V rok). Celem zajęć jest przygotowanie osoby studiującej do napisania pracy magisterskiej oraz do egzaminu magisterskiego pod opieką prowadzącego przedmiot, stanowi także doskonałą okazję do prowadzenia działalności naukowej, gdyż osoba studiująca pogłębia swoją wiedzę w zakresie metodologii badań naukowych, zasady doboru odpowiednich narzędzi badawczych, służących umiejętnościom analityczno-interpretacyjnym, a także opracowaniu i prezentacji badań własnych. Realizowane podczas seminarium zadania praktyczne wykształcają i wzmacniają umiejętność samodzielnego wyszukiwania materiałów źródłowych oraz ich analizy, argumentowania na rzecz określonego stanowiska czy podejmowania dyskusji wobec odmiennych poglądów.

Metody i techniki kształcenia na odległość były stosowane na WPiA UŁ od co najmniej dekady, początkowo dotyczyły one wyłącznie oferowanych przez Wydział kursów e-learningowych realizowanych na platformie e-Campus UŁ (obecnie moodle.uni.lodz.pl). W okresie późniejszym również na platformie e-Campus/Moodle osoby studiujące na wszystkich kierunkach i trybach studiów zaliczały obowiązkowe kursy BHP oraz szkolenie z zakresu praw autorskich.

Trudne warunki okresu pandemii Covid-19 zmusiły pracowników i studentów WPiA UŁ do przyspieszonego **rozwinięcia kompetencji cyfrowych**, umożliwiających w ogóle prowadzenie studiów, a w szczególności podjęcie prowadzenia większości form zajęć i uczestniczenia w nich za pomocą środków komunikacji elektronicznej i wykorzystania narzędzi i metod kształcenia na odległość. Paradoksalnie to okazało się jednym z najcenniejszych doświadczeń tamtego czasu, które z powodzeniem jest wykorzystywane także w warunkach znormalizowanych. Każdy pracownik i osoba studiująca na UŁ ma osobiste konto z dostępem do usług pakietu MS Office 365. Dzięki wprowadzeniu tego pakietu do powszechnego użytku na UŁ jest możliwe korzystanie między innymi z aplikacji Outlook, Teams, Word, Excel, dzięki którym możliwa jest skuteczna komunikacja, nie tylko przez pocztę elektroniczną, prowadzenie zajęć w trybie zdalnym lub hybrydowym, praca w zespołach badawczych lub dydaktycznych, a nawet przeprowadzanie egzaminów i zaliczeń, w tym egzaminów dyplomowych – w razie zaistnienie takiej potrzeby. Równocześnie w użyciu pozostała – stając się dużo częściej wykorzystywanym narzędziem w dydaktyce – Platforma Zdalnego Kształcenia Uniwersytetu Łódzkiego Moodle. Pozwala ona na tworzenie i prowadzenie kursów e-learningowych oraz wspomaganie

różnorodnymi materiałami dostępnymi w wersjach elektronicznych (plików tekstowych, prezentacji, multimediów i in.) zajęć prowadzonych stacjonarnie i niestacjonarnie metodą synchroniczną. Osoby studiujące na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) zapoznają się z tą platformą już w pierwszym semestrze nauki, m.in. biorąc udział w obowiązkowym szkoleniu BHP, szkoleniu bibliotecznym oraz szkoleniu z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej. Dodatkowo, osoby studiujące mają obowiązek wykonania na Moodle testu diagnostycznego z języka nowożytnego. Na platformie e-learningowej Moodle odbywają się również zaliczenia niektórych przedmiotów, m.in. informatyki prawniczej.

Biorąc pod uwagę doświadczenia czasu pandemii oraz głosy osób studiujących, także kandydatów na studia, od roku akademickiego 2025/2026 **na studiach niestacjonarnych-wieczorowych na kierunku Prawo zajęcia są prowadzone, oprócz formy stacjonarnej, także w formie zdalnej synchronicznej**. Skorzystanie z tej możliwości warunkuje oczywiście zgodność z przepisami obowiązującego prawa, które zezwala na prowadzenie studiów o profilu ogólnoakademickim przy założonym osiągnięciu 75% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość (§13 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 27.09.2018 r. w sprawie studiów, Dz.U.2023.2787, t.j. z późn. zm.).

W ramach kształcenia na kierunku Prawo przewiduje się różnorodne formy różnicowania i indywidualizowania potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

W pierwszej kolejności należy wskazać na to, że choć prowadzący przedmiot określa wiodącą formę, w której będzie on zaliczany (forma pisemna otwarta, test, itp.), to fakt ten nie zamyka możliwości, aby egzamin lub zaliczenie odbyło się w odmiennej formie od założonej, uwzględniającej indywidualne potrzeby studenta, mogące wynikać zarówno z niepełnosprawności, jak również z odbywania kształcenia w formule zindywidualizowanej, np. w ramach indywidualnej organizacji studiów. Egzaminy mogą być więc przeprowadzane w różnej formie, tj.:

- ustnej, pisemnej (z zastosowaniem zadań otwartych lub zamkniętych) lub w sposób praktyczny, a także w połączeniu tych form, o ile wymaga tego specyfika przedmiotu. Formę tę ustala koordynator przedmiotu z wyjątkiem egzaminu z nowożytnych języków obcych, którego formę ustala dyrektor Centrum Języków i Certyfikacji (§ 42 Regulaminu studiów w UŁ). Szczegółowe wymagania i tryb uzyskiwania zaliczeń oraz składania egzaminów z poszczególnych przedmiotów i zajęć składowych, a w szczególności forma zaliczenia lub egzaminu, jego zakres oraz wykaz materiałów źródłowych i podręczników niezbędnych do przygotowania się, są ustalane przez kierowników właściwych jednostek dydaktycznych/koordynatorów przedmiotów i podawane do

wiadomości studentom przez prowadzącego na pierwszych zajęciach z przedmiotu (§ 40 Regulaminu studiów w UŁ). Świadomość konieczności oferowania różnorodnych metod sprawdzania efektów uczenia się z uwzględnieniem szczególnych potrzeb studentów podnoszą szkolenia organizowane dla pracowników dydaktycznych w zakresie dostępności i świadomości niepełnosprawności;

- zdalnie, czyli poza siedzibą uczelni lub poza jej filią, przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w trybie i na zasadach przeprowadzania egzaminów zdalnych określonych przez Rektora UŁ w drodze zarządzenia; dotyczy to również egzaminu dyplomowego (§ 42 ust. 2a w zw. z § 56 ust. 1a Regulaminu studiów w UŁ);
- alternatywnej, dla studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami, w odniesieniu do uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów, w tym również egzaminów dyplomowych. Rozumie się przez tę formę także uzyskiwanie zaliczeń oraz składanie egzaminów przy wsparciu asystenta lub tłumacza języka migowego, zgodnie z regulaminem Centrum Wsparcia i Dostępności UŁ, określonym w zarządzeniu Rektora UŁ. Przed udzieleniem studentowi ze szczególnymi potrzebami zgody na odbywanie egzaminów i zaliczeń w formie alternatywnej Dziekan może zasięgnąć opinii Pełnomocnika Rektora UŁ ds. osób ze szczególnymi potrzebami, przy zachowaniu zasad przetwarzania danych osobowych (§ 47 ust. 1 w zw. z § 56 ust. 6 Regulaminu studiów w UŁ). Więcej informacji na temat wsparcia oferowanego studentom ze szczególnymi potrzebami znajduje się na podstronie „wsparcie-dostępność". Informacje na temat wsparcia oferowanego studentom przedstawiono również w opisie kryterium 8.

W ramach przystosowania procesów uczenia się do zróżnicowanych potrzeb indywidualnych studentów należy wskazać także:

- **zachowanie prawa do zdawania egzaminu w innym dniu** – przysługuje studentowi, który nie przystąpił do egzaminu z uzasadnionych przyczyn, np. czasowej niezdolności do uczestnictwa w zajęciach potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim lub innych wiarygodnych przyczyn uznanych przez prowadzącego zajęcia. Student zachowuje prawo do zdawania egzaminu w innym dniu wyznaczonym przez egzaminatora w ramach sesji egzaminacyjnej, pod warunkiem zgłoszenia się do egzaminatora niezwłocznie po ustąpieniu przyczyny nieobecności (§ 42 ust. 10 Regulaminu studiów w UŁ);
- **prawo do przesunięcia terminów składania egzaminów lub zaliczeń** – przysługuje w przypadku wystąpienia bezpośrednio przed rozpoczęciem sesji lub w czasie jej trwania zdarzeń, które uniemożliwiają składanie egzaminów lub zaliczeń kończących przedmiot w terminach sesji egzaminacyjnej, a w szczególności w przypadku choroby studenta, zdarzenia

losowego, urodzenia dziecka lub sprawowania nad nim opieki albo wystąpienia innych uzasadnionych powodów. Student ma prawo na swój wniosek ubiegać się o przesunięcie terminów składania egzaminów lub zaliczeń kończących przedmiot (§ 43 ust. 1 Regulaminu studiów w UŁ);

- indywidualny sposób rozliczania planu studiów w danym semestrze/roku akademickim w ramach **Indywidualnej Organizacji Studiów** – IOS nie może oznaczać zwolnienia studenta z obowiązku osiągnięcia tych samych efektów uczenia się oraz uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów, może natomiast oznaczać pozwolenie na rozliczenie roczne. Prawo do IOS może być przyznane w szczególności ze względów zdrowotnych, w tym związanych z niepełnosprawnościami, ze stanem ciąży, losowych, opieki nad bliskimi osobami z niepełnosprawnościami, nad dziećmi, związanych z okresowym odbywaniem studiów poza UŁ, np. w ramach programu ERASMUS+, MOST itp. (§ 34 Regulaminu studiów w UŁ). Prowadzący zajęcia umożliwia uzyskanie zaliczenia lub zdawanie egzaminu poza sesją, jeśli student korzysta z IOS (§38 ust. 10 Regulaminu studiów w UŁ);
- **prawo do urlopu** od zajęć z możliwością przystąpienia do weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów - w związku z chorobą, zdarzeniem losowym, urodzeniem dziecka, sprawowaniem nad nim opieki lub posiadaniem statusu sportowca albo z innych uzasadnionych powodów (§50 Regulaminu studiów w UŁ).

W ramach możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia przez studentów należy wskazać w szczególności:

- **zasady uznawania uzyskanych przez studenta osiągnięć** (w tym punktów ECTS i ocen) uzyskanych podczas korzystania z programów mobilności w kraju i za granicą (Erasmus+, Edukacja, NAWA, MOST lub innych programów realizowanych w ramach porozumień, w tym w ramach sieci UNIC) w zakresie, w jakim odpowiadają one efektom uczenia się na macierzystym kierunku studiów prowadzonych na UŁ lub tworzą indywidualny plan i program studiów (§ 37 ust. 1 Regulaminu studiów w UŁ); w praktyce programy kształcenia realizowane w ramach mobilności są konstruowane tak, by zapewnić pełną uznawalność osiągnięć.
- **Prawo do Indywidualnego Planu i Programu Studiów (IPS)**, które przysługuje szczególnie uzdolnionym i wyróżniającym się studentom drugiego roku oraz wyższych lat studiów ze średnią ocen z dotychczasowego toku studiów, nie mniejszą niż 4,2. IPS umożliwia wzbogacenie wiedzy i umiejętności studenta w ramach studiowanego kierunku lub kierunków pokrewnych oraz – jeśli to możliwe – udział studenta w pracach naukowo-badawczych prowadzonych na UŁ. IPS może określać: zamianę niektórych przedmiotów na inne, uwzględniając jednak wymagania wynikające z programu studiów i przy zachowaniu efektów

uczenia się określonych w programie studiów; łączna liczba obowiązkowych zaliczeń i egzaminów nie może w takim przypadku być niższa niż przewidziana zwykłym tokiem studiów; rozszerzenie efektów uczenia się określonych w programie studiów; indywidualny harmonogram studiów, to znaczy określenie semestrów, w których obowiązują poszczególne zaliczenia, egzaminy i praktyki zawodowe; skrócenie okresu studiów przy zachowaniu efektów uczenia się określonych w programie studiów. IPS jest realizowany pod kierunkiem opiekuna naukowego, którym może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, a za zgodą rady wydziału – nauczyciel akademicki ze stopniem doktora (§ 32 Regulaminu studiów w UŁ).

Program studiów na kierunku Prawo (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) uwzględnia przedmioty reprezentujące różne specjalności prawa, jak i – dopełniająco – elementy innych dyscyplin, aby w jak najwyższym stopniu przygotować osoby studiujące zarówno do wykonywania zawodów prawniczych, jak i zawodów wymagających wiedzy prawniczej. Formy zajęć zostały dobrane w ten sposób, by w jak najszerszym stopniu umożliwić osiągnięcie efektów uczenia się, często łącząc różne formy zajęć w ramach jednego przedmiotu (np. wykład z ćwiczeniami).

Proporcje komponentów form zajęć definiuje „System ECTS”. Podstawowym założeniem jest przypisywanie punktów ECTS za cały przedmiot, niezależnie od tego, z ilu i jakich form zajęć się składa, po zaliczeniu wszystkich zajęć składowych i potwierdzeniu osiągnięcia przewidzianych dla przedmiotu efektów uczenia się. Liczbę punktów ECTS ustala się dla poszczególnych zajęć sumując liczbę punktów za poszczególne komponenty pracy studenta: godziny kontaktowe, samodzielną pracę bieżącą, samodzielną pracę w celu przygotowania się do zaliczenia. Zatem jeśli dla danych zajęć na studiach w trybie niestacjonarnym przewidziano zmniejszony wymiar godzin kontaktowych, to liczba punktów ECTS przyznawanych za ten komponent zmniejsza się proporcjonalnie do wymiaru zajęć. Jednocześnie proporcjonalnie zwiększa się liczba punktów ECTS przyznawanych w ramach pozostałych komponentów, tj. bieżącej pracy własnej i/lub przygotowania się do zaliczenia. Przyjmuje się bowiem, że studenci studiów niestacjonarnych przy zmniejszonej liczbie godzin dydaktycznych osiągają przewidziane w tym zakresie efekty uczenia się poprzez zwiększenie nakładu pracy własnej (bieżącej i/lub w celu przygotowania się do zaliczenia). W ten sposób zapewniona jest spójność pomiędzy realizacją programów studiów w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym.

Koncepcja kształcenia na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) zakłada przechodzenie „od ogółu do szczegółu” – wraz z kolejnymi semestrami studiów treści kształcenia stają się coraz bardziej wyspecjalizowane. Z taką konstrukcją programu koresponduje również ewolucja metod i technik kształcenia: od metod głównie podawczych na I i II roku, przez metody aktywizujące i

poszukujące w późniejszych latach, aż po samodzielne badania prowadzone pod kierunkiem promotorów w ramach seminariów magisterskich na V roku. Wraz z coraz większą specjalizacją zajęć zmniejsza się również liczebność grup zajęciowych, co umożliwia bardziej zindywidualizowane podejście prowadzącego do uczestników zajęć i ich zainteresowań naukowych.

Prowadzone na WPiA jednolite studia magisterskie na kierunku prawo opierają się na zasadach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS), co umożliwia najbardziej racjonalne rozłożenie obciążeń studenta pomiędzy poszczególne etapy studiów, a także stuprocentową uznawalność osiągnięć uzyskanych w ramach odbywania części studiów na innych uczelniach krajowych lub zagranicznych (np. w ramach programów ERASMUS+ i MOST). W każdym roku akademickim realizacja studiów odbywa się na podstawie rozkładu zajęć, ogłaszanego poprzez umieszczenie na stronie internetowej WPiA UŁ (Zakładka „Plany i programy") na co najmniej trzy tygodnie przed rozpoczęciem zajęć.

Głównym założeniem jest planowanie zajęć w taki sposób, aby studenci mieli czas na swobodne przemieszczenie się pomiędzy salami wykładowymi. Zajęcia co do zasady planowane są w ten sposób, aby poszczególne grupy były przedzielone co najmniej 15 minutową przerwą, pozwalającą również na przygotowanie sali do kolejnych zajęć. Zajęcia z poszczególnych przedmiotów są planowane ciągiem w taki sposób, aby uniknąć wielogodzinowych przerw między zajęciami. Założenia te nie są sztywne, mają jedynie na celu uporządkowanie procesu dydaktycznego, zapewnienie większej elastyczności doboru zajęć oraz komfortu studiowania samym osobom studiującym. Zwłaszcza na studiach niestacjonarnych osoby studiujące mają możliwość ustalania „niestandardowych" godzin zajęć poszczególnych grup z prowadzącymi (jednak w określonych, przewidzianych planem „okienkach" czasowych).

W odniesieniu do **liczebności grup zajęciowych** zauważyć należy, że kwestię tę ustala Regulamin Pracy w UŁ w §25. Co do zasady zatem liczba osób studiujących nie przekracza limitów ustalonych dla całego Uniwersytetu Łódzkiego. Natomiast jest praktyką WPiA, by – w miarę możliwości – utrzymywać grupy zajęciowe, przede wszystkim konwersatoryjne i seminaryjne, których liczba jest mniejsza niż zakładane Regulaminem pracy minimum, aby umożliwić osobom studiującym uczestniczenie w zajęciach odpowiadających ich zainteresowaniom naukowym. Praktyka ta dotyczy zwłaszcza konwersatoriów metodycznych, konwersatoriów specjalizacyjnych (spoza kanonu specjalizacji) oraz seminariów magisterskich.

Na studiach stacjonarnych zajęcia odbywają się w tygodniu (poniedziałek-piątek) i rozłożone są w taki sposób, by umożliwić osobom studiującym elastyczne dopasowanie indywidualnego kalendarza zajęć do ich potrzeb. na przestrzeni lat zostały wypracowane nieformalne, wewnętrzne założenia dotyczące planowania zajęć. Harmonogramy zajęć planowane są w taki sposób, aby sprostać oczekiwaniom

studentów, jak również zmieniającym się wymaganiom na rynku pracy. Można zaobserwować, iż coraz więcej studentów studiów stacjonarnych podejmuje pracę zarobkową, zatem plan zajęć musi być bardziej elastyczny niż miało to miejsce w poprzedniej dekadzie. Co za tym idzie, osoby studiujące, które coraz częściej podejmują zatrudnienie już od II roku studiów, mogą – bądź w drodze indywidualnych ustaleń z prowadzącymi zajęcia, bądź poprzez formalne uzyskanie Indywidualnej Organizacji Studiów – dopasować godziny odbywanych zajęć do wymogów pracodawcy.

Na studiach niestacjonarnych-wieczorowych zajęcia odbywają się w tygodniu (poniedziałek – piątek), co do zasady zajęcia rozpoczynają się od godz. 16, w wyjątkowych sytuacjach od godz. 14, w takim przypadku jednak zazwyczaj istnieje inna grupa w późniejszych godzinach, by osoby studiujące miały możliwość dopasowania swojego harmonogramu do wymogów pracodawcy. Ponadto – co zostało zasygnalizowane powyżej – od roku akademickiego 2025/26 wprowadzono nową organizację zajęć dla osób studiujących rozpoczynających studia w tymże roku. Organizacja ta polega na wprowadzeniu hybrydowej formy prowadzenia zajęć – wykłady odbywają się w formule on-line (przy wykorzystaniu narzędzi nauczania zdalnego synchronicznego w poniedziałki, wtorki i czwartki), natomiast ćwiczenia, lektoraty, konwersatoria i seminaria odbywają się w formule stacjonarnej (w środy i w piątki). Wprowadzenie takiej hybrydy miało na celu dalsze uelastycznienie procesu kształcenia, gdyż – jak pokazała pandemia – więcej osób loguje się na wykłady (zajęcia mające przeważnie charakter podawczy) on-line, niż przychodzi na wykłady odbywające się stacjonarnie. Jednocześnie nie zachodzi obawa, że na takiej zmianie ucierpi jakość kształcenia, zważywszy, że obecność na wykładach ma tradycyjnie na WPiA mają charakter nieobowiązkowy. Zainteresowanie, jakim cieszy się prawo wieczorowe po zmianie formuły, w stosunku do zainteresowania sprzed tej zmiany pozwala sądzić, że jest to zmiana idąca w pożądanym przez osoby studiujące kierunku.

Na studiach niestacjonarnych-zaocznych zajęcia odbywają się w weekendy (sobota-niedziela). Należy podkreślić, że na studiach niestacjonarnych (zarówno wieczorowych jak i zaocznych) realizowane są takie same formy zajęć, jak na studiach stacjonarnych, z tym, że jest to mniejszy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, tj. minimum 60% godzin przewidzianych na studiach stacjonarnych. Jest to rozwiązanie korzystne dla studentów i zapewnia wiarygodność studiów, w przypadku studiów zaocznych ma to jednak bezpośrednie przełożenie na planowanie zajęć i tworzenie ich harmonogramu w praktyce. Liczba realizowanych godzin powoduje, że nie zawsze można planować zajęcia co drugi weekend, czasami zjazdy planowane są 3 razy w miesiącu. Wpływ na harmonogram zjazdów poza liczbą godzin dydaktycznych ma również układ świąt i dni ustawowo wolnych od pracy w danym roku kalendarzowym oraz układ uroczystości akademickich. Studenci niestacjonarni to przeważnie osoby już aktywne zawodowo, dodatkowo zajęte weekendy są zatem dla nich obciążającym wyzwaniem. Stąd

też Wydział stara się optymalnie wykorzystać terminy wskazane w harmonogramie; zajęcia odbywają się w soboty i niedziele, w godzinach od 8.00 do 20.00.

Studenci kierunku PRAWO (studia stacjonarne, wieczorowe i zaoczne) Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego zobowiązani są do **zrealizowania kierunkowych praktyk zawodowych**. Obowiązek ten czyni zadość zasadom przewidzianym w następujących aktach prawnych UŁ:

1) Zarządzeniu nr 82 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 20.01.2021 r. w sprawie: organizacji studenckich praktyk zawodowych w Uniwersytecie Łódzkim (uwzględniającym zmiany wprowadzone ostatnim zarządzeniem nr 174 Rektora UŁ z dnia 12.06.2025 r.);
2) Regulaminie studiów w Uniwersytecie Łódzkim, przyjętym uchwałą nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. (zmienionym uchwałą Senatu UŁ: nr 639 z dnia 9 grudnia 2019 r.; nr 118 z dnia 26 kwietnia 2021 r.; nr 274 z dnia 28 lutego 2022 r.; nr 302 z dnia 25 kwietnia 2022 r.; nr 435 z dnia 27 lutego 2023 r.; nr 681 z dnia 22 kwietnia 2024 r.; nr 111 z dnia 15 kwietnia 2025 r.).

Szczegółowe zasady organizacji i realizacji praktyk na WPiA zostały dookreślone w opracowanym przez opiekunów kierunkowych praktyk zawodowych, a zatwierdzonym przez Pełnomocnika Dziekana ds. praktyk zawodowych – dokumencie: Komunikat Pełnomocnika dziekana ds. studenckich praktyk zawodowych „ZASADY studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego obowiązujące od dnia 1.07.2023 roku". W świetle wskazanych wyżej uregulowań, studenci studiów magisterskich odbywają praktyki na IV roku studiów i po IV roku studiów. Praktyki dedykowane Studentom prawa, co do zasady, prowadzone są w dwóch okresach:

- po zakończeniu zajęć dydaktycznych po I semestrze IV roku: praktyki śródroczne (trwają trzy tygodnie w wybrane dni tygodnia, w wymiarze 15 dni roboczych czyli 120 godzin);
- po zakończeniu zajęć dydaktycznych po II semestrze IV roku czyli w czasie wakacji letnich: praktyki ciągłe (trwają trzy tygodnie następujące po sobie, w wymiarze 15 dni roboczych czyli 120 godzin).

Studenci kierunku prawo mogą odbywać praktyki w sądach, prokuraturach, kancelariach adwokackich, radcowskich i notarialnych, działach prawnych przedsiębiorstw. W wyjątkowych sytuacjach, student może odbywać praktyki w innym niż wyżej wymienionym miejscu, po uzyskaniu zgody opiekuna praktyk. Aktualnie Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego współpracuje, na podstawie stałych porozumień, z następującymi instytucjami:

- Naczelną Radą Adwokacką;
- Okręgową Radą Adwokacką w Łodzi;
- Izbą Notarialną w Łodzi;

- Izbą Komorniczą w Łodzi;
- Okręgową Izbą Radców Prawnych w Łodzi;
- Sądem Okręgowym w Łodzi;
- Sądem Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia;
- Sądem Rejonowym dla Łodzi-Widzewa;
- Sądem Rejonowym w Kutnie;
- Sądem Rejonowym w Łowiczu;
- Sądem Rejonowym w Pabianicach;
- Sądem Rejonowym w Skierniewicach;
- Sądem Rejonowym w Zgierzu;
- Sądem Rejonowym w Brzezinach;
- Sądem Rejonowym w Łęczycy;
- Sądem Rejonowym w Rawie Mazowieckiej;
- Prokuraturą Rejonową Łódź – Bałuty;
- Prokuraturą Rejonową Łódź – Górna;
- Prokuraturą Rejonową Łódź – Polesie;
- Prokuraturą Rejonową Łódź – Śródmieście;
- Prokuraturą Rejonową Łódź – Widzew;
- Prokuraturą Rejonową w Brzezinach;
- Prokuraturą Rejonową w Kutnie;
- Prokuraturą Rejonową w Łęczycy;
- Prokuraturą Rejonową w Łowiczu;
- Prokuraturą Rejonową w Pabianicach;
- Prokuraturą Rejonową w Skierniewicach;
- Prokuraturą Rejonową w Rawie Mazowieckiej;
- Prokuraturą Rejonową w Zgierzu;
- Krajową Administracją Skarbową;
- Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi;
- Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi;
- Państwową Inspekcją Pracy – Okręgowym Inspektoratem Pracy w Łodzi;
- Łódzkim Urzędem Wojewódzkim w Łodzi;
- Komendą Wojewódzką Policji w Łodzi;
- Komendą Miejską Policji w Łodzi;
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi;

- Najwyższą Izbą Kontroli;
- Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Łodzi;
- Fundacją Court Watch Polska;
- Rzecznikiem Finansowym z siedzibą w Warszawie.

Wymienione wyżej instytucje bardzo elastycznie kształtują potencjalne limity osobowe w odniesieniu do Praktykantów z naszego Wydziału. Limity te są każdorazowo ustalane z opiekunem studenckich praktyk kierunkowych, na podstawie preferencji Studentów – tak czasowych, jak i terytorialnych, wynikających ze wstępnej rejestracji przeprowadzanej drogą elektroniczną (za pośrednictwem Systemu USOS).

Równocześnie odnotowany wyżej **wykaz instytucji jest sukcesywnie poszerzany** zgodnie z zainteresowaniami Studentów. Wielu Studentów podejmuje bowiem decyzje o realizowaniu praktyk w sądach, prokuraturach, kancelariach adwokackich, radcowskich, notarialnych, komorniczych czy nawet urzędach należących do szeroko pojętej administracji publicznej, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie ich miejsca zamieszkania. Tytułem przykładu wskazać można na następujące instytucje, wybierane przez Studentów w roku akademickim 2024/2025:

- Ministerstwo Rozwoju;
- Straż Graniczna;
- partia polityczna (jeden przypadek dotyczył KO);
- kancelarie doradców podatkowych;
- banki (dwa przypadki);
- fundacje.

Dodatkowo w roku akademickim 2023/2024 jeden ze Studentów WPiA realizował praktyki w TSUE i jeden w RIO oraz kilku studentów w związku zawodowym (Solidarność - okręg łódzki).

Stąd też w ostatnich latach zdecydowana większość Studentów WPiA UŁ preferowała tryb wakacyjny odbycia praktyk. Tendencja ta rokrocznie, co do zasady, znajduje odzwierciedlenie w danych statystycznych. W odniesieniu do instytucji wskazywanych przez Studentów obowiązuje elektroniczny system rejestracji na praktyki (za pośrednictwem formularza FORMS). Równocześnie opiekun praktyk dokonuje zatwierdzania miejsc praktyk wskazanych przez Studenta (tryb wnioskowy za pośrednictwem formularza FORMS), także pod kątem minimalnych wymagań wobec tych instytucji, w tym w szczególności: możliwych sposobów organizacji praktyk, wymogów w zakresie infrastruktury i wyposażenia miejsc odbywania praktyk, zakresu i poziomu merytorycznego powiązanego z kierunkami studiów, zakresu kwalifikacji dla osób sprawujących w instytucjach opiekę nad praktykantami, a także opinii uczestników praktyk – Studentów.

Warto podkreślić, iż Studenci wyrażają bardzo pozytywne opinie co do jakości praktyk, ich strony organizacyjno-technicznej, a przede wszystkim strony merytorycznej. Wnioski takie płyną z weryfikacji następujących dokumentów:

- **dzienniczka praktyk –** w którym Student wskazuje konkretne przykłady czynności i działań realizowanych podczas praktyk, a stanowiących potwierdzenie realizacji efektów uczenia się przypisanych do praktyk, osiągnięcia umiejętności i kompetencji społecznych wynikających z Wydziałowego programu praktyk;
- **formularza rozliczenia praktyk studenckich –** w ramach którego Student opisuje przebieg praktyk, wskazując działania podejmowane w toku praktyk, a opiekun ze strony instytucji przyjmującej formułuje ocenę efektów uczenia się uzyskanych w wyniku studenckiej praktyki zawodowej (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych);
- **ankiety oceniająca organizację i przebieg praktyk studenckich** – anonimowo wypełnianej po zakończonym cyklu praktyk przez Studenta. Spostrzeżenia i oceny Studenta mają charakter analityczny i aplikacyjny – pozwalają dostosowywać proces organizacji praktyk do potrzeb i oczekiwań uczestników praktyk **–** Studentów;
- **arkusza kontroli praktyki zawodowej** – na podstawie którego opiekun praktyk dokonuje hospitacji instytucji przyjmujących Studentów na praktyki, co z kolei pozwala zatwierdzać miejsca praktyk i formułować minimalne wymagania wobec tych instytucji, w tym w szczególności: możliwych sposobów organizacji praktyk, wymogów w zakresie infrastruktury i wyposażenia miejsc odbywania praktyk, zakresu i poziomu merytorycznego powiązanego z kierunkami studiów, zakresu kwalifikacji dla osób sprawujących w instytucjach opiekę nad praktykantami.

Należy podkreślić, iż wydziałowe zasady realizacji praktyk korespondują także z potrzebami pracujących studentów – zwłaszcza kierunków zaocznych – czego formalnym potwierdzeniem jest uwzględnienie innych form jako praktyk pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w wyżej wymienionym Regulaminie studiów w UŁ oraz Zarządzeniu Rektora UŁ w sprawie organizacji studenckich praktyk zawodowych w UŁ. Kryteria te obejmują założenie, że inne formy realizowane są przez studenta w trakcie trwania studiów, a miejsce praktyk koresponduje z profilem kierunku, opracowana została pełna dokumentacja dla studenta (porozumienie, skierowanie, dzienniczek, itp.), jaka jest wymagana w tym zakresie, a także nastąpiła weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do praktyk.

Warto także odnotować, że w ramach Wydziału nie dokonujemy zaliczanie praktyk *post factum* bowiem działanie takie oznaczałoby, że kompetencje zostały osiągnięte przez studenta pod opieką

innych podmiotów, a uczelnia nie zapewniła właściwych mechanizmów nadzoru nad taką formą przeprowadzenia praktyk.

Zaakcentować także należy podejmowane ze strony Wydziału **działania zmierzające do wykluczenia zgłaszanych przez Studentów nieprawidłowości** w przypadku powtarzających się negatywnych ocen praktyk lub instytucji. Tytułem przykładu należy tu wskazać pismo Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi – Biura Kadr, Płac i Budżetu z dnia 28 grudnia 2023 r. (znak: KPB-I.2132.23.2023) stanowiące odpowiedź na krytyczną ocenę przebiegu praktyk, płynącą z dokonanego przez Wydział podsumowania organizacji praktyk. W jego wyniku do dokumentu obejmującego „Wytyczne dotyczące realizacji praktyk studenckich w ŁUW w Łodzi" dodano pkt 15, w świetle którego: „Student ma prawo do zmiany miejsca odbywania praktyk i komórki organizacyjnej ŁUW w Łodzi, w okresie ich realizacji w ŁUW w Łodzi po wcześniejszym uzgodnieniu z pracownikiem Oddziału kadr i organizacji oraz podaniu przyczyny tej zmiany. Jeśli zmiana będzie uzasadniona student zostanie przeniesiony zgodnie z zapotrzebowaniem na praktyki przekazanym KPB przez Dyrektorów Wydziałów, Biur, Kierowników Zespołów Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi".

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego zapewnia także **wsparcie w zakresie organizacji praktyk zawodowych dla studentów ze szczególnymi potrzebami**, z poszanowaniem zasady równego dostępu do kształcenia oraz obowiązujących przepisów wewnętrznych Uczelni. Podkreślenia wymaga, iż praktyki zawodowe stanowią integralny element programu studiów, a tym samym ich realizacja jest obligatoryjna – nie przewiduje się możliwości całkowitego zwolnienia z obowiązku ich odbycia. Do praktyk przypisane są konkretne efekty uczenia się, których osiągnięcie stanowi warunek zaliczenia określonego etapu kształcenia.

Forma i miejsce realizacji praktyk przez studentów ze szczególnymi potrzebami, uwzględniające ich indywidualną sytuację zdrowotną, osobistą lub społeczną, są ustalane w porozumieniu z Akademickim Centrum Wsparcia i Dostępności Uniwersytetu Łódzkiego, z zachowaniem zasad przetwarzania danych osobowych oraz zgodnie z obowiązującymi standardami w zakresie udzielania wsparcia edukacyjnego. W przypadkach uzasadnionych indywidualnymi potrzebami studenta, możliwe jest przyznanie indywidualnej organizacji studiów (IOS), zgodnie z postanowieniami § 34 Regulaminu studiów w Uniwersytecie Łódzkim, celem umożliwienia elastycznego dostosowania realizacji praktyk do sytuacji osoby studiującej, przy jednoczesnym zachowaniu pełnej realizacji przypisanych efektów uczenia się.

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego nieustannie podejmuje działania zmierzające do wzbogacania procesu dydaktycznego poprzez wdrażanie niestandardowych, praktycznie zorientowanych form kształcenia, ściśle powiązanych z zakładanymi efektami uczenia się. Przykład stanowi autorska inicjatywa pt. *„Mała aplikacja ogólna – Sąd i Prokuratura w praktyce"*, która – jako

uzupełnienie kierunkowych praktyk zawodowych – pozwala studentom na pogłębione poznanie specyfiki funkcjonowania sądów i prokuratur w warunkach rzeczywistego środowiska zawodowego. Program ten, realizowany w cyklu trzymiesięcznym, umożliwi nabycie umiejętności nie tylko w zakresie przygotowywania projektów orzeczeń czy decyzji procesowych, lecz także w bezpośrednim udziale w czynnościach sądowych i prokuratorskich. Tym samym sprzyjać będzie osiąganiu praktycznych efektów uczenia się w obszarze wiedzy dogmatycznej, umiejętności stosowania prawa oraz kompetencji społecznych wymaganych od przyszłych uczestników wymiaru sprawiedliwości. Inicjatywa ta jest zarazem wyrazem otwartości Wydziału na potrzeby środowiska studenckiego, rynku pracy oraz otoczenia instytucjonalnego, a także potwierdzeniem aktywnej współpracy z przedstawicielami praktyki prawniczej w procesie kształcenia nowego pokolenia profesjonalistów.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Nie dotyczy – nie przedstawiono zaleceń w poprzedniej ocenie

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

1. Koncepcja kształcenia na kierunku Prawo opiera się na ścisłym związku pomiędzy badaniami naukowymi prowadzonymi na WPiA a dydaktyką. W opracowaniu programu studiów kierowano się standardami Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, co zaowocowało najbardziej racjonalnym rozłożeniem obciążeń studenta, ułożeniem treści kształcenia chronologicznie od najbardziej ogólnych do szczególnych i zapewnieniem pełnej uznawalności osiągnięć uzyskanych przez studentów WPiA UŁ w ramach odbywania części studiów na innych uczelniach krajowych lub zagranicznych.

2. Konstrukcja programu studiów Prawo umożliwia studentom znaczną indywidualizację ścieżki edukacyjnej i kształtowanie własnych zainteresowań poprzez szeroką ofertę przedmiotów do wyboru. Daleko idąca indywidualizacja ścieżki edukacyjnej powiązana z jej tematyczną specjalizacją i uwzględnieniem zainteresowań i potrzeb zawodowych studenta, w kontekście wymagań i potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego jest podstawowym założeniem konstrukcji programu studiów na kierunku Prawo.

3. Formy zajęć stosowane na WPiA są scharakteryzowane w „Systemie ustalania wartości punktowej ECTS dla przedmiotów WPiA UŁ" (Zarządzenie Rektora nr 79 z 10.06.2019 r.) „System…" określa także zasady stosowania punktacji ECTS obowiązujące na WPiA oraz relacje pomiędzy studiami w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym w zakresie nakładu pracy studenta i osiągania zakładanych efektów uczenia się.

4. Program studiów odpowiada wymogom przewidzianym dla profilu ogólnoakademickiego, obejmuje zajęcia zarówno przygotowujące osoby studiujące do prowadzenia badań (konwersatoria metodyczne), jak i ich prowadzenie /udział w prowadzeniu (seminaria magisterskie, moduły wybieralne w formie konwersatoriów). Szczególnie korzystne okazało się odejście na 3. roku studiów od formy proseminarium (60 godzin dydaktycznych, jednolita tematyka, często studenci nie kontynuowali tej tematyki w wyborze seminarium) na rzecz konwersatoriów metodycznych, w ramach których studenci poznają specyfikę prowadzenia badań w 4 wybranych specjalnościach prawnych, dzięki czemu mogą rozeznać własne zainteresowania i bardziej świadomie wybrać tematykę seminarium magisterskiego.

5. Pomimo ogólnoakademickiego profilu program studiów zawiera elementy kształcenia praktycznego (zwłaszcza w ramach ćwiczeń i laboratoriów), a wiele zajęć prowadzonych jest także przez doświadczonych prawników-praktyków.

6. Wykorzystywane są nowoczesne metody kształcenia i narzędzia cyfrowe; w szczególności na studiach niestacjonarnych wieczorowych część zajęć jest prowadzona za pomocą narzędzi i technik nauczania zdalnego, co ułatwia osobom studiującym godzenie nauki z obowiązkami zawodowymi.

7. Na podkreślenie zasługuje sposób organizacji i realizacji obowiązkowych praktyk studenckich na WPiA UŁ, którego całokształt należy uznać za wzór dobrych praktyk.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Na Wydziale Prawa i Administracji UŁ **rekrutacja prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa**, w szczególności z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz uchwałami Senatu UŁ. Szczegółowe zasady warunki i tryb rekrutacji określa każdorazowo Uchwała Senatu ogłoszona do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, na który ma się odbyć rekrutacja. Kandydatami na studia mogą być zarówno obywatele polscy, jak i cudzoziemcy. Do przeprowadzenia rekrutacji, zgodnie z zarządzeniem Rektora UŁ, powoływana jest komisja rekrutacyjna wraz z podkomisjami rekrutacyjnymi prowadzącymi postępowanie rekrutacyjne na poszczególne kierunki studiów.

Przyjęcie na studia jednolite magisterskie na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) odbywa się na podstawie wyników matury nowej, matury starej oraz matury międzynarodowej i uznawalnych matur zagranicznych, co zapewnia równość szans w przyjęciu na studia.

Podstawą kwalifikacji na studia stacjonarne prawa są wyniki egzaminu maturalnego z przedmiotów określonych w zasadach rekrutacji. Kandydaci oceniani są na podstawie sumy punktów przeliczeniowych uzyskanych z wybranych przedmiotów maturalnych. Punkty przeliczeniowe uzyskuje się na podstawie procentowych wyników matury nowej lub ocen z matury starej. Z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego przyjmowani są laureaci i finaliści olimpiad określonych uchwałą Senatu UŁ, przyjmowaną co najmniej pięć lat przed datą rekrutacji.

Podstawą przyjęcia na studia niestacjonarne (wieczorowe i zaoczne) jest zdany egzamin maturalny oraz złożenie wymaganych dokumentów. W przypadku zbyt dużej liczby zgłoszeń stosuje się zasady obowiązujące dla studiów stacjonarnych na kierunku Prawo.

Proces rekrutacji odbywa się w formie elektronicznej za pośrednictwem systemu IRK (Internetowa Rejestracja Kandydatów). Osoby ubiegające się o przyjęcie muszą zarejestrować się w systemie IRK, uiścić opłatę rekrutacyjną oraz dostarczyć wymagane dokumenty w terminach określonych harmonogramem rekrutacji.

Przyjęcie na studia może nastąpić również w drodze przeniesienia z innej uczelni, krajowej lub zagranicznej. Zasady i tryb przenoszenia określone są w rozdziale III Regulaminu Studiów UŁ. W przypadku wyrażenia zgody na przeniesienie, dziekan ustala warunki i terminy wyrównania różnic programowych, biorąc pod uwagę dotychczas uzyskane przez studenta efekty uczenia się. Od decyzji odmownej przysługuje odwołanie w trybie postępowania administracyjnego.

Na stronie UŁ(BIP UŁ) i WPiA UŁ znajdują się również szczegółowe informacje dotyczące procedury przyjęcia obywateli polskich i cudzoziemców chcących studiować w języku polskim lub obcym.

Na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego **zasady, warunki i tryb zaliczania kolejnych etapów studiów, w tym etapu dyplomowania**, określa Regulamin Studiów UŁ oraz Załącznik nr 10 WPiA do Regulaminu Studiów UŁ.

Rozliczenie każdego semestru i roku następuje poprzez zaliczenie przedmiotów określonych w programach studiów oraz w końcowym etapie studiów także zdanie egzaminu magisterskiego . Termin zaliczenia poszczególnych etapów studiów reguluje zarządzanie Rektora w sprawie podziału roku akademickiego oraz harmonogram roku akademickiego ustalony przez Dziekana WPiA UŁ.

Na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) **okresem zaliczeniowym jest rok akademicki**. Rozliczanie etapów studiów odbywa się na podstawie uzyskanych punktów ECTS, zgodnie z programem studiów obowiązującym na danym roku. Zaliczenie kolejnych lat dokumentowane jest w indywidualnych kartach okresowych osiągnięć studenta, które archiwizowane są w aktach studenckich. Równolegle dane dotyczące zaliczeń i ocen zapisywane są w elektronicznych protokołach przedmiotów w systemie USOS. Całość procesu kształcenia wspiera **system informatyczny USOS**,

będący narzędziem obowiązującym w całym Uniwersytecie Łódzkim. System umożliwia osobom studiującym bieżący dostęp do informacji dotyczących zaliczeń, ocen, zapisów na zajęcia, a także harmonogramów i protokołów egzaminacyjnych. Stanowi on również podstawowe narzędzie administracyjne do rozliczania etapów studiów oraz monitorowania przebiegu całego procesu dydaktycznego.

Osoby studiujące korzystające z **programów wymiany krajowej i międzynarodowej**, przenosząc się do UŁ z innej uczelni krajowej lub zagranicznej, uzyskują uznanie osiągnięć w zakresie, w jakim odpowiadają one efektom uczenia się na poszczególnych kierunkach studiów. Efektom uzyskanym na innych uczelniach nadaje się punkty ECTS odpowiadające punktom przypisanym do efektów w UŁ.

Poza rozliczeniem merytorycznym, związanym ze złożeniem wymaganych zaliczeń i egzaminów, okresy studiów są rozliczne za pomocą punktów ECTS. Osoba studiująca, która spełniła określone przez Radę Wydziału kryteria zaliczenia roku, zostaje wpisana na kolejny rok studiów.

Efekty uczenia się uzyskane przez osoby studiujące na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) poza WPiA podczas wyjazdów na studia cząstkowe w ramach międzynarodowych lub krajowych programów wymiany jak ERASMUS+, MOST, itp. są **uznawane w 100%.** Dotyczy to również praktyk w ramach programu ERASMUS+, które pozwalają na uzyskanie efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk (6 ECTS). Na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) uznawane są efekty uczenia się uzyskiwane przez osoby studiujące poza *stricte* programem studiów, w tym w ramach Kliniki Prawa (dwa moduły wybieralne), w ramach pracy badawczej (zgodnie z Regulaminem studiów w UŁ udział w pracach obozu naukowego/pracach badawczych prowadzonych na UŁ – może być podstawą zaliczenia w całości lub w części praktyki zawodowej lub wybranych zajęć), zajęć w języku polskim lub obcym w ramach innego kierunku (jeden moduł wybieralny), zajęcia zaliczone w ramach funkcjonujących na WPiA szkół prawa obcego (jeden moduł wybieralny) oraz udziału w międzynarodowych konkursach prawniczych typu „moot court" (odpowiednio 8 lub 6 pkt ECTS). Na podstawie certyfikatów potwierdzających znajomość nowożytnego języka obcego na poziomie minimum B2/B2+ uznaje się, że osoba studiująca uzyskała efekty uczenia się przewidziane dla rocznego, zakończonego egzaminem, lektoratu z nowożytnego języka obcego branżowego.

W przypadku przeniesienia z innej, także zagranicznej uczelni na ten sam kierunek na WPiA, efekty uczenia się uzyskane w toku studiów są uznawane na podstawie analizy zbieżności i różnic programowych. Na tych samych zasadach uznanie efektów uczenia się odbywa się w przypadku powtarzania roku/wznowienia studiów/podjęcia studiów po urlopie, zmiany formy studiów w ramach tego samego kierunku i zmiany kierunku studiów (w ramach kierunków studiów występujących na UŁ).

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się (PEUS) uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określa Uchwała nr 507 Senatu UŁ z czerwca 2015 r. Na WPiA Dziekan powołał Wydziałowego Pełnomocnika ds. PEUS, jednak dotychczas nie zgłosiła się żadna osoba zainteresowany uznaniem osiągnięcia efektów uczenia się poza szkolnictwem wyższym.

Dyplomy ukończenia jednolitych studiów magisterskich na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) wydane przez polskie i zagraniczne uczelnie wyższe, są uznawane w oparciu o umowy międzynarodowe i przepisy krajowe. W przypadku braku przepisów pozwalających na uznanie zagranicznego dyplomu ukończenia studiów wyższych Rada Wydziału jest uprawniona do przeprowadzenia nostryfikacji.

Monitorowanie i ocena postępów osób studiujących odbywa się w trybie ciągłym i dotyczy zarówno całego toku studiów, jak i poszczególnych przedmiotów.

Weryfikowanie liczby kandydatów oraz liczby osób przyjętych na kierunek Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) odbywa się z wykorzystaniem systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK), a po imporcie danych, przy pomocy systemu Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS). Już na etapie rekrutacji na bieżąco w ramach ustalonego harmonogramu weryfikowana jest liczba osób, które rezygnują z podjęcia studiów, w rezultacie czego weryfikowany jest w dół próg punktów przeliczeniowych niezbędnych do przyjęcia na studia, dzięki czemu kwalifikowane do przyjęcia są osoby, które początkowo nie znalazły się w tym gronie. Procedura ta trwa do momentu, w którym osiągnięta zostaje liczba osób, które złożyły dokumenty niezbędne do przyjęcia na studia odpowiadająca co najmniej limitowi przyjęć założonemu w uchwale Senatu UŁ dotyczącej rekrutacji na studia. Zazwyczaj jednak jest to liczba nieznacznie przekraczająca ten limit. Tym sposobem stwarza się swoistą rezerwę osobową zabezpieczającą wypełnienie limitu przyjęć, które w naturalny sposób ma miejsce we wrześniu lub na początku roku akademickiego i wynika z niepodjęcia studiów przez zakwalifikowanych kandydatów, bądź rezygnacji osób przyjętych właśnie w początkowej fazie studiów. Czynnikiem decydującym o rezygnacji ze studiów na kierunku Prawo w UŁ jest zwykle podjęcie studiów na tym lub innym kierunku studiów w uczelni bliższej miejsca zamieszkania kandydata.

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku.

Forma (poziom) studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne: wieczorowe i zaoczne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat*	Bieżący rok akademicki**
Jednolite studia magisterskie	I	182	212	146	237
	II	253	199	126	120
	III	162	165	177	106
	IV	132	158	97	87
	V	143	194	149	72
	Razem:	872	928	695	622

* stan według sprawozdania dla GUS na 31 grudnia 2022 r.

** stan według systemu USOS na 20 listopada 2025 r.

Monitorowanie tzw. odsiewu studentów, jak również postępów w nauce, a docelowo liczby absolwentów odbywa się z wykorzystaniem USOS. Największa liczba osób studiujących rezygnuje lub zostaje skreślona z listy studentów na I albo II roku studiów. Do głównych powodów rezygnacji w tym okresie należą: wspomniany wcześniej wybór studiów w uczelni znajdującej się bliżej miejsca zamieszkania, co wpisuje się w powszechny obecnie trend równoległej rekrutacji na wiele uczelni lub kilka kierunków studiów; zmiana zainteresowań albo przekonanie się, że podjęcie pierwotnie wybranego kierunku było pochopne i faktycznie nie mieści się w orbicie zainteresowań osoby studiującej; niesprostanie wymaganiom kierunku i kłopot z przyswojeniem oczekiwanej wiedzy, problemy adaptacyjne, a w przypadku studiów niestacjonarnych - kwestie finansowe. Ostatnia z wymienionych kwestii, jak również zmiana planów życiowych czy zmiana miejsca zamieszkania są przy tym częstszą przyczyną rezygnacji, w stosunku do pozostałych, na wyższych latach studiów.

W 2024 r. Uniwersytet Łódzki przeprowadził **szerokie badanie wewnętrzne nad zjawiskiem drop-outu**, które objęło lata 2018-2022. Informacje o skali tego zjawiska pozyskano z systemu USOS oraz systemów ELA oraz POL-on. Z badania tego wynikało, że skala ww. zjawiska w całej uczelni waha się między 36 a 64%, przy czym w przypadku Wydziału Prawa i Administracji współczynnik ten był jednym z najniższych w całym Uniwersytecie Łódzkim i wyniósł 44,47%. Raport z badania ujawnił, że w globalnym ujęciu dwoma pierwszoplanowymi przyczynami drop-outu w UŁ są problemy zdrowotne (fizyczne i psychiczne) oraz niezaliczenie sesji. Można przy tym przyjąć, że przynajmniej w drugim z wymienionych aspektów jest on niejednokrotnie konsekwencją pierwszego. Uniwersytet Łódzki

przeanalizował całość zagadnienia i sformułował określone rekomendacje w Raporcie z grudnia 2024 r., udostępnionym także władzom Wydziału Prawa i Administracji, co przełożyło się na podjęcie działań służących poprawie dobrostanu osób studiujących, zwłaszcza w sferze zdrowia psychicznego. Stworzony został wewnętrzny program onboardingu, aby zniwelować zjawisko problemów adaptacyjnych wynikających ze zmiany środowiska nauki i konieczności przystosowania się do innego niż dotychczas systemu kształcenia. Ponadto duży akcent stawiany jest na uświadomienie nowo przyjętych osób studiujących o dostępnych dla nich formach oferowanej przez UŁ pomocy. Na podkreślenie zasługuje także postawa Wydziałowej Rady Samorządu Studentów WPiA UŁ, która w pierwszym okresie bieżącego roku akademickiego przeprowadziła wśród osób studiujących ankietę związana z ww. zagadnieniami, aby jeszcze dokładniej zidentyfikować wszelkie trudne dla nich kwestie i podjąć w tym zakresie działania zaradcze, co może się przełożyć dodatkowo także na ograniczenia liczby rezygnacji ze studiów.

Na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) okresem zaliczeniowym jest rok akademicki, zgodnie z załącznikiem nr 10 do Regulaminu studiów w UŁ. Ostatecznym terminem uzyskania zaliczenia zajęć dydaktycznych, praktyk zawodowych i zdania wszystkich egzaminów objętych planem studiów, zgodnie z § 38 Regulaminu studiów w UŁ, dla studiów kończących się w semestrze letnim, jest 30 września. Rozliczenie każdego roku powinno nastąpić w sposób wyznaczony przez dziekana. Warunkiem zaliczenia roku jest uzyskanie zaliczenia zajęć dydaktycznych, praktyk zawodowych, zdanie wszystkich egzaminów oraz uzyskanie odpowiedniej liczby punktów ECTS określonych planem studiów lub Indywidualnym Planem i Programem Studiów. Zaliczenie przedmiotu stwierdza się oceną wpisaną do elektronicznego protokołu przedmiotu prowadzonego w systemie USOS. Zaliczenie roku stwierdza się w elektronicznej karcie okresowych osiągnięć studenta (w ramach systemu USOS). Osoby spełniające powyższy warunek uzyskują wpis na kolejny rok studiów. Osoba studiująca, która nie uzyskała w roku minimalnej liczby punktów, określonej dla Wydziału Prawa i Administracji w załączniku nr 10 do Regulaminu studiów w UŁ, potrzebnej do zaliczenia warunkowego lub nie zaliczyła określonych w tym załączniku przedmiotów, nie zalicza tego roku i ma prawo, za zgodą dziekana, do ponownego wpisania na ten sam rok studiów celem jego powtarzania. Szczegółowe zasady powtarzania roku ustala dziekan, określając w szczególności zakres różnic programowych wynikających z aktualnego programu studiów, do których wyrównania osoba studiująca jest zobowiązana.

Zgodnie z załącznikiem nr 10 do Regulaminu studiów w UŁ osoba studiująca, która nie zaliczyła roku studiów, może ubiegać się o tzw. wpis warunkowy, tzn. warunkowe wpisanie na wyższy rok studiów. Minimalna liczba punktów ECTS pozwalających na warunkowe zaliczenie roku i wpisanie studenta na kolejny rok studiów wynosi 50 punktów, przy założeniu, że okresem rozliczeniowym jest rok akademicki. W przypadku wpisu warunkowego student ma obowiązek zdać i zaliczyć zaległe egzaminy

i zaliczenia. Niezaliczenie brakującego przedmiotu (przedmiotów) w roku, na który student został wpisany, powoduje konieczność powtarzania tego roku. Każdego roku z możliwości warunkowego wpisu albo powtarzania roku, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych korzysta, w zależności od roku studiów od kilkunastu do kilkudziesięciu studentów. Dane te są monitorowane przez prodziekana ds. studenckich.

Stałemu monitoringowi podlega także liczba absolwentów oraz osób występujących z wnioskami o przedłużenie terminu na złożenie pracy magisterskiej oraz tych, którzy nie ukończyli studiów. Osoby, którym nie udało się ukończyć pracy magisterskiej i przystąpić do egzaminu magisterskiego w okresie przedłużonego terminu mogą zwrócić się z wnioskiem do dziekana o powtarzanie roku, a w przypadku, gdy zostały skreślone z listy studentów z powodu niezłożenia pracy magisterskiej w terminie lub niezaliczenia w terminie roku studiów, mogą także skorzystać ze wznowienia na studia, na zasadach przewidzianych w § 54 Regulaminu studiów w UŁ.

Od 2013 r. Uniwersytet Łódzki prowadzi **systematyczne badania monitorujące losy absolwentów uczelni**. Szczegółowe wyniki tych badań prezentowane są na stronie Biura Karier i Aktywności Studenckiej w CKiSOS UŁ. W ramach monitorowania, aktywizacji i integracji z Uczelnią, naszym absolwentom oferowane są dalsze ścieżki kształcenia, a także uczestnictwo w programach współpracy, w tym programach mentoringowych (Strefa absolwenta).

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny.

Forma (poziom) studiów	**Rok ukończenia**	**Studia stacjonarne**		**%**	**Studia niestacjonarne: wieczorowe i zaoczne**		**%**
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	**Liczba absolwentów w danym roku**		**Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku***	**Liczba absolwentów w danym roku****	
Jednolite studia magisterskie	2022	179	124	69%	197	87	44%
	2023	163	113	69%	174	66	38%
	2024	227	121	53%	174	57	33%
Razem:		569	358	63%	545	210	36%

* Stan według sprawozdań dla GUS na 31 grudnia każdego roku kalendarzowego

** Stan według odpowiedniego roku kalendarzowego według danych z USOS.

Zespół Biura Karier i Aktywności Studenckiej monitoruje losy absolwentek i absolwentów kierunku na rynku pracy i ich działalność zawodową poprzez badanie „Monitoring karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Łódzkiego", które odbywa się na grupie absolwentów po upływie roku od ukończenia przez nich studiów. Badanie przeprowadzane jest w formie ankiety udostępnionej absolwentom UŁ drogą elektroniczną. Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego na grupie absolwentów, którzy uzyskali tytuł zawodowy w danym roku akademickim.

Według badań obejmujących lata 2020-2025 osoby studiujące na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) w przeciągu roku obejmującego badanie znajdowały zatrudnienie w przeważającej większości zatrudnienie na rynku pracy w obszarach zgodnych z ich kierunkiem studiów lub pokrewnych.

Tabela 3. Wyniki monitoringu losu absolwentów WPiA UŁ

Rok ukończenia studiów	Odpowiedzi absolwentów
2020 r.	96.15% badanych pracowało zawodowo z czego: 74,32% na podstawie umowy o pracę, a 74.36% w obszarze Prawa; 65.38% absolwentów uważało, że wykonywana praca jest zdecydowanie zgodna z ich wykształceniem, a 16, 67%, że jest raczej zgodna; 51,28 % Absolwentów uważało, że w obecnej pracy wykorzystuje wiedzę i kwalifikacje uzyskane na studiach, a 29,49%, że raczej tak; 65,38% absolwentów wybrałoby tę samą uczelnię i ten sam kierunek.
2021 r.	89.19% badanych pracowało zawodowo, z czego: 71.62% na podstawie umowy o pracę, a 71.62% w obszarze Prawa; 56,76% absolwentów uważa, że wykonywana praca jest zdecydowanie zgodna z ich wykształceniem, a 25,68% że jest raczej zgodna. 51,35% Absolwentów uważa, że w obecnej pracy wykorzystuje wiedzę i kwalifikacje uzyskane na studiach, a 24,32%, że raczej tak. 66,22% absolwentów wybrałoby tę samą uczelnię i ten sam kierunek.
2022 r.	90.67% badanych pracowało zawodowo z czego: 72.00% na podstawie umowy o pracę, a 65.33% w obszarze Prawa; 54,67% absolwentów uważa, że wykonywana praca jest zdecydowanie zgodna z ich wykształceniem, a 18,67% że jest raczej zgodna. 44,00% Absolwentów uważa, że w obecnej pracy wykorzystuje wiedzę i kwalifikacje uzyskane na studiach, a 30,67%, że raczej tak. 70,67% absolwentów wybrałoby tę samą uczelnię i ten sam kierunek.
2023 r.	98.48% badanych pracowało zawodowo z czego: 66.67% na podstawie umowy o pracę, a 77.27% w obszarze Prawa.

	71,21% absolwentów uważa, że wykonywana praca jest zdecydowanie zgodna z ich wykształceniem, a 16,67% że jest raczej zgodna. 48,48% Absolwentów uważa, że w obecnej pracy wykorzystuje wiedzę i kwalifikacje uzyskane na studiach, a 34,85%, że raczej tak. 66,67% absolwentów wybrałoby tę samą uczelnię i ten sam kierunek.
2024 r.	91.38% badanych pracowało zawodowo z czego: 70.69% na podstawie umowy o pracę, a 74.14% w obszarze Prawa. 56,90% absolwentów uważa, że wykonywana praca jest zdecydowanie zgodna z ich wykształceniem, a 20,69% że jest raczej zgodna. 46,55% Absolwentów uważa, że w obecnej pracy wykorzystuje wiedzę i kwalifikacje uzyskane na studiach, a 34,48%, że raczej tak. 63,79% absolwentów wybrałoby tę samą uczelnię i ten sam kierunek.

* Dane Biura Karier UŁ na 2025 r.

Ocena skuteczności osiągania zakładanych efektów uczenia się na WPiA jest przedmiotem stałego zainteresowania podmiotów odpowiedzialnych za tę sferę. Ocena ta odbywa się z wykorzystaniem różnych narzędzi. Pierwszym z nich jest monitoring sposobów zaliczania przedmiotów w związku z prowadzonymi zajęciami dydaktycznymi oraz w ramach możliwości rozwoju osób studiujących na Wydziale i w związku z jego uwarunkowaniami zewnętrznymi. Na tej płaszczyźnie wykorzystywane są liczne metody sprawdzania uzyskiwania efektów uczenia się, a więc: egzaminy ustne, testowe, opisowe, testowo-opisowe, kolokwia, referaty, prezentacje, prace pisemne, rozwiązywanie kazusów, analiza orzecznictwa, analiza tekstów naukowych, praktyki studenckie, udział w wymianie międzynarodowej, uczestnictwo w konkursach, udzielanie bezpłatnej pomocy prawnej w ramach działalności dydaktycznej w Klinice Prawa i Klinice Praw Dziecka, działalność w studenckich kołach naukowych, spotkania z gośćmi WPiA, poznawanie funkcjonowania instytucji publicznych. Metody sprawdzania uzyskanych efektów uczenia się na zajęciach są zróżnicowane i w sposób oczywisty uzależnione od ich formy. Należy przy tym podkreślić, że wykłady monograficzne zostały w roku akad. 2015/2016 zastąpione przez konwersatoria, dzięki czemu położony jest nacisk na interaktywne formy prowadzenia zajęć, a co za tym idzie osiąganie efektów uczenia się nie tylko w zakresie wiedzy, ale i umiejętności oraz postaw społecznych.

Corocznie przeprowadzane są elektroniczne, anonimowe ankiety studenckie w zakresie oceny programów studiów i ich realizacji, na podstawie których sporządzane są sprawozdania, analizowane przez Dziekana oraz kierowników Katedr i Instytutów. Są one przedmiotem dyskusji w Radzie Wydziału i podlegają przez nią zatwierdzeniu.

Uzyskiwanie efektów uczenia się w procesie dyplomowania podlega monitorowaniu przez **Zespół ds. weryfikacji jakości prac dyplomowych oraz wyników egzaminów dyplomowych**, a także **kierowników**

Katedr i Instytutów oraz Kolegium Dziekańskie. Warte podkreślenia jest, że osoby studiujące na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) przygotowują prace magisterskie we wszystkich Katedrach i Instytutach na Wydziale, co pozwala im realizować zainteresowania naukowe w wielu specjalnościach, a także podejmować tematykę pozwalającą przygotować się do przyszłej pracy zawodowej.

Zespół ds. weryfikacji jakości prac dyplomowych co roku sporządza raport omawiający jakość prac dyplomowych oraz dokumentacji procesu dyplomowania (recenzji i protokołów) pod względem jej zgodności z przepisami obowiązującymi w UŁ. W raporcie tym Zespół formułuje zalecenia zmierzające do ciągłego podnoszenia jakości przygotowywanych na WPiA prac dyplomowych i procesu dyplomowania. Raport Zespołu jest częścią składanego Rektorowi UŁ raportu z funkcjonowania Wydziałowego systemu jakości kształcenia, jest również przedmiotem dyskusji na Radzie Wydziału PiA UŁ.

Zasady, warunki i tryb dyplomowania na kierunku prawo określają następujące dokumenty: Regulamin Studiów UŁ uchwalany przez Senat UŁ, uchwały Rady Wydziału oraz Zarządzenia Dziekana WPiA. Tytuły prac dyplomowych są akceptowane przez Radę Wydziału. W procesie dyplomowania uczestniczą samodzielni pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz doświadczeni adiunkci upoważnieni przez Radę Wydziału.

Prace dyplomowe osób studiujących składane są wyłącznie za pośrednictwem Archiwum Prac Dyplomowych (APD), stanowiącego część systemu USOS. W celu weryfikacji samodzielności napisanej pracy dyplomowej stosowany jest Jednolity System Antyplagiatowy (JSA), pozwalający na analizę samodzielności przygotowania nie tylko prac dyplomowych, ale także wszystkich prac etapowych przygotowanych w toku studiów. Student jest zobowiązany do przygotowania pracy dyplomowej zgodnie z wymaganiami określonymi w Regulaminie Studiów UŁ, wymogami formalnymi pracy dyplomowej oraz wytycznymi w zakresie struktury pracy. W celu usprawnienia i ujednolicenia interpretacji wyników badania generowanych przez JSA stosuje się postanowienia Zarządzenia nr 6 Dziekana WPiA UŁ z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie interpretacji wyników badania prac dyplomowych z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA).

Do przygotowania i przeprowadzania egzaminu magisterskiego stosuje się Zarządzenie nr 37 Dziekana WPiA UŁ z dnia 19 maja 2023 r. w sprawie zasad składania i sprawdzania prac magisterskich z wykorzystaniem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD) oraz przygotowania i przeprowadzania egzaminu magisterskiego.

Egzamin dyplomowy powinien się odbyć nie później niż w ciągu miesiąca od daty akceptacji pracy dyplomowej przez kierującego pracą w systemie APD. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym.

W skład komisji wchodzą przewodniczący (dziekan, pracownik naukowy z tytułem naukowym albo stopniem doktora habilitowanego), kierujący pracą i recenzent pracy. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół elektroniczny w systemie USOS. Ogólny wynik studiów wskazywany w protokole i na dyplomie ukończenia studiów stanowi sumę: 0,6 średniej ważonej z toku studiów, 0,2 średniej arytmetycznej ocen pracy dyplomowej oraz 0,2 oceny egzaminu dyplomowego.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Nie dotyczy – nie przedstawiono zaleceń w poprzedniej ocenie

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

1. Możliwość uznania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta poza realizacją programu studiów w ramach innej działalności akademickiej (obozy naukowe, szkoły letnie/zimowe, indywidualne projekty badawcze, itp.).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Zajęcia na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) prowadzone są przez: 191 osób, w tym 17 pracowników z tytułem naukowym profesora, 55 pracowników ze stopniem doktora habilitowanego, 100 pracowników ze stopniem doktora oraz 19 osób z tytułem magistra lub magistra inżyniera. Większość pracowników Wydziału uzyskała stopnie i tytuły naukowe w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne, a nieliczni posiadają stopnie naukowe uzyskane w innych dyscyplinach.

Polityka kadrowa ukierunkowana jest na realizację celów ustawowych, tj. prowadzenia najwyższej jakości kształcenia oraz działalności naukowej, w powiązaniu ze Strategią UŁ i Strategią WPiA UŁ. Celem prowadzonej polityki personalnej jest zapewnienie kadry naukowej, która posiada odpowiednie kompetencje badawcze i dydaktyczne w obszarach strategicznego rozwoju Wydziału, m.in. zapewniającego prawidłową realizację zajęć przez nauczycieli akademickich posiadających wysokie kompetencje i doświadczenie, nie tylko w prowadzeniu badań i dydaktyki ale także doświadczenie i wiedzę o działaniu prawa w praktyce oraz kształtujących orzecznictwo, z uwzględnieniem okresowych potrzeb zatrudnienia do realizacji zajęć innych osób, które posiadają właściwe kompetencje i doświadczenie. Rekrutacja odbywa się poprzez przeprowadzanie otwartych konkursów (przy nawiązaniu pierwszego stosunku pracy w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu

pracy), których tryb i warunki przeprowadzania określa Statut UŁ. Potrzebę przeprowadzenia konkursu opiniuje RW. Oceny spełnienia wymagań konkursowych dokonuje, powołana przez Rektora UŁ, komisja konkursowa, ocena odbywa się z uwzględnieniem warunków przewidzianych w Zarządzeniu nr 58 Rektora UŁ z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych kryteriów oceny osiągnięć naukowych i dydaktycznych wymaganych do zatrudnienia nauczycieli akademickich na stanowisku profesora uczelni i stanowisku adiunkta. W celu doprecyzowania i większej przejrzystości procesu zatrudniania na WPiA wprowadzono wydziałowe rozwiązania w zakresie procedury zatrudniania nauczycieli akademickich przewidzianych w Zarządzeniu Dziekana nr 12 z dnia 11 kwietnia 2025 roku w sprawie wydziałowej procedury zatrudniania nauczycieli akademickich w zakresie wnioskowania o zatrudnienie na stanowiska badawcze, badawczo-dydaktyczne oraz dydaktyczne.

Ocena kadry akademickiej WPiA uwzględnia wszystkie kryteria istotne w pracy dydaktycznej, badawczo-dydaktycznej lub badawczej. Nauczyciele akademiccy podlegają ocenie okresowej w zakresie prowadzenie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej (Zarządzenie nr 34 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 22.12.2022 r. w sprawie: wprowadzenia zasad postępowania przy ocenie okresowej nauczycieli akademickich oraz kryteriów oceny okresowej dla poszczególnych grup pracowników i rodzajów stanowisk za lata 2023-2026 ze zm.).

Narzędziami weryfikacji jakości prowadzonej działalności dydaktycznej w obszarze kształcenia są także **oceny studentów oraz hospitacje**.

UŁ zapewnia studentom **możliwość dokonania oceny nauczyciela akademickiego w zakresie wypełniania przez niego obowiązków związanych z kształceniem** (Zarządzenie nr 157 z 2 czerwca 2021 r. w sprawie: zasad dokonywania oceny nauczyciela akademickiego w zakresie wypełniania przez niego obowiązków związanych z kształceniem). Po zakończeniu każdego roku akademickiego, studenci wypełniają elektroniczne, anonimowe ankiety dotyczące sposobu prowadzenia zajęć przez nauczyciela akademickiego. Wyniki ankiet analizowane są przez prodziekana ds. kształcenia, w celu pozyskania informacji o odbiorze procesu dydaktycznego przez studentów i przedsięwzięcia działań zmierzających do wyeliminowania nieprawidłowości. Wyniki ankietyzacji analizowane są także na szczeblu jednostek organizacyjnych Wydziału. Monitorowanie jakości procesu kształcenia, ocena zgodności treści z efektami uczenia się i metodami dydaktycznymi, odbywa się również poprzez hospitacje zajęć pracowników, dokonywanych przez kierowników jednostek organizacyjnych Wydziału, w których zatrudniony jest nauczyciel akademicki (Zarządzenie nr 19 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UŁ z dnia 12 września 2011 r. w sprawie przeprowadzania hospitacji zajęć na Wydziale Prawa i Administracji UŁ, Zarządzenie nr 44 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UŁ z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie przeprowadzania hospitacji zajęć na Wydziale Prawa i Administracji UŁ).

Wnioski płynące z analizy wyników ocen pracowniczych, ankietyzacji, hospitacji zajęć oraz sprawozdań z prowadzonych badań naukowych, dokonywanej, tak na poziomie Wydziału, jak i jego jednostek organizacyjnych, służą ustaleniu istnienia potrzeb pracowników na dodatkowe wsparcie w postaci szkoleń podnoszących ich kompetencje dydaktyczne, wsparcie organizacyjne w zakresie pozyskiwania źródeł finansowania prowadzonych badań, wsparcie w ustaleniu polityki publikacyjnej.

Nadrzędną i niezmienną zasadą obowiązującą przy obsadzie zajęć dydaktycznych jest **zgodność dorobku naukowego i kompetencji dydaktycznych pracownika z przedmiotem prowadzonych zajęć**. Należy przy tym rozróżnić zajęcia z przedmiotów podstawowych dla kierunku Prawo, których prowadzenie zostaje powierzone pracownikom tej katedry/Instytutu, do którego specjalności należy dany przedmiot, od zajęć specjalistycznych (zarówno obowiązkowych, jak i tych do wyboru przez osoby studiujące), które powierzane są konkretnym osobom posiadającym wiedzę w tym zakresie, potwierdzoną dorobkiem publikacyjnym oraz doświadczeniem praktycznym zdobytym poza uczelnią. W tym ostatnim przypadku Wydział pochwalić się może kadrą dydaktyczną, w której skład wchodzi liczne grono pracowników, wykonujących różne zawody prawnicze — zarówno te wymagające odbycia aplikacji, jak i te niewymagające jej ukończenia. Dzięki temu wzbogacają treści przekazywane podczas zajęć o praktyczne aspekty wykonywania zawodu prawnika.

Kadra dydaktyczna obsadzona do przedmiotów spoza dyscypliny nauki prawne składa się z wyspecjalizowanych pracowników dydaktycznych oraz badawczo-dydaktycznych z innych jednostek UŁ posiadających wysokie kwalifikacje w swoich dyscyplinach.

Wśród **dodatkowych aktywności zawodowych pracowników WPiA UŁ** znajdują się m.in. funkcje adwokatów, radców prawnych, notariuszy, sędziów, doradców podatkowych, prokuratorów, rzeczników patentowych, a także asystentów sędziów, referendarzy sądowych oraz urzędników administracji publicznej.

Nauczyciele akademiccy prowadzący zajęcia na kierunku prawo są również członkami lub pełnią funkcje w różnego rodzaju organizacjach, organach państwowych, samorządach oraz korporacjach zawodowych. Wśród kadry WPiA zajęcia prowadzą m.in.: Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego i były Prezes NSA, Senatorzy RP, Przewodniczący Rady Naukowej Ośrodka Naukowo-Szkoleniowego przy Krajowej Radzie Komorniczej, Z-ca Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej (PKW), Dziekan Okręgu Łódzkiego Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, Wiceprzewodniczący Rady Fundacji na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego ustanowionej z inicjatywy Krajowej Rady Notarialnej w Warszawie, Wiceprezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, Zastępczyni Przewodniczącego Komitetu Nauk Prawnych PAN, Sędziowie: ad hoc Europejskiego Trybunału Praw Człowieka / Naczelnego Sądu Administracyjnego / Sądu Najwyższego / Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, Sądów Rejonowych

i Apelacyjnych, Przewodniczący – Wydział V – Podatkowego Kolegium Polskiego Instytutu Notarialnego POLINot, Przewodniczący Zarządu Łódzkiego Oddziału Krajowej Izby Doradców Podatkowych, Prezes Zarządu Polskiego Towarzystwa Penitencjarnego, Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej PZU, Dyrektor Łukasiewicz – Łódzki Instytut Technologiczny, Prezes Zarządu Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej, Konsul Honorowa Republiki Federalnej Niemiec w Łodzi, Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Polskich Prawników Agrarystów, European Council For Rural Law, Dyrektor Centrum Egzaminów Medycznych w Łodzi, Sekretarz i skarbnik Polskiego Stowarzyszenia Prawa Wojskowego i Prawa Wojennego, Przewodniczący Komisji Planowania Przestrzennego i Architektury Rady Miejskiej w Łodzi, Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków, Członkowie Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego i Zespołów problemowych Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego przy Ministerstwie Sprawiedliwości, Członkini Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego przy Ministerstwie Sprawiedliwości, Członkowie Krajowej Rady Sądownictwa, Członek Komisji ds. Upowszechniania Międzynarodowego Prawa Humanitarnego przy Biurze Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża, Członkini Komisji Bioetycznej Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi, Członkini Komitetu Doradczego Rzecznika Finansowego, Członkowie Komisji Dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2025-2028), Przewodniczący Głównej Komisji Orzekającej w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych, Członek Komisji ds. Interwencji i Praktyki Wykonywania Zawodu (ORA Łódź), Członek Zespołu Ekspertów Prawnych Fundacji Batorego, Członkini Społecznego Zespołu Ekspertów przy Prezesie Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Członkini Grupy roboczej ds. opracowania projektu ustawy o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi działającej w ramach Międzyresortowego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w Ministerstwie Sprawiedliwości, Członkini Grupy Roboczej ds. Sztucznej Inteligencji przy Ministerstwie Cyfryzacji, Członkini Rady Nadzorczej PERN Spółka Akcyjna, Członkini Committee on Comparative Diplomatic and Consular Immunities, Ekspertka w Izbie Gospodarczej NSA, Ekspertka Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej, Ekspert powołany przez Komisję Ewaluacji Nauki do pierwszej w historii ewaluacji szkół doktorskich, Ekspertka w Grupie Doradczej ds. Polityki Konsumenckiej (Consumer Policy Advisory Group) powołanej przez Komisję Europejską.

W latach 2021-2025 wśród pracowników realizujących badania naukowe związane z kierunkiem studiów Prawo: stopień doktora nauk prawnych otrzymało – 16 osób, stopień naukowy doktora habilitowanego – 6 osób, zaś 6 osób – tytuł naukowy profesora.

Dorobek naukowy będący wynikiem badań naukowych większości nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku koncentruje się w obszarze nauk społecznych, w dyscyplinie nauk prawnych co wspiera realizację programu studiów.

Główne kierunki badań naukowych prowadzonych na WPiA związanych z kierunkiem Prawo obejmowały w szczególności: prawo konstytucyjne i administracyjne, prawo cywilne materialne i procesowe, prawo handlowe, prawo karne materialne i procesowe, prawo pracy i zabezpieczenia społecznego, prawo międzynarodowe i europejskie, prawo ochrony danych osobowych i nowych technologii. Oscylowały one m. in. wokół: zasadniczych kwestii dotyczących badań nad praworządnością, niezależnością sądów, kontrolą administracji, wolnościami obywatelskimi, ochroną konsumentów, nowych technologii (AI, smart kontrakty) cyberprzestępczości, odpowiedzialności lekarzy, reform więziennictwa, pracy zdalnej, praw osób z niepełnosprawnościami, nowych form zatrudnienia, wpływu technologii na rynek pracy, prawa humanitarnego, migracji, orzecznictwa TSUE i ETPC, problematyki RODO, prywatności cyfrowej, AI Act i ochrony sygnalistów.

Tematyka publikacji naukowych będących wynikiem działalności naukowej pracowników mających zajęcia na ocenianym kierunku jest ściśle powiązana z zajęciami przez nich prowadzonymi. Publikacje pracowników są przygotowywane w języku polskim, ale również wiele z nich zostało napisanych w językach obcych. Większość dorobku z ostatnich lat znajduje się w wykazach czasopism oraz wydawnictw punktowanych przez MEiN.

Najistotniejsze **osiągnięcia prezentujące wyniki prowadzonych badań** naukowych stanowią monografie:

- w obszarze prawa administracyjnego materialnego podstawowe znaczenie ma podręcznik **„Prawo administracyjne materialne”** (red. R. Lewicka, A. Rabiega-Przyłęcka, P. Wilczyński, A. Kaźmierska-Patrzyczna, R. Budzisz, M. Karcz-Kaczmarek, M. Król, S. Łakoma, P. Korzeniowski, M. Lewicki, E. Olejniczak-Szałowska, Z. Duniewska). Publikacja ta, obejmująca m.in. regulacje dotyczące obywatelstwa, ewidencji ludności, statusu cudzoziemców, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, planowania i zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska, kultury, szkolnictwa wyższego oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, stanowi podstawowy punkt odniesienia dla przedmiotów z zakresu materialnego prawa administracyjnego i jest szeroko wykorzystywana na ćwiczeniach, konwersatoriach oraz seminariach magisterskich;
- w zakresie prawa i postępowania administracyjnego procesowego zasadnicze znaczenie dydaktyczne ma podręcznik **„Postępowanie administracyjne i postępowanie przed sądami administracyjnymi”** (W. Chróścielewski, P. Dańczak). Uwzględnia on ogólne postępowanie administracyjne, postępowanie podatkowe, administracyjne postępowania odrębne, postępowanie egzekucyjne w administracji oraz postępowanie sądowoadministracyjne, z obszernym wykorzystaniem aktualnego orzecznictwa. Publikacja ta stanowi bazową literaturę dla przedmiotów poświęconych postępowaniu administracyjnemu i sądowoadministracyjnemu, a jednocześnie służy doskonaleniu umiejętności analizy kazusów oraz formułowania pism procesowych;

- w obszarze prawa cywilnego i handlowego powszechnie wykorzystywanym podręcznikiem jest **„Prawo cywilne i handlowe w zarysie”** (red. W. J. Katner, współaut. A. Kappes, U. Promińska, W. Robaczyński i in.). Obejmuje on część ogólną prawa cywilnego, podstawy prawa rzeczowego, zobowiązań, spadków, a także prawo spółek handlowych, papiery wartościowe, zabezpieczenia wierzytelności i wybrane zagadnienia prawa własności przemysłowej. Podręcznik ten – nagradzany w konkursie na najlepszy podręcznik akademicki – stanowi podstawową literaturę na zajęciach z części ogólnej prawa cywilnego oraz prawa gospodarczego i handlowego, wspierając kształtowanie zarówno wiedzy dogmatycznej, jak i umiejętności praktycznego stosowania przepisów;
- z kolei w zakresie prawa karnego materialnego podstawowym podręcznikiem stosowanym na kierunku prawo jest **„Prawo karne materialne. Nauka o przestępstwie, ustawie karnej i karze”** (red. J. Kulesza, współaut. M. Filipczak, K. Patora). Opracowanie to przedstawia w klasycznym układzie zagadnienia nauki o przestępstwie, ustawie karnej oraz karze, z uwzględnieniem najnowszych zmian legislacyjnych i odniesieniami do rozwiązań komparatystycznych. Jest ono wykorzystywane jako podstawowa literatura na wykładach i ćwiczeniach z części ogólnej prawa karnego, stanowiąc także punkt wyjścia dla analizy kazusów w ramach seminariów magisterskich z prawa karnego;
- w obszarze procesu cywilnego fundamentalne znaczenie ma podręcznik **„Postępowanie cywilne w zarysie”** (A. Marciniak, I. Kunicki). Publikacja ta systematyzuje całokształt polskiego postępowania cywilnego, z uwzględnieniem najnowszych nowelizacji dotyczących m.in. doręczeń elektronicznych, mediacji, organizacji postępowania, postępowania z udziałem konsumentów oraz elektronicznej licytacji nieruchomości. Jest ona podstawową literaturą dla wykładu i ćwiczeń z postępowania cywilnego oraz stanowi kluczowe narzędzie przygotowania studentów do egzaminów zawodowych;
- w zakresie procesu karnego wykorzystywany jest przede wszystkim podręcznik **„Polskie postępowanie karne”** (T. Grzegorczyk, J. Tylman, z udziałem zespołu pracowników Katedry Postępowania Karnego i Kryminalistyki WPiA UŁ). Podręcznik ten, w najnowszych wydaniach istotnie współtworzony przez kadrę Wydziału, stanowi kompendium wiedzy z zakresu procedury karnej i jest podstawową literaturą dla wykładu i ćwiczeń z postępowania karnego, wykorzystywaną także przy przygotowaniu studentów do udziału w konkursach typu moot court oraz w działalności kół naukowych.

Uzupełnieniem powyższych podręczników, ściśle powiązanych z profilem kształcenia na kierunku prawo, są wysoko punktowane monografie naukowe opublikowane w prestiżowych wydawnictwach międzynarodowych z tzw. II poziomu (300 punktów), które wzmacniają teoretyczno-filozoficzny i komparatystyczny komponent programu studiów. W szczególności należy wskazać:

- monografię **dr. hab. Michała Rupniewskiego „Human Dignity and the Law. A Personalist Theory”** (Routledge), poświęconą koncepcji godności człowieka jako wartości fundującej system prawa oraz relacji między personalizmem a współczesnym konstytucjonalizmem i prawem międzynarodowym
- oraz monografię **dr Moniki Zalewskiej „A Dynamic Approach to Hans Kelsen's General Theory of Norms”** (Bloomsbury Academic), proponującą nową, dynamiczną interpretację kelsenowskiej teorii norm z perspektywy współczesnej filozofii prawa.

Pozycje są wykorzystywane w zaawansowanych kursach z teorii i filozofii prawa, prawa konstytucyjnego, prawa międzynarodowego oraz w seminariach magisterskich i doktorskich, służąc rozwijaniu kompetencji badawczych studentów (analiza tekstów anglojęzycznych, formułowanie własnych projektów badawczych, przygotowanie wystąpień konferencyjnych).

Opracowania powyższe są niezwykle przydatne z punktu widzenia procesu dydaktycznego na kierunku prawo (szczegółowy wykaz publikacji osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku znajduje się w załączniku nr 2, część I, pkt. 4). Pracownicy WPiA realizowali również szereg **projektów badawczych** (dane w systemie SON UŁ), w tym finansowanych ze źródeł zewnętrznych, których wyniki wykorzystywali następnie w procesie dydaktycznym w trakcie prowadzonych przez siebie zajęć. Pozwoliły one nie tylko na wzbogacenie treści wykładów, ale również zajęć wymagających aktywności ze strony studentów, czyli ćwiczeń, konwersatoriów, a w szczególności seminariów. Miało to istotny wpływ na jakość kształcenia, skłaniając studentów do samodzielnego poszerzania wiedzy i kreatywnego rozwiązywania problemów.

Łączenie działalności dydaktycznej z naukową oraz włączanie studentów w działalność badawczą stanowi fundament misji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. Nauczyciele akademiccy, z najwyższym poczuciem odpowiedzialności za rozwój młodego pokolenia prawników, nie tylko przekazują wiedzę, lecz otwierają przed studentami przestrzeń prawdziwej nauki – przestrzeń, w której teoria spotyka się z praktyką, a dydaktyka z badaniami.

Dzięki ich zaangażowaniu **studenci uczestniczą w prestiżowych projektach międzynarodowych**, takich jak EUCOTAX Wintercourse czy CEE Vienna International Tax Law Summer School, co bezpośrednio realizuje efekty uczenia się w zakresie umiejętności badawczych, zdolności do formułowania złożonych problemów, doboru metod i prezentacji wyników badań. Przygotowywanie prac magisterskich w języku angielskim oraz udział w seminariach międzynarodowych rozwija kompetencje językowe i umiejętność komunikacji w środowisku wielokulturowym, a także pogłębia wiedzę o międzynarodowym obrocie prawnym.

Programy krajowe, takie jak „Wydaj to! z ELSA Łódź” oraz Studenckie Granty Badawcze, wspierają realizację efektów w zakresie samodzielnego sporządzania prac pisemnych, prezentowania poglądów

z rozbudowaną argumentacją oraz inspirowania innych do uczenia się. Publikacje w renomowanych czasopismach i wystąpienia na konferencjach są dowodem osiągnięcia efektów w zakresie kompetencji społecznych – świadomości roli prawnika w społeczeństwie i odpowiedzialności za jakość debaty publicznej.

Opieka nad kołami naukowymi, takimi jak Koło Naukowe Prawa Podatkowego, Koło Naukowe Prawa Karnego czy Koło Naukowe Teorii, Filozofii i Socjologii Prawa, umożliwia studentom rozwijanie umiejętności analizy kazusów, prowadzenia debat oksfordzkich oraz rozwiązywania problemów prawnych w praktyce. Projekty translatorskie realizowane w ramach Koła Historii Prawa pogłębiają wiedzę o źródłach prawa.

Wyjątkową szansę na publikowanie wyników studenckich projektów badawczych w formie artykułów naukowych osoby studiujące zyskują w wydawanych przez studentów WPiA UŁ czasopiśmie naukowym „Paragraf. Studia z Prawa i Administracji", którego redaktorem naczelnym jest dr hab. Łukasz Korporowicz, prof. UŁ ; czasopismo jest włączone do bazy ERIH Plus i DOAJ, a w 2025 r. dołączyło do bazy ICI Journals Master List (ICV: 66,96)

Sukcesy w konkursach typu Moot Court oraz w Ogólnopolskim Konkursie na Glosę Podatkową potwierdzają osiągnięcie efektów związanych z tworzeniem rozwiązań złożonych problemów prawnych, umiejętnością argumentacji i stosowania prawa w praktyce. Udział w międzynarodowych rywalizacjach rozwija także kompetencje w zakresie pracy zespołowej i przyjmowania ról kierowniczych.

Wszystkie te działania ukazują **głęboką integrację dydaktyki z nauką**, realizując efekty w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Nauczyciele akademiccy wprowadzają wyniki własnych badań do zajęć, organizują spotkania z ekspertami w ramach projektów takich jak Lodz Cyber Hub Master Classes, a także realizują innowacyjne przedsięwzięcia dydaktyczne, jak „Klinika Prawa Technologii Przyszłości" czy podcast „Świadek ze słyszenia". Dzięki temu proces kształcenia na kierunku Prawo staje się nie tylko przekazywaniem wiedzy, lecz prawdziwą inicjacją w świat nauki, w którym studenci – prowadzeni przez swoich mistrzów – uczą się odwagi myślenia, odpowiedzialności badawczej i pasji odkrywania.

System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego w UŁ jest rozbudowany i odbywa się na kilku płaszczyznach. Jego najistotniejszym elementem były organizowane wewnętrzne konkursy grantowe w ramach Inicjatywy Doskonałości – Uczelni Badawczej (IDUB). UŁ finansuje pomysły badawcze pracowników oraz wspiera rozwój i zacieśnianie współpracy z badaczami z zagranicy.

Motywowaniu pracowników służą również nagrody Rektora UŁ za działalność naukowo-badawczą, dydaktyczną i organizacyjną (indywidualne/zespołowe), system wynagrodzenia motywacyjnego

uwzględniający osiągnięcia naukowe i aktywność dydaktyczną oraz system okresowej oceny pracowników w obszarze naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym. Możliwości wsparcia zwiększają się w ostatnim czasie w związku z dołączeniem przez UŁ w 2022 r. do sieci Uniwersytetów Europejskich European University of Post-Industrial Cities (UNIC). Dzięki temu pracownicy będą mogli korzystać z edukacji i zdobywać doświadczenia zawodowe w uczelniach partnerskich w ramach wspólnie rozwijanych innowacyjnych projektów.

Ponadto pracownicy są wspierani w związku z możliwością odbywania zagranicznych wyjazdów dydaktycznych lub dydaktyczno-szkoleniowych w ramach programu ERASMUS+ . Uczestniczą również w realizowanym na WPiA projekcie „Mistrzowie dydaktyki" (współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego). Celem tego projektu jest podniesienie kompetencji kadry akademickiej w zakresie stosowania nowoczesnych, innowacyjnych metod dydaktycznych, takich jak stosowanie metody tutoringu w kształceniu.

Elementem wsparcia rozwoju naukowego jest również możliwość dofinansowania przez Dziekana WPiA wydania monografii i aktywnego udziału pracownika w konferencji organizowanej przez zagraniczną jednostkę naukową (Regulamin dofinansowania działalności naukowo-badawczej pracowników WPiA UŁ), a także korekty tłumaczenia artykułu w czasopiśmie naukowym. Pomocy udzielają także działające na WPiA: Dział Nauki i Jakości Kształcenia WPiA UŁ, International Office oraz Zespół ds. projektów.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Nie dotyczy – nie przedstawiono zaleceń w poprzedniej ocenie

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

1. Kadra prowadząca zajęcia na kierunku Prawo posiada – jak wspomniano – liczne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, a także różnorodne doświadczenie zawodowe związane z pełnieniem m.in. funkcji publicznych. Pracownicy prowadzący zajęcia to wybitni specjaliści, którzy łączą działalność naukową z aktywnym udziałem w życiu publicznym, zawodowym i eksperckim. Wśród prowadzących zajęcia znajdują się osoby pełniące funkcje w najwyższych organach państwowych, sądach, komisjach, instytucjach naukowych, samorządach zawodowych oraz organizacjach międzynarodowych. Są to m.in. sędziowie sądów różnych szczebli, członkowie komisji kodyfikacyjnych, eksperci ministerialni, przedstawiciele izb zawodowych, członkowie organów doradczych i nadzorczych, a także osoby zaangażowane w działalność legislacyjną, bioetyczną, konsumencką, technologiczną i

międzynarodową. Dzięki ich doświadczeniu zawodowemu i eksperckiemu, zajęcia na WPiA UŁ mają silne oparcie w praktyce i aktualnych wyzwaniach prawnych.

2. Podnoszeniu kompetencji dydaktycznych służą organizowane na UŁ bezpłatne szkolenia z zakresu dostępności oraz uwzględniania szczególnych potrzeb studentów (np. w r. a. 2022/23 nauczyciele akademiccy z WPiA brali udział w następujących certyfikowanych szkoleniach rozwijających kompetencje dydaktyczne: „Zapewnianie dostępności na podstawie ustaw dostępnościowych", „Metodyka kształcenia studentów z różnymi rodzajami niepełnosprawności", „Świadomość niepełnosprawności", „Zaburzenia psychiczne w kontekście działalności akademickiej", „Radzenie sobie w sytuacjach trudnych ze studentami" i „Komunikacja interpersonalna z elementami asertywności"). Pracownicy WPiA biorą również udział w bezpłatnych szkoleniach organizowanych przez Zespół Doskonałości Dydaktycznej oraz odbywających się w ramach projektu Potęga Dydaktyki (realizowanego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.)

3. W celu monitorowania rozwoju naukowego pracowników badawczo-dydaktycznych i badawczych Wydziału oraz planów badawczych na kolejny rok został wprowadzony system sprawozdawczości prowadzonych badań i dorobku publikacyjnego nauczycieli akademickich (Zarządzenie nr 45 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UŁ z dnia 17 listopada 2023 r. w sprawie: składania sprawozdań z prowadzonych badań naukowych oraz sposobu raportowania dorobku publikacyjnego).

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Budynek WPiA wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną został oddany do użytkowania w październiku 2008 roku. Na powierzchni 21500m² powstało komfortowe, klimatyzowane zaplecze dydaktyczne, przystosowane również do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Cztery przestronne aule wykładowe mogące pomieścić od 216 do 564 osób wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny i system nagłośnieniowy gwarantują komfort zarówno wykładowcom jak i osobom studiującym. Wszystkie aule są wygłuszone, a ściany pokryte specjalną tkaniną co sprawia, że akustyka tych sal jest znakomita. Kolejnych pięć sal wykładowych (147 miejsc każda) znajduje się w środkowej części budynku, w której również mieści się sala na 112 miejsc, urządzona na wzór sądowej sali rozpraw. Ponadto, Wydział posiada szesnaście sal dydaktycznych o pojemności od 24 do 76 miejsc oraz dwadzieścia siedem sal seminaryjnych o liczbie miejsc od 21 do 76, a także cztery pracownie komputerowe, z których dwie są ogólnodostępne (25 stanowisk komputerowych) z możliwością samodzielnego wydruku, oraz dwie sale dydaktyczne (36 stanowisk). Jest także jedna sala, która oprócz

dedykowanego systemu nagłośnieniowego z 94 mikrofonami, projektorem i ekranem, posiada bezprzewodowy system głosowań. Wydział posiada także salę do nauki cichej oraz kąciki wypoczynkowe usytuowane w okolicach dużych auli oraz biblioteki. Wszystkie sale, posiadają urządzenia audiowizualne oraz są podłączone do systemu klimatyzacji.

Budynek WPiA UŁ został zaprojektowany jako budynek bez barier, co oznacza m.in.: możliwość podjazdu środkiem transportu pod same drzwi wejściowe budynku, brak progów w wejściach do budynku i do pomieszczeń, szerokie korytarze, szerokie drzwi, dobre oświetlenie budynku m.in. dzięki dużej liczbie przeszkleń, wyposażenie dużych sal wykładowych w dwa wejścia oraz wyposażenie auli 2-kondygnacyjnych w 2 wejścia na każdym poziomie.

W wejściach do budynku Wydziału od strony ul. Pomorskiej, od strony ul. Kopcińskiego oraz od strony Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska **zamontowano 3 sztuki znaczników systemu nawigacyjno-informacyjnego Totupoint**, co jest szczególnie dedykowane osobom z dysfunkcją narządu wzroku. Także wewnątrz budynku, na poziomach -1 i 0 znajduje się kolejnych 9 znaczników, które wspierają orientację przestrzenną w budynku i ułatwiają dotarcie do strategicznych z punktu widzenia studenta miejsc na naszym Wydziale.

Osoby ze szczególnymi potrzebami mogą wejść do budynku z psem asystującym – oznaczenie takie znajduje się przy drzwiach wejściowych. W ramach doskonalenia działań w tym obszarze planowany jest m.in. montaż map tyflograficznych, a także znaczników Totupoint na wszystkich kondygnacjach budynku.

Dostęp do pomieszczeń w budynku studentom ze szczególnymi potrzebami ułatwiają 4 windy, zatrzymujące się na wszystkich kondygnacjach, emitujące komunikaty głosowe i wyposażone w oznaczenia w j. Braille'a. W budynku znajduje się 10 (po 2 na każdej kondygnacji) odpowiednio dostosowanych sanitariatów (w tym 1 uniwersalny, również z myślą o osobach niebinarnych) oraz przed budynkiem 3 oznakowane miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami. Na 1 piętrze budynku został również wyodrębniony pokój dla rodzica z dzieckiem. W toalecie dla osób z niepełnosprawnościami na IV p. w beczce B, w sąsiedztwie beczki C, znajduje się różowa skrzyneczka, wyposażona w darmowe środki higieny osobistej,

WPiA dysponuje również krzesłem ewakuacyjnym, które zapewnia bezpieczną ewakuację osoby o ograniczonej zdolności poruszania się po schodach. W trakcie opracowania jest procedura ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.

Jednostki WPiA zajmujące się obsługą studenta oferują różnorodne formy komunikacji – stacjonarną, telefoniczną, mailową z uwzględnieniem szczególnych potrzeb, w szczególności osób z dysfunkcjami słuchu oraz cudzoziemców. WPiA jest również przygotowany na przyjmowanie studentów ze

specjalnymi potrzebami w ramach międzynarodowej wymiany akademickiej. International Office zapewnia w razie potrzeby cichą obsługę studentów oraz indywidualne mediacje wykładowca – student (głównie w zakresie różnic kulturowych, które rzutują na oczekiwania związane z procesem edukacyjnym). W celu podniesienia skuteczności obsługi i dostępności, w tym dla osób znajdujących się akurat poza Łodzią, International Office oferuje studentom i pracownikom możliwość komunikacji zdalnej, w tym przez MS Teams (z możliwością udostępnienia ekranu), a Wydziałowy Koordynator ECTS jeden ze swoich dyżurów prowadzi w zupełności zdalnie.

Portiernia Wydziału, International Office, Zespół ds. Projektów, a także Biblioteka WPiA są przygotowane do obsługi osób niskorosłych i poruszających się na wózku. W Dziale Obsługi Studenta zostały wyodrębnione pokoje cichej obsługi studenta.

W Bibliotece WPiA UŁ znajduje się przestronna czytelnia (z przeszkloną w całości 1 ścianą) z możliwością podpięcia własnego laptopa, ponadto utworzono w niej pokój cichej nauki dla studentów ze szczególnymi potrzebami.

Użytkownicy Biblioteki mają zapewniony zdalny dostęp do **bibliotecznych zasobów elektronicznych**, wskazanych w programach kształcenia poszczególnych kierunków, w tym do baz takich jak „LEX" i „Legalis". Mogą skorzystać z usługi skanowania materiałów bibliotecznych z księgozbioru Biblioteki, a także z książkomatu usytuowanego przy wejściu do budynku WPiA od strony ul. Pomorskiej, czynnego całą dobę; w wypożyczalni znajduje się ponadto stanowisko przystosowane dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Wydział dysponuje również 2 kamerami dydaktycznymi oraz 3 zestawami do wideokonferencji, w tym 1 mobilnym, które wspierają proces kształcenia - umożliwiają udział zdalny w zajęciach w czasie rzeczywistym i prowadzenia badań osobom ze szczególnymi potrzebami. W zakresie technologii wspierających proces kształcenia WPiA dysponuje również 4 mikrofonami bezprzewodowymi dostosowanymi do szczególnych potrzeb studentów, 1 przenośną pętlą indukcyjną, jak również oprogramowaniem do konwertowania skanu dokumentu do wersji pdf, nadającej się do automatycznego odczytu. Trwają starania o uzyskanie środków na sfinansowanie kompleksowej modernizacji sprzętu audio-video w czterech największych aulach dydaktycznych. Na terenie całego budynku studenci mogą korzystać z bezprzewodowego Internetu (WiFi).

Strona internetowa WPiA, stanowiąca część Multiportalu UŁ, jest zgodna z wymogami dostępności cyfrowej. Wnioski oraz formularze dotyczące toku studiów i prowadzenia działalności naukowej, a także materiały promujące inicjatywy i wydarzenia udostępnione w poprzednich latach na stronie internetowej WPiA oraz na kanale WPiA UŁ na YouTube są stopniowo i konsekwentnie dostosowywane do wymogów dostępności cyfrowej.

W celu rozpowszechniania informacji o wsparciu przysługującym studentom ze szczególnymi potrzebami oraz pracownikom zobowiązanym do ich uwzględniania została uruchomiona podstrona "Wsparcie-dostępność" (https://www.wpia.uni.lodz.pl/wsparcie-dostepnosc). W ramach doskonalenia infrastruktury cyfrowej trwają prace nad zwiększeniem dostępności cyfrowej strony internetowej WPiA w j. angielskim.

Współpraca Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego z licznymi instytucjami zewnętrznymi stanowi istotny element wsparcia procesu kształcenia studentów kierunku Prawo, w szczególności w zakresie realizacji praktyk zawodowych oraz zajęć dydaktycznych prowadzonych poza uczelnią. Instytucje te spełniają wysokie standardy w zakresie infrastruktury, organizacji pracy oraz przygotowania merytorycznego kadry, co umożliwia osobom studiującym bezpośrednie zapoznanie się z praktycznymi aspektami funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, organów ochrony prawnej, administracji publicznej oraz sektora prywatnego.

Do grona instytucji, z którymi Wydział współpracuje na podstawie stałych porozumień, należą m.in.: Naczelna Rada Adwokacka, Okręgowa Rada Adwokacka w Łodzi, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Łodzi, Izba Notarialna w Łodzi, Izba Komornicza w Łodzi, a także sądy powszechne (Sąd Okręgowy w Łodzi oraz Sądy Rejonowe w Łodzi i innych miastach regionu), prokuratury rejonowe, organy administracji rządowej i samorządowej (w tym Łódzki Urząd Wojewódzki, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Wojewódzki Urząd Pracy, Państwowa Inspekcja Pracy, Komenda Miejska Policji w Łodzi), instytucje specjalistyczne (Najwyższa Izba Kontroli, Rzecznik Finansowy) oraz organizacje pozarządowe (np. Fundacja Court Watch Polska).

Wymienione instytucje zapewniają nie tylko pełne zaplecze lokalowe i organizacyjne niezbędne do realizacji praktyk, ale również oferują dostęp do:

a) nowoczesnej infrastruktury biurowej i technologicznej wspierającej procesy decyzyjne i obsługę prawną (systemy informatyczne, elektroniczne repozytoria akt, cyfrowe systemy obsługi klienta);
b) specjalistycznych laboratoriów, np. pracowni kryminalistycznych (w strukturach policyjnych);
c) sal rozpraw umożliwiających organizację wyjść dydaktycznych i obserwację przebiegu postępowań sądowych;
d) wyspecjalizowanych zespołów merytorycznych prowadzących szkolenia, warsztaty i wykłady dla studentów (np. prokuratorzy, sędziowie, radcowie prawni, adwokaci, urzędnicy administracji rządowej).

Należy podkreślić, iż współpraca ta obejmuje nie tylko organizację praktyk zawodowych, ale także szereg wspólnych inicjatyw naukowych i edukacyjnych, takich jak symulacje rozpraw sądowych (moot court), warsztaty z zakresu stosowania prawa, seminaria tematyczne prowadzone w siedzibach instytucji partnerskich, a także projekty edukacyjne kierowane do społeczności lokalnej, w tym uczniów szkół ponadpodstawowych (np. cyklicznie realizowane lekcje o prawie w ramach programu *Znam swoje prawa* czy zajęć z zakresu *Historii i teraźniejszości*: aktualnie *Edukacji obywatelskiej*).

Istotnym atutem współpracujących instytucji jest ich profesjonalizm, ugruntowana pozycja instytucjonalna oraz zaangażowanie w proces dydaktyczny – co przejawia się m.in. w indywidualnym podejściu do studentów, elastycznym dostosowywaniu harmonogramów praktyk do potrzeb uczestników, a także w otwartości na udzielanie informacji zwrotnych, które są systematycznie wykorzystywane przez Wydział do podnoszenia jakości kształcenia. Instytucje te pozostają również otwarte na konsultowanie zakresu merytorycznego praktyk oraz dzielenie się doświadczeniami w zakresie opieki nad praktykantami.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że kadra wskazanych wyżej instytucji niejednokrotnie pełni rolę nieformalnych mentorów – umożliwiając osobom studiującym uczestnictwo w costacjonarnej pracy, powierzając im zadania zgodne z profilem kształcenia oraz angażując ich w rzeczywiste procesy decyzyjne i procedury administracyjno-prawne. Tym samym instytucje te pełnią nie tylko funkcję zaplecza organizacyjnego, ale także stają się aktywnym ogniwem w procesie kształcenia praktycznego.

Warto również podkreślić, że podczas organizacji praktyk zawodowych uwzględnia się sytuację osób studiujących ze szczególnymi potrzebami – zarówno na etapie planowania, jak i realizacji praktyk – z poszanowaniem zasady równego dostępu do kształcenia, co może obejmować m.in. indywidualne dostosowanie miejsca odbywania praktyk, czasu ich trwania, a także form wsparcia w porozumieniu z Akademickim Centrum Wsparcia Uniwersytetu Łódzkiego, przy zachowaniu obowiązujących standardów ochrony danych osobowych oraz pełnej realizacji przypisanych efektów uczenia się.

Podsumowując, instytucje współpracujące z Wydziałem Prawa i Administracji UŁ dysponują infrastrukturą oraz zasobami pozwalającymi na pełną i zgodną z założeniami programowymi realizację praktyk zawodowych, zajęć dydaktycznych poza uczelnią oraz dodatkowych form aktywności wspierających kształcenie praktyczne. Ich udział w procesie dydaktycznym istotnie podnosi jakość kształcenia na kierunku Prawo i stanowi przykład efektywnej współpracy środowiska akademickiego z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Uniwersytet Łódzki jest członkiem inicjatywy „eduroam”, co oznacza, że w budynku WPiA jest sieć WiFi, dostępna dla każdego, kto posiada aktywną pocztę w domenie uniwersyteckiej każdego uniwersytetu, który jest członkiem eduroam. Każdy pracownik i osoba studiująca na UŁ ma osobiste

konto z dostępem do usług pakietu MS Office 365. Dzięki wprowadzeniu tego pakietu do powszechnego użytku na UŁ jest możliwe korzystanie między innymi z aplikacji Outlook, Teams, Word, Excel, dzięki którym możliwa jest skuteczna komunikacja, nie tylko przez pocztę elektroniczną, prowadzenie zajęć w trybie zdalnym lub hybrydowym, praca w zespołach badawczych lub dydaktycznych, a nawet przeprowadzanie egzaminów i zaliczeń.

System biblioteczno-informacyjny UŁ obejmuje Bibliotekę Uniwersytetu Łódzkiego oraz biblioteki wydziałowe. Studenci kierunku prawo mogą zamawiać on-line i wypożyczać książki ze zbiorów Biblioteki WPiA, BUŁ i z pozostałych bibliotek wydziałowych. Odbiór zamówionych książek jest możliwy w wypożyczalniach, a także w całodobowych książkomatach BUŁ, książkomatu Biblioteki WPiA oraz w 5 innych książkomatach wydziałowych. Zasoby BUŁ obejmują księgozbiór w formie tradycyjnej ok. 2,6 mln woluminów oraz zasoby elektroniczne. Do większości baz studenci mają również zdalny dostęp z domu.

Komplementarnym elementem zbiorów są dwie **bazy własne BUŁ**, są to Repozytorium UŁ i Biblioteka Cyfrowa UŁ. W Bibliotece jest współtworzona baza ScienceOn, stanowiąca m.in. bibliografię dorobku naukowego pracowników UŁ. W BUŁ i w Bibliotece WPiA znajduje się stanowisko z dostępem do bazy ACADEMICA. Darmowa wypożyczalnia Academica umożliwia korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej. To dostęp do 3 758 190 publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego.

Osoby studiujące, za pośrednictwem Biblioteki UŁ mają zdalny dostęp do e-zasobów bibliotecznych, dostępnych w sieci biblioteczno-informacyjnej UŁ. Obejmuje on także dostęp do szeregu baz prawniczych, m.in. SIP Lex, Legalis, Max Planck Encyclopaedia of Public International Law, platform cyfrowych Oxford University Press, Cambridge Scholar Publishing, Taylor&Francis, Westlaw itp. Bazy te są szczególnie cenne w procesie prowadzenia badań oraz pisania prac dyplomowych.

Część infrastruktury dostępnej na WPiA to również **systemy wspomagające administracyjną sferę** procesu studiowania:

- USOSweb jest rozszerzeniem systemu USOS i stanowi główny interfejs dla nauczycieli akademickich oraz osób studiujących. USOSweb pozwala na przeniesienie na płaszczyznę elektroniczną wielu usług, czynności i procedur wykonywanych przez nauczycieli akademickich i studentów, które są związane z organizacją i dokumentacją przebiegu studiów.
- Mobilny USOS – aplikacja mobilna (w wersji na systemy Android i iOS) dająca dostęp do części funkcji realizowanych w USOSweb oraz do funkcji przeznaczonych specjalnie dla urządzeń mobilnych. Użytkownik w ramach aplikacji otrzymuje powiadomienia o dotyczących go

zdarzeniach zachodzących w USOS (np. wystawienie oceny) lub wysłanych do niego bezpośrednio przez uczelnianą administrację.

- MyUniLodz – mobilna aplikacja studencka UŁ na smartfony. Osoby studiujące w aplikacji znajdą m.in. najważniejsze informacje wydziałowe, aktualności i komunikaty oraz informacje ogólne (o studiach za granicą, stypendiach, rozwoju kariery, akademikach czy opiece medyczne).
- APD (Archiwum Prac Dyplomowych) – serwis internetowy pełniący rolę repozytorium prac dyplomowych. Wraz z pracami w APD przechowywane są takie informacje, jak ocena z pracy, recenzje opiekuna pracy i recenzenta. Serwis wspiera również zdalny proces przebiegu obrony pracy dyplomowej, w tym wprowadzanie i zatwierdzanie recenzji oraz zdalne wypełnianie i zatwierdzanie protokołu egzaminu dyplomowego.
- Moodle – platforma wspierająca nauczanie zdalne. Za jej pomocą nauczyciel akademicki udostępnia materiały dydaktyczne. Daje możliwość kontrolowania wiedzy i umiejętności poprzez różnorodne testy, quizy oraz zadania.
- Microsoft Office 365 – zestaw rozwiązań wspierających pracę w zespole. Microsoft Teams i inne rozwiązania Microsoft dostępne dla wszystkich pracowników i osób studiujących UŁ umożliwiają swobodną pracę i naukę zdalną.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Nie dotyczy – nie przedstawiono zaleceń w poprzedniej ocenie

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

1. Wydział sukcesywnie doskonali swoją infrastrukturę, w tym inicjatywy wspierające szczególne potrzeby studentów, nie tylko związane z niepełnosprawnościami – na 1 piętrze budynku znajduje się pokój dla rodzica z dzieckiem. Ponadto planowany jest zakup sprzętu do stanowisk w Czytelni Biblioteki, Pokoju Cichej Nauki, Pracowni Komputerowej i stanowiska Czytelnika w Wypożyczalni - powiększalnik, klawiatura kontrastowa, lupy, skaner.

2. Każdy student i pracownik WPiA UŁ ma dostęp do SIP Lex, największej bazy prawniczej w Polsce, dostępnej po zalogowaniu kontem uniwersyteckim z dowolnego urządzenia (stacjonarnego i mobilnego).

3. Dodatkowym źródłem zasobów literatury fachowej jest działające na Wydziale Centrum Dokumentacji i Studiów Podatkowych, posiadające największą w Polsce bibliotekę obejmującą

specjalistyczną polską i zagraniczną literaturę z zakresu prawa podatkowego i ekonomicznych aspektów opodatkowania. Zbiory biblioteki CDISP to niemal 5 tys. woluminów książkowych oraz 25 gromadzonych tytułów czasopism.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

OTOCZENIE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE to jeden z czterech filarów, na których opiera się strategia WPiA na l. 2023-2030, przyjęta dla ułatwienia realizacji – na poziomie Wydziału – misji i strategii Uniwersytetu Łódzkiego**.** Zgodnie z nimi **współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowi istotną wartość dodaną** we wszystkich wymiarach działalności uczelni, tj. procesie kształcenia studentów, prowadzenia badań naukowych, upowszechniania ich wyników oraz ich praktycznej implementacji.

Początkowo współpraca WPiA z interesariuszami zewnętrznymi polegała na kontaktach dwustronnych i nie miała ustrukturyzowanej formuły. Od 2012 r. nastąpiła zmiana, wraz z powołaniem dwóch gremiów: Rady Pracodawców (skupiającej przedstawicieli sądów, prokuratury, prawniczych samorządów zawodowych, a także władz administracji samorządowej i rządowej w regionie łódzkim) oraz Rady Biznesu (w której uczestniczyli przedstawiciele przedsiębiorstw i środowisk biznesowych). Konsultacje w nich prowadzone służyły m.in. lepszemu dostosowaniu oferty edukacyjnej WPiA do oczekiwań pracodawców, jak i zapewnieniu studentom oraz absolwentom lepszego rozeznania w zakresie oczekiwań i wymagań rynku pracy. Jednak zarówno ze strony Wydziału, jak i ze strony osób uczestniczących w obu gremiach wyrażane były oczekiwania i pomysły co do jeszcze lepszego i bardziej efektywnego wykorzystania potencjału takiej współpracy.

Ich efektem było ukonstytuowanie się W 2023 roku jednego organu – **Forum Partnerów**, które przejęło dotychczasowe aktywności podejmowane w ramach Rady Pracodawców i Rady Biznesu, w formule poszerzonej również o inne grupy interesariuszy społecznych. W takim kształcie, dzięki bardzo zróżnicowanemu składowi, Forum Partnerów stało się platformą wszechstronnej dyskusji, uwzględniającej wiele perspektyw i poglądów, a tym samym kluczowym elementem wydziałowego systemu jakości kształcenia (WSJK). Jednym z najistotniejszych aspektów działalności forum jest zapewnienie udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w tworzeniu, weryfikacji i doskonaleniu programów studiów, a także w ich realizacji. **W szczególności dotyczy to flagowego dla WPiA UŁ kierunku Prawo**, którego koncepcja kształcenia i program studiów podlegają cyklicznej, kompleksowej ocenie, w tym regularnej konfrontacji z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego (wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami społeczeństwa).

Członkami Forum jest ponad 20 instytucji, w tym Izba Administracji Skarbowej w Łodzi, Izba Komornicza w Łodzi, Izba Notarialna w Łodzi, Komenda Miejska Policji w Łodzi, Łódzki Oddział Krajowej Izby Doradców Podatkowych, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Łodzi, Okręgowa Rada Adwokacka w Łodzi, Okręgowy Inspektorat Pracy w Łodzi, PAUL HARMANN Polska sp. z o.o., PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. w Bełchatowie, Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, Stowarzyszenie Edukacji Administracji Publicznej, Urząd Miasta Łodzi, Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi, Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych ABSL, Regionalne Biuro Handlowe PAIH w Łodzi – Departament Wsparcia Regionalnego, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego - Delegatura Łódź czy też Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. **Należy podkreślić, że nie jest to lista zamknięta, Wydział niezmiennie pozostaje otwarty na współpracę z kolejnymi partnerami**. **W ramach Forum Partnerów odbywają się regularne spotkania** przedstawicieli władz Wydziału i organów WSJK z członkami Forum (2-3 razy w roku). **Powoływane są też Rady Programowe do spraw opracowywania nowych kierunków studiów**, które odbywają odrębne konsultacje, a rezultaty ich prac są potem prezentowane i dyskutowane w pełnym składzie Forum.

Dzięki tak reprezentatywnemu gronu członków Forum Partnerów stało się kluczowym organem konsultacyjnym w pracach nad weryfikacją i ewentualną modyfikacją programu studiów kierunku Prawo, w szczególności w zakresie kształtowania sylwetki absolwenta WPiA, treści programowych (tematyki przedmiotów, jak i propozycji co włączyć do ich treści) i realizowanych praktyk pod kątem potrzeb rynku pracy i społecznych oczekiwań. Prowadzone w nim dyskusje przyczyniają się do bardziej kompleksowej oceny koncepcji i celów kształcenia jak również weryfikacji adekwatności zakładanych efektów uczenia się do zmieniających się potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. W ramach ostatniej modyfikacji programu studiów kierunku Prawo opinia Forum Partnerów była kluczowa dla:

- wprowadzenia na 1. roku kierunku prawo laboratorium „Kultura słowa pisanego" i wzmocnienia kształtowania kompetencji komunikacyjnych w ramach poszczególnych przedmiotów (w formie laboratoriów, konwersatoriów i seminariów);
- wprowadzenia na 3. roku wykładu „Prawa człowieka" – członkowie Forum Partnerów uznali tę tematykę za kluczową dla praktyki wykonywania współcześnie zawodów prawniczych, a zgłębianie jej w ramach odrębnego przedmiotu za niezbędne;
- podkreślenia w treściach kształcenia przedmiotów tematyki związanej z prawnymi aspektami rozwoju nowych technologii oraz wynikających z tego szans i zagrożeń.

Ponadto współpraca z członkami Forum Partnerów obejmuje działania o charakterze dydaktycznym, praktycznym, organizacyjnym, konsultacyjnym i promocyjnym. Instytucje partnerskie wnoszą istotny wkład w realizację praktyk zawodowych, zajęć pozauczelnianych oraz wspierają różne formy kształcenia, takich jak seminaria, symulacje rozpraw, wyjścia dydaktyczne, warsztaty specjalistyczne,

zawodowe praktyki studenckie czy programy edukacji prawnej. Uczestniczą również w wydarzeniach o charakterze promocyjnym, jak spotkanie „Kierunek: Rozwój i Kariera” (na początku bieżącego roku akademickiego) promujące wśród studentów kierunku **prawo** odbywanie praktyk zawodowych w instytucjach, z którymi WPiA współpracuje w ramach Forum Partnerów. Przedstawiciele Forum biorą także udział w wydziałowych uroczystościach, np. obchodach 80-lecia Wydziału czy Gali Absolwentów.

Oprócz współpracy z przyszłymi potencjalnymi pracodawcami naszych absolwentów WPiA UŁ pielęgnuje relacje z interesariuszami zewnętrznymi reprezentującymi młodsze pokolenia. Wydział w ramach **zawartych porozumień patronackich** współpracuje **z 17 wiodącymi LICEAMI** z Łodzi i regionu. W ramach tych działań przeprowadzony został cykl wykładów wpisujących się w treści programowe przedmiotu "Historia i Teraźniejszość" (aktualnie **Edukacja obywatelska**). W zajęciach, prowadzonych przez specjalistów z różnych dziedzin prawa, **każdorazowo wzięło udział ponad 400 licealistów**. Do tej pory odbyło się 10 spotkań.

Ramy tematyczne wykładów dotyczyły:

- Istoty prawa (dr Magdalena Ustaborowicz)
- Związków prawa rzymskiego z prawem współczesnym (dr Przemysław Kubiak)
- Organizacji międzynarodowych (prof. UŁ Joanna Połatyńska)
- Praw człowieka i środków ich ochrony (dr Anna Chmielarz Grochal i dr Jarosław Sułkowski)
- Pozycji prawnej Rzecznika Praw Obywatelskich (prof. UŁ Aldona Domańska)
- Jedyne takie miejsce na świecie, czyli o wyjątkowości relacji Państwa i Kościoła w Polsce (dr Jakub Stępień).
- Co ślina na język przyniesie, napisać w mediach społecznościowych – czyli o odpowiedzialności cywilnej za słowa (prof. UŁ Michał Krakowiak)
- Prawo rodzinne w codzienności małoletniego, czyli o prawach i obowiązkach w rodzinie (prof. UŁ Michał Krakowiak)
- Na ławie oskarżonych. O prawach i obowiązkach oskarżonego w procesie karnym (dr Piotr Misztal)
- Imię i nazwisko w prawie administracyjnym (dr Agnieszka Rabiega-Przyłęcka).

Na zakończenie, w podsumowania wykładów w każdym roku akademickim licealiści biorą udział w **symulacji rozprawy sądowej**, przygotowanej we współpracy z Kliniką Prawa.

Corocznie Wydział uruchamia kolejne edycje **programu edukacji prawniczej „Znam swoje prawa”**, realizowanego ze szkołami ponadpodstawowymi oraz partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego. Program polega na **prowadzeniu zajęć edukacyjnych o tematyce prawnej**

w szkołach przez studentów przeszkolonych wcześniej w ramach konwersatorium „Znam swoje prawa” stanowiącego jeden przedmiotów w ofercie modułów wybieralnych. Program ten umożliwia studentom nabywanie kompetencji praktycznych w zakresie dydaktyki i popularyzacji wiedzy prawnej, umiejętności komunikacyjnych, argumentacji prawniczej oraz stosowania prawa w sytuacjach edukacyjnych i społecznych. Treści kształcenia realizowane w ramach programu mają charakter elastyczny, są każdorazowo dostosowywane do potrzeb i oczekiwań szkół ponadpodstawowych, a także do zainteresowań merytorycznych studentów-wolontariuszy. W ubiegłym i bieżącym roku akad. obejmowały np.: cyberbezpieczeństwo w sieci, prawo wyborcze, prawa człowieka w praktyce, prawa konsumentów i przeciwdziałanie alkoholizmowi. Mechanizm ten tworzy swoiste sprzężenie zwrotne pomiędzy środowiskiem edukacyjnym a Wydziałem: zgłaszane przez szkoły tematy i obszary problemowe pozwalają na bieżące aktualizowanie i rozwijanie zakresu zajęć prowadzonych przez studentów, natomiast aktywność i inicjatywy studentów wskazują kierunki dalszego doskonalenia programu oraz obszary wymagające pogłębionej analizy dydaktycznej.

Program „**Znam swoje prawa”** pozostaje tym samym narzędziem umożliwiającym praktyczną weryfikację i wzmacnianie w szczególny sposób umiejętności i postaw (objętych kierunkowymi efektami uczenia się) w zakresie komunikacji prawnej, popularyzacji wiedzy, stosowania przepisów prawa w sposób zrozumiały społecznie, pracy zespołowej, odpowiedzialności za treści przekazywane odbiorcom oraz etyki wykonywania zawodu prawniczego. Realizacja programu wpływa również na doskonalenie koncepcji kształcenia poprzez umożliwienie identyfikacji realnych potrzeb społecznych i edukacyjnych, co znajduje odzwierciedlenie w modyfikacji zajęć praktycznych, warsztatów oraz aktywności studenckich w ramach programu studiów.

Podstawowym rezultatem programu „**Znam swoje prawa”** są przede wszystkim korzyści, jakie osiągają uczniowie szkół średnich, a do których zaliczyć można:

a) poszerzenie wiedzy na temat podstawowych praw przysługujących obywatelom;
b) nabywanie umiejętności dochodzenia swych praw;
c) zaznajomienie się z salą sądową.

Natomiast korzyści dla drugiej grupy beneficjentów programu, którymi są Studenci WPiA UŁ obejmują:

a) poznanie aktywnych form nauczania;
b) sprawdzenie się w roli dydaktyka i prawnika praktyka.

Kolejną inicjatywą skierowaną do młodzieży licealnej ogólnouczelniany program **Zdolny Uczeń – Świetny Student**, który doskonale rozwija się na WPiA. W bieżącej edycji mamy aż 20 licealistów realizujących we współpracy z Mentorami – pracownikami WPiA UŁ – projekty badawcze. Kilka z tematów z wcześniejszych edycji zostało opublikowanych w postaci artykułów w branżowych

czasopismach (m.in. ABI Expert czy Obserwator międzynarodowy). Liczba uczestników i siła oddziaływania tego programu daje Wydziałowi jedno z czołowych miejsce w ramach struktury UŁ.

Podsumowując, współpraca Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego ma charakter wielowymiarowy i przynosi wzajemne korzyści wszystkim jej uczestnikom. O jej jakości może świadczyć oficjalne podziękowanie od Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej za wkład w projakościowe kształcenie prawników i administratywistów oraz wkład w rozwój dyskursu naukowego w obszarze nauk prawnych. W sposób bezpośredni wpływa ona na koncepcję kształcenia, realizację programu studiów, osiąganie zakładanych efektów uczenia się oraz wzmacnianie kompetencji badawczych, edukacyjnych i zawodowych osób studiujących. Tym samym stanowi ona jeden z fundamentów kształcenia prawniczego o zabarwieniu praktycznym i społecznie zaangażowanym.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Nie dotyczy – nie przedstawiono zaleceń w poprzedniej ocenie

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

1. Stabilność i instytucjonalizacja współpracy – oparta na wieloletnich porozumieniach i wzajemnym zaufaniu, współpraca z kilkudziesięcioma instytucjami (w tym Sądami Rejonowymi i Okręgowym, Prokuraturami Rejonowymi, Okręgową Radą Adwokacką, Izbami Notarialną i Komorniczą, Okręgową Izbą Radców Prawnych, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Łódzkim Urzędem Wojewódzkim, Najwyższą Izbą Kontroli, Krajową Administracją Skarbową, Rzecznikiem Finansowym) umożliwia planowanie i stałe udoskonalanie przebiegu praktyk zawodowych oraz innych form współpracy dydaktycznej.
2. Bogata i zróżnicowana baza instytucjonalna – obejmująca podmioty reprezentujące różne segmenty praktyki prawniczej i administracyjnej, co pozwala Studentom na wybór miejsca praktyk zgodnie z własnymi zainteresowaniami zawodowymi oraz umożliwia realizację praktyk w miejscu zamieszkania, co jest szczególnie istotne dla studentów studiów niestacjonarnych i pracujących.
3. Nowoczesna infrastruktura i wysoki poziom organizacyjny instytucji partnerskich – zapewniający studentom warunki umożliwiające obserwację rzeczywistego funkcjonowania organów stosowania i egzekwowania prawa, pracę z aktami spraw, udział w rozprawach sądowych, spotkaniach zespołów orzeczniczych, procedurach administracyjnych i *quasi*-sądowych, a także współuczestnictwo w analizie przypadków i sporządzaniu pism procesowych oraz urzędowych.

4. Bezpośredni wpływ na kształt i treść programu studiów – uwagi i rekomendacje przedstawicieli instytucji zewnętrznych są wykorzystywane w toku cyklicznych przeglądów i aktualizacji programu studiów, zwłaszcza w obszarze przedmiotów o profilu praktycznym, seminariów dyplomowych oraz katalogu efektów uczenia się związanych z umiejętnością stosowania prawa w praktyce zawodowej.
4. Rozbudowany system monitorowania jakości praktyk – obejmujący m.in. dzienniczki praktyk, formularze rozliczenia, arkusze hospitacji instytucji, anonimowe ankiety studenckie oraz opinie opiekunów instytucjonalnych. Informacje te stanowią podstawę do podejmowania działań usprawniających i korygujących, w tym wykluczania instytucji, które nie spełniają standardów jakościowych.
5. Realne uczestnictwo instytucji w kształtowaniu kompetencji społecznych studentów – poprzez powierzanie im zadań zespołowych, angażowanie w pracę urzędów, organów wymiaru sprawiedliwości oraz kancelarii, umożliwienie kontaktu z interesantami, analizę spraw trudnych etycznie i społecznie, co sprzyja kształtowaniu postaw zawodowych opartych na odpowiedzialności, samodzielności, lojalności i wrażliwości społecznej.
6. Wsparcie dla studentów ze szczególnymi potrzebami – współpracujące instytucje są informowane o konieczności zapewnienia odpowiednich warunków realizacji praktyk przez studentów z niepełnosprawnościami lub innymi potrzebami edukacyjnymi. Z pomocą Akademickiego Centrum Wsparcia UŁ możliwe jest indywidualne dostosowanie miejsca, formy i zakresu praktyki przy zachowaniu wymagań merytorycznych i jakościowych. W razie potrzeby studentom przyznawana jest indywidualna organizacja studiów (IOS), a opiekun praktyk służy bezpośrednim wsparciem proceduralnym i organizacyjnym.
7. Udział instytucji w przedsięwzięciach dydaktyczno-promocyjnych – współpraca obejmuje również realizację lekcji o prawie dla uczniów szkół średnich, prowadzenie szkoleń tematycznych dla studentów, udział w konferencjach studenckich, konkursach *moot court* i klinikach prawa, co tworzy platformę integracji środowiska akademickiego z praktyką.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie stanowi jeden z fundamentalnych filarów rozwoju Uniwersytetu Łódzkiego jako uczelni oraz samego Wydziału Prawa i Administracji. Jest ono integralnym elementem strategii UŁ oraz długofalowej koncepcji kształcenia na kierunku Prawo. Wpisuje się w misję Uczelni, której celem jest przygotowanie absolwentów do funkcjonowania w dynamicznym, wielokulturowym i prawniczo złożonym środowisku europejskim i globalnym.

W ostatnich latach umiędzynarodowienie procesu dydaktycznego nie tylko zyskało na znaczeniu, ale stało się jednym z priorytetowych kierunków modernizacji programu studiów. Działania podejmowane w tym obszarze są skoordynowane, systemowe i obejmują zarówno wzbogacanie treści kształcenia, jak i rozszerzanie form współpracy z partnerami międzynarodowymi.

W koncepcji kształcenia na kierunku prawo umiędzynarodowienie realizowane jest poprzez:

• **systematyczne rozwijanie oferty dydaktycznej w językach obcych,** obejmujące konwersatoria, przedmioty obowiązkowe oraz zajęcia współprowadzone z partnerami zagranicznymi;

• **umożliwianie studentom i kadrze udziału w mobilnościach międzynarodowych,** w tym w ramach programu Erasmus+, Blended Intensive Programmes, wymianach wirtualnych i różnych krótkoterminowych formach mobilności;

• **wdrażanie hybrydowych i wirtualnych form kształcenia,** pozwalających na **prowadzenie zajęć z udziałem studentów i wykładowców z różnych krajów w czasie rzeczywistym**, co stanowi element nowoczesnej dydaktyki i odpowiedź na globalne trendy w szkolnictwie wyższym;

• **aktywny udział wykładowców zagranicznych w procesie kształcenia,** zarówno w ramach krótkich mobilności dydaktycznych, jak i długofalowych relacji akademickich rozwijanych na podstawie umów bilateralnych i programów europejskich;

• **rozszerzanie współpracy naukowej i projektowej** z uczelniami europejskimi i pozaeuropejskimi, co wpływa na wzbogacenie treści kształcenia, rozwój kompetencji kadry oraz tworzenie środowiska nauczania otwartego na różnorodność metodologiczną i kulturową.

Umiędzynarodowienie jest konsekwentnie włączane do planów rozwoju kierunku. Obejmuje ono m.in.:

- podnoszenie poziomu obcojęzyczności oferty dydaktycznej,
- stopniowe rozwijanie sieci partnerskich,
- wdrażanie dobrych praktyk wynoszonych z realizacji projektów międzynarodowych,
- rozszerzanie współpracy w ramach sojuszu UNIC,
- zwiększanie przepływu studentów i kadry,
- budowanie warunków dla wielokulturowego środowiska edukacyjnego,
- wspieranie kadry w rozwijaniu kompetencji do prowadzenia zajęć w językach obcych.

Wszystkie te działania są zgodne z celami strategicznymi Uniwersytetu Łódzkiego oraz odpowiadają na potrzeby współczesnego rynku pracy, w którym kompetencje transnarodowe, znajomość języków obcych i umiejętność funkcjonowania w zróżnicowanych systemach prawnych stanowią kluczowy element profesjonalnego przygotowania prawniczego.

Umiędzynarodowienie programu studiów na kierunku prawo realizowane jest poprzez rozbudowany system działań dydaktycznych, organizacyjnych i strategicznych, które wzmacniają kompetencje językowe studentów oraz umożliwiają im uczenie się w środowisku wielokulturowym. **Są one trwale wbudowane w program studiów** zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym i obejmują następujące elementy:

1. Obowiązkowe formy kształcenia w językach obcych

Wszyscy studenci kierunku Prawo realizują:

- **roczny lektorat języka obcego z elementami języka prawniczego** na poziomie B2 (120 godzin – studia stacjonarne; 72 godziny – niestacjonarne), zakończony **egzaminem pisemnym i ustnym**.

Dodatkowo każdy student ma obowiązek ukończenia:

- **co najmniej 20 godzin zajęć (konwersatorium) prowadzonych w nowożytnym języku obcym** (patrz pkt 2).

Oba komponenty stanowią obowiązkowy element programu studiów i są kluczowe dla przygotowania studentów do pracy w środowisku prawniczym funkcjonującym w oparciu o prawo międzynarodowe i europejskie.

2. Rozbudowana oferta zajęć w językach obcych

WPiA UŁ oferuje obecnie **ponad 60 konwersatoriów obcojęzycznych** (angielskich, niemieckich, francuskich i rosyjskich). Zajęcia te:

- prowadzone są w małych grupach (do 30 osób),
- często mają charakter **międzynarodowy**, obejmując studentów zagranicznych, zwłaszcza studiujących na WPiA w ramach wymiany akademickiej,
- rozwijają zarówno umiejętności językowe, jak i międzykulturowe,
- umożliwiają pracę z materiałami obcojęzycznymi oraz kontakt z różnymi tradycjami prawnymi.

Rosnące zainteresowanie tą formą kształcenia potwierdza zwiększająca się liczba studentów zagranicznych:

– 55 osób z 15 państw w roku 2024/25,

– 70 osób już w samym semestrze zimowym 2025/26.

3. Elastyczność w studenckim wyborze ścieżek obcojęzycznych

Studenci mają możliwość:

- **zastąpienia jednego modułu wybieralnego (4 ECTS)** dodatkowym konwersatorium w języku obcym,
- realizacji obowiązkowych przedmiotów alternatywnie w wersji anglojęzycznej, m.in.:
  Introduction to European Institutional Law,
  International Law and International Relations,
  Theory of Law / Philosophy of Law,
- pracy w grupach międzynarodowych.

4. Współpraca w ramach Sojuszu Uniwersytetu Europejskiego UNIC

Członkostwo UŁ w sojuszu **UNIC** znacząco poszerza ofertę dydaktyczną w językach obcych. Studenci prawa mają dostęp do:

- **UNIC Online Courses** — interdyscyplinarnych kursów hybrydowych i online prowadzonych przez uczelnie konsorcjum,
- wirtualnych form współpracy, takich jak **Virtual Exchange** i **co-teaching**,
- innowacyjnych form hybrydowej i międzynarodowej dydaktyki.

Efekty kształcenia uzyskane w ramach UNIC są:

- w pełni **uznawane** w programie studiów lub
- wpisywane do suplementu do dyplomu.

UNIC wspiera również kadrę, oferując:

- szkolenia dydaktyczne,
- wymianę dobrych praktyk,
- wspólne projekty, badania i inicjatywy społeczne,
- finansowanie współpracy dydaktycznej i mobilności.

5. Hybrydowe i wirtualne zajęcia międzynarodowe

W roku akademickim **2023/24** po raz pierwszy uruchomiono:

- **hybrydowe konwersatorium International Humanitarian Law**, dostępne stacjonarnie dla studentów WPiA i studentów wymiany oraz online dla uczelni UNIC. W roku 2025/26 realizowana będzie **trzecia edycja** tego przedmiotu.

W tym samym roku:

- zrealizowano pierwszą wymianę wirtualną **UNIC Virtual Exchange** w ramach zajęć *Philosophy of Law*, z udziałem studentów WPiA UŁ i Ruhr University Bochum.

Dodatkowo:

- w pierwszej edycji programu **UNIC VIP Fund** nagrodzono projekt dr Joanny Kuleszy, w ramach którego od 2026/27 prowadzone będą anglojęzyczne zajęcia *Human Rights in the Digital Era* w formule blended dla studentów z UŁ i University of Zagreb.

6. Wirtualne i krótkoterminowe formy mobilności akademickiej

Studenci kierunku prawo mogą realizować **Virtual International Program** we współpracy z Justus Liebig University w Giessen. Efekty tych zajęć są w pełni uznawane w programie studiów.

Ważnym elementem umiędzynarodowienia są również **Erasmus+ Blended Intensive Programmes (BIP).** WPiA UŁ:

- współorganizuje BIP-y od 2023/24,
- w 2024/25 oferowało 4 takie programy,
- w 2025/26 planuje organizację BIP UNIC w Łodzi,
- uczestniczy w trzech kolejnych programach BIP, które odbędą się w 2026 r. (Lyon, Ostrawa, Enna).

Przygotowanie studentów kierunku prawo do funkcjonowania w środowisku międzynarodowym i pracy w językach obcych jest jednym z kluczowych elementów koncepcji kształcenia na WPiA UŁ. Proces rozwijania kompetencji językowych jest wieloetapowy, systemowy i obejmuje zarówno formalne komponenty programu studiów, jak i działania wspierające realizowane poza standardowym tokiem kształcenia.

Każdy student kierunku Prawo – zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym – realizuje obowiązkowy roczny lektorat nowożytnego języka obcego (z elementami języka prawniczego na poziomie B2).

Zajęcia kończą się egzaminem obejmującym:

- **część pisemną**, weryfikującą umiejętność pracy z tekstem prawniczym i poprawność tworzenia tekstów użytkowych,
- **część ustną**, sprawdzającą kompetencje komunikacyjne, argumentacyjne oraz swobodę posługiwania się językiem specjalistycznym.

Zaliczenie egzaminu z języka jest jednym z podstawowych wskaźników potwierdzających przygotowanie studentów do dalszej edukacji w językach obcych.

Z kolei kompetencje w zakresie znajomości nowożytnego języka obcego na poziomie B2+ student uzyskuje w ramach obowiązkowego konwersatorium o tematyce prawnej, prowadzonego w języku obcym.

Oprócz wspomnianych obowiązkowych elementów kształcenia językowego na WPiA UŁ kompetencje językowe studentów są weryfikowane poprzez:

- wyniki innych zajęć prowadzonych w językach obcych (alternatywne wersje przedmiotów obowiązkowych),
- ocenę efektów uczenia się osiągniętych w ramach projektów, publikacji i prezentacji przygotowywanych w językach obcych,
- udział w pracach grup międzynarodowych podczas zajęć mieszanych (WPiA + uczelnie partnerskie),
- uczestnictwo w wymianach wirtualnych i hybrydowych (już od etapu rekrutacji)
- udział w konsultacjach i warsztatach prowadzonych przez wykładowców zagranicznych.

Model oceny kompetencji językowych jest dzięki temu rozłożony na cały cykl kształcenia i obejmuje umiejętności praktyczne, używane w realnych sytuacjach akademickich.

Wyrazem zaawansowanego przygotowania językowego do prowadzenia badań naukowych studentów jest **możliwość złożenia pracy dyplomowej w języku obcym**. Wymagana jest zgoda promotora i Rady Wydziału. W ostatnich latach **kilkunastu studentów kierunku prawo przygotowało prace dyplomowe w językach obcych**, co potwierdza rosnący poziom kompetencji oraz coraz większe zainteresowanie ścieżkami międzynarodowymi.

Studenci doskonalą znajomość języków poprzez codzienny kontakt z:

- zajęciami prowadzonymi przez wykładowców zagranicznych,
- kursami hybrydowymi i online oferowanymi przez uczelnie sojuszu UNIC,

- pracą w zróżnicowanych grupach — z udziałem studentów z Europy i poza Europy,
- udziałem w międzynarodowych wydarzeniach akademickich, takich jak moot courts, szkoły letnie, konferencje, seminaria czy projekty badawcze.

Ten wielowarstwowy model nauczania gwarantuje, że studenci są dobrze przygotowani do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w językach obcych oraz do pracy zawodowej w kontekstach międzynarodowych.

Mobilność międzynarodowa studentów i kadry stanowi jeden z kluczowych mechanizmów umiędzynarodowienia kierunku Prawo. WPiA UŁ od wielu lat rozwija szeroką i stabilną sieć współpracy z uczelniami na świecie, co umożliwia realizację różnorodnych form wyjazdów akademickich, praktyk zawodowych, kursów online oraz krótkoterminowych programów hybrydowych.

W ciągu ostatnich lat po pandemii COVID-19 obserwuje się zrost aktywności mobilnościowej w ramach programów Erasmus+ oraz inicjatyw partnerskich. W roku akademickim:

- **2024/25 z mobilności Erasmus+ skorzystało 59 studentów kierunku prawo**, w tym:
    - 30 osób w ramach Erasmus+ studia,
    - 23 osoby w ramach Erasmus+ BIP,
    - 6 osób w ramach Erasmus+ praktyki;
- **2024/25 — 55 studentów zagranicznych z 15 państw studiowało na WPiA**,
- **2025/26 — już w semestrze zimowym WPiA gości 70 studentów zagranicznych z wymiany**.

Świadczy to o znaczącym wzroście zainteresowania ofertą dydaktyczną WPiA wśród partnerów europejskich.

Wydział zapewnia **pełną uznawalność efektów uczenia się uzyskanych za granicą**, co jest komunikowane studentom jeszcze przed wyjazdem. Od 2025 r. także **koszty podróży w ramach każdego rodzaju mobilności Erasmus+ (studia, praktyki, BIP)** są współfinansowane ze środków programu, co znacznie zwiększa dostępność wyjazdów.

WPiA UŁ oferuje studentom możliwość **uczestniczenia w mobilności międzynarodowej również w formule zdalnej**:

- udział w **Virtual International Program** (Justus Liebig University, Gießen),
- udział w **UNIC Online Courses**,

- wymiany **UNIC Virtual Exchange** realizowane w ramach kursów prowadzonych wspólnie z wykładowcami uczelni partnerskich,
- uczestnictwo w **Erasmus+ Blended Intensive Programmes**, łączących moduły online z wyjazdami do uczelni partnerskich.

Efekty uczenia się osiągnięte w ramach mobilności wirtualnych i hybrydowych są w pełni uznawane w programie studiów.

Szczególnie atrakcyjną dla osób studiujących formą mobilnościowej okazują się Blended Intensive Programmes w ramach programu Erasmus+. WPiA pełni rolę aktywnego partnera i współorganizatora BIP-ów:

- **2023/24 — 2 BIP-y w ofercie**,
- **2024/25 — 4 BIP-y**, w tym jeden realizowany rotacyjnie w ramach sojuszu UNIC,
- **2025/26 — planowana organizacja BIP UNIC w Łodzi**,
- rekrutacja do **3 kolejnych BIP-ów na 2026 r.** (Lyon, Ostrawa, Enna), które będą prowadzone w formule blended.

BIP-y cieszą się szczególną popularnością wśród studentów prawa, ponieważ umożliwiają zdobycie doświadczenia międzynarodowego w elastycznej, krótkoterminowej formule, niezakłócającej toku studiów.

Mobilność kadry WPiA - zarówno dydaktyczna, jak i szkoleniowa – jest promowana i intensywnie rozwijana, pomimo ograniczonych środków finansowych

Wyjazdy dydaktyczne:

- umożliwiają doskonalenie kompetencji językowych kadry,
- pozwalają poznać nowoczesne metody kształcenia stosowane w zagranicznych ośrodkach,
- stanowią bazę do tworzenia nowych kursów, w tym hybrydowych i wirtualnych,
- wzmacniają współpracę naukową i zapewniają aktualność programów studiów.

Efekty mobilności wykorzystywane są w projektowaniu programu studiów oraz rozwoju oferty zajęć w językach obcych.

Udział wykładowców zagranicznych stanowi ważny i stale rozwijany element umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku prawo. Wydział Prawa i Administracji aktywnie zaprasza nauczycieli akademickich z wiodących ośrodków naukowych Europy i świata, którzy prowadzą zajęcia

dydaktyczne, wykłady gościnne oraz specjalistyczne warsztaty dla studentów WPiA. Wizyty dydaktyczne zagranicznych naukowców realizowane są w szczególności w ramach:

- programu **Erasmus+ (STA)**,
- umów bilateralnych,
- programów współpracy międzynarodowej prowadzonych w ramach sojuszu **UNIC**,
- indywidualnych porozumień z partnerami akademickimi WPiA.

W roku **2025** WPiA zorganizowało **ponad 20 wykładów otwartych prowadzonych przez zaproszonych profesorów z zagranicy**. Obejmuje to przedstawicieli takich ośrodków jak m.in.: Ruhr University Bochum, University of Zagreb, University of Liège, Erasmus University Rotterdam, University of National and World Economy (Sofia), University College Cork, University College Dublin, University of Cambridge, University of Lille, Charles University of Prague, National Law University (Charków).

Wykłady i konwersatoria prowadzone przez gości zagranicznych obejmują szeroki zakres tematyczny, m.in.:

- prawo Unii Europejskiej,
- prawo międzynarodowe publiczne,
- prawo porównawcze i prawo konstytucyjne,
- prawa człowieka,
- prawo nowych technologii,
- global governance i polityki międzynarodowe.

Obecność wykładowców z zagranicy przynosi wymierne korzyści edukacyjne. Umożliwia studentom:

- kontakt z różnymi systemami prawnymi, standardami kształcenia i metodami dydaktycznymi,
- rozwijanie kompetencji językowych w praktyce,
- rozwijanie kompetencji prawnoporównawczych,
- rozwijanie kompetencji międzykulturowych,
- udział w zajęciach prowadzonych w odmiennych konwencjach akademickich,
- poznanie alternatywnych sposobów analizowania problemów prawnych,
- budowanie sieci kontaktów międzynarodowych.

Dla kadry WPiA współpraca ta stanowi źródło inspiracji oraz impuls do doskonalenia metod dydaktycznych i podejmowania wspólnych inicjatyw badawczych.

Obecność zagranicznych nauczycieli nie jest działaniem punktowym, lecz powiązana jest z innymi aktywnościami Wydziału, m.in.:

- kursami hybrydowymi i wirtualnymi (UNIC Online Courses),
- inicjatywami typu joint teaching i virtual exchange,
- wspólnymi projektami badawczymi, szkołami letnimi i grantami,
- mobilnością studentów i kadry,
- rozwojem oferty anglojęzycznej na WPiA.

Działania te wzmacniają międzynarodowy charakter kierunku i przyczyniają się do jego konkurencyjności na rynku edukacyjnym.

Proces umiędzynarodowienia na kierunku prawo jest monitorowany w sposób systematyczny, ciągły i wielopoziomowy, a jego rozwój opiera się na analizach jakościowych i ilościowych prowadzonych przez różne jednostki WPiA oraz UŁ. Wnioski z monitoringu są wykorzystywane do doskonalenia programu studiów, zwiększania atrakcyjności oferty dydaktycznej oraz wzmacniania kompetencji studentów i kadry.

Za koordynację i ocenę działań umiędzynarodowienia odpowiadają m.in.:

- **Prodziekan ds. współpracy międzynarodowej i projektów**,
- **Koordynatorzy ds. Erasmus+ i ds. ECTS oraz koordynatorzy BIP**,
- **Centrum Umiędzynarodowienia UŁ**,
- **Zespół projektowy UNIC**.

Monitoring obejmuje:

- analizę liczby studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających,
- ewaluację zajęć prowadzonych w językach obcych,
- analizę ankiet studenckich, w tym studentów wymiany,
- przegląd i aktualizację umów mobilnościowych,
- weryfikację oferty kursów obcojęzycznych co semestr,
- opinie interesariuszy zewnętrznych (pracodawców, partnerów międzynarodowych),

- monitorowanie wykorzystania programów hybrydowych, wirtualnych i BIP.

Wyniki tych analiz stanowią podstawę do wprowadzania zmian w programie studiów oraz polityce umiędzynarodowienia Wydziału.

Wydział systemowo **podnosi kompetencje dydaktyczne kadry** w zakresie prowadzenia zajęć w językach obcych oraz w środowisku wielokulturowym. Kluczowe znaczenie miały:

1. Projekt BUILD UP

Szkolenia z zakresu:

- metodyki prowadzenia zajęć w języku obcym,
- przygotowywania materiałów dydaktycznych po angielsku,
- zarządzania wielokulturowością,
- rozwijania umiejętności efektywnej komunikacji w środowisku międzynarodowym.

2. Projekt „Doskonałość dydaktyczna uczelni"

Zorganizowano serię warsztatów dla dydaktyków WPiA dotyczących prowadzenia zajęć prawniczych:

- w języku obcym,
- w trybie hybrydowym,
- z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi dydaktycznych.

Szkolenia te są bezpośrednio wykorzystywane w rozwijaniu nowych przedmiotów obcojęzycznych i w doskonaleniu jakości zajęć hybrydowych.

3. Program UNIC – Teaching the Teachers Trainings

W ramach sojuszu UNIC zrealizowano liczne warsztaty, m.in. z:

- innowacyjnych metod dydaktycznych,
- prowadzenia zajęć w formule virtual exchange,
- współprowadzenia kursów z zagranicznymi wykładowcami.

We wrześniu 2023 r. opublikowano **„UNIC Handbook on Physical and Virtual Mobility"** i przekazano wszystkim pracownikom WPiA wraz z rekomendacją rozwoju współpracy dydaktycznej w ramach Virtual Exchange, UNIC Opened Courses i Erasmus+ BIP.

4. Wsparcie finansowe UNIC

UNIC zapewnia finansowanie m.in.:

- mobilności kadry,
- współprowadzenia zajęć (virtual co-teaching),
- rozwijania współpracy z uczelniami partnerskimi.

Dzięki temu WPiA realnie podnosi kompetencje kadry oraz rozwija nowoczesne formy umiędzynarodowienia.

Umiędzynarodowienie odnosi się oczywiście również do działalności naukowej pracowników i studentów WPiA UŁ. W ostatnich pięciu latach pracownicy WPiA uczestniczyli w **12 międzynarodowych projektach badawczych**, których wyniki wykorzystywane są w procesie dydaktycznym. W obszarze badań studenci kierunku Prawo:

- uczestniczą w międzynarodowych konferencjach i seminariach,
- korzystają z możliwości aplikowania o studenckie granty badawcze,
- współpracują z pracownikami w ramach projektów realizowanych z partnerami zagranicznymi.

Działania te wzmacniają praktyczny wymiar kształcenia oraz kształtują kompetencje badawcze i analityczne studentów.

Dzięki doświadczeniom wyniesionym z dotychczasowych działań rozwijających umiędzynarodowienie w roku akademickim **2025/26** uruchomiony został na WPiA kierunek prowadzony całkowicie w języku angielskim **Global Law and Governance (GLG)**. Stanowi on kluczowy rezultat strategii umiędzynarodowienia WPiA. Wypracowane w jego ramach rozwiązania - moduły hybrydowe, współpraca z wykładowcami zagranicznymi, partnerstwa UNIC, dobre praktyki dydaktyczne - będą oddziaływały na pozostałe kierunki prowadzone na WPiA UŁ, w tym oczywiście kierunek Prawo, przyczyniając się do podnoszenia jakości kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Nie dotyczy – nie przedstawiono zaleceń w poprzedniej ocenie

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

W ramach działań podejmowanych w realizacji strategicznych celów umiędzynarodowienia na WPiA UŁ rozwijają się następujące dobre praktyki:

1. Poszerzanie oferty konwersatoriów w językach obcych, w szczególności anglojęzycznych

2. Prowadzenie zajęć hybrydowych i zdalnych z udziałem uczestników (wykładowców i studentów) z innych krajów

3. Rozwijanie mobilności Erasmus+ BIP jako szczególnie atrakcyjnej dla studentów formy umiędzynarodowienia, łączącej aspekt dydaktyczny z badawczym.

4. Wzmocnienie systemu wsparcia dla kadry poprzez szkolenia i finansowanie mobilności.

5. Włączenie studentów do międzynarodowych projektów i zadań badawczych.

6. Zwiększenie liczby prowadzących zajęcia zagranicznych wykładowców.

7. Wzrost liczby studentów zagranicznych na WPiA UŁ.

8. Opracowanie nowych rozwiązań programowych na kierunku Global Law and Governance, które będą oddziaływać także na kierunek Prawo.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Na wstępie należy zauważyć, że **WPiA – zgodnie z polityką UŁ – nie dysponuje własnymi rozwiązaniami w zakresie wsparcia osób studiujących, opierając się w tym zakresie na jednostkach centralnych**. Trzon systemu wsparcia tworzą **Centrum Wsparcia i Dostępności UŁ** wraz z Uczelnianym Zespołem do spraw Dostępności UŁ, których działania są uzupełniane przez pracowników administracyjnych i badawczo-dydaktycznych Wydziału w związku z realizacją obowiązków wynikających z ustaw dostępnościowych.

Dostosowania oferowane przez CWiD związane są z zapewnieniem osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami, warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, kształcenia na studiach lub prowadzenia działalności naukowej.

Wsparcie polega w szczególności na: dostosowaniu miejsc, harmonogramu i formy zajęć dydaktycznych, w tym zajęć indywidualnych, w procesie kształcenia oraz w prowadzeniu działalności naukowej; dostosowaniu egzaminów wstępnych i okresowych oraz innych form weryfikacji wiedzy (kolokwiów, zaliczeń, egzaminów itp.) do potrzeb i możliwości percepcyjnych, motorycznych czy

poznawczych osób z niepełnosprawnościami, szczególnie przygotowaniu materiałów w formie dla nich dostępnej; zapewnieniu w trakcie zajęć dydaktycznych (oraz innych wynikających z procesu kształcenia i działalności naukowej), kolokwiów i egzaminów usług specjalistów tj. tłumaczy języka migowego, translatorów posługujących się fonogestami, usług lipspeakingu itp.; pokryciu kosztów zatrudnienia i przeszkolenia asystentów świadczących usługi asysty wspomagającej, zaangażowanych na potrzeby kandydatów na studia oraz studentów; zapewnieniu notatek w dostępnej formie, w tym usług asystenta wspomagającego oraz usług zdalnego tworzenia notatek (opracowanie notatek w wersji elektronicznej lub w powiększonym piśmie odręcznym, alfabecie Braille'a itp.);zapewnieniu lektoratów z języka obcego w formie zajęć grupowych lub indywidualnych, w tym języka polskiego jako obcego dla osób głuchych; zapewnieniu dodatkowych zajęć konsultacyjno-wyrównawczych, w tym zajęć indywidualnych; zapewnieniu alternatywnych form zajęć wychowania fizycznego osobom z niepełnosprawnościami, które nie mogą w nich uczestniczyć na zasadach ogólnych; zapewnieniu specjalistycznych konsultacji (np. psychologicznych, psychiatrycznych, logopedycznych, prawnych, zawodowych) osobom z niepełnosprawnościami w celu wspierania ich w procesie kształcenia oraz w prowadzeniu działalności naukowej; pokryciu kosztów transportu (w tym specjalistycznego) osób z niepełnosprawnościami w celu zapewnienia im warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i prowadzeniu działalności naukowej; wypożyczaniu sprzętu i urządzeń specjalistycznych wspomagających proces dydaktyczny, np. specjalistycznego oprogramowania komputerowego, dyktafonów, laptopów, urządzeń wspomagających wzrok i słuch, orientację przestrzenną itp., w wypożyczalni sprzętu specjalistycznego CWiD UŁ; pokryciu kosztów związanych z prowadzeniem specjalistycznych zajęć; organizacji warsztatów z zakresu higieny zdrowia psychicznego, grup wsparcia, a także udzielaniu indywidualnego wsparcia uzależnionego od potrzeb studentów.

Ponadto, CWiD UŁ organizuje dla pracowników prowadzących zajęcia w UŁ doświadczających trudności w pracy lub komunikacji z osobami studiującymi z niepełnosprawnościami lub/i szczególnymi potrzebami: warsztaty, grupy wsparcia, indywidualne konsultacje edukacyjne, a także wsparcie psychologiczne.

Rozwój i doskonalenie form wsparcia umożliwia m.in. udział pracowników administracyjnych i badawczo-dydaktycznych WPiA w różnorodnych certyfikowanych szkoleniach podnoszących świadomość i kompetencje dydaktyczne w zakresie uwzględniania szczególnych potrzeb studentów, projektowania uniwersalnego oraz zapewniania dostępności cyfrowej, a także regularne spotkania Uczelnianego Zespołu ds. dostępności umożliwiające wymianę doświadczeń, budowanie dobrych praktyk w zakresie zapewniania dostępności oraz uwzględnianie ich w bieżącej i planowanej działalności akademickiej, a także regularne przeglądy i oceny w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej.

W ramach procesu kształcenia osoby studiujące WPiA mogą korzystać z prawa do **Indywidualnej Organizacji Studiów** (§ 34 Regulaminu studiów w UŁ) - polega ono na określeniu przez Dziekana, w porozumieniu z prowadzącymi poszczególne zajęcia dydaktyczne, indywidualnego sposobu realizacji i rozliczania planu studiów w danym semestrze/roku akademickim. Przesłankami udzielenia zgody na IOS są w szczególności względy zdrowotne (w tym związane z niepełnosprawnościami), konieczność sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnością, zdarzenia losowe, odbywanie okresowe studiów poza UŁ, stan ciąży, konieczność sprawowania przez rodzica opieki nad dzieckiem, korzystanie z programu kariery dwutorowej sportowców kształcących się w Uniwersytecie Łódzkim (Programu „Studia i sport w UŁ"). Dziekan udziela zgody na IOS na okres danego semestru/roku akademickiego lub na czas trwania mobilności krótkoterminowej studenta. Osobom studiującym z niepełnosprawnościami posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności oraz osobom w ciąży, rodzicom i sportowcom zgoda może być udzielona na cały okres studiów – stosownie do treści złożonego wniosku.

W ramach procesu uczenia się osoby studiujące mogą korzystać z prawa do **Indywidualnego Planu i Programu Studiów** (IPS) – Mogą się o niego ubiegać szczególnie uzdolnieni i wyróżniający się studenci pod warunkiem spełnienia określonych dodatkowych przesłanek. IPS umożliwia wzbogacenie wiedzy i umiejętności studenta w ramach studiowanego kierunku lub kierunków pokrewnych oraz – jeśli to możliwe – udział studenta w pracach naukowo-badawczych prowadzonych na UŁ. IPS może określać: zamianę niektórych przedmiotów na inne, uwzględniając jednak wymagania wynikające z programu studiów i przy zachowaniu efektów uczenia się określonych w programie kształcenia; łączna liczba obowiązkowych zaliczeń i egzaminów nie może w takim przypadku być niższa niż przewidziana zwykłym tokiem studiów; rozszerzenie efektów uczenia się określonych w programie studiów; indywidualny harmonogram studiów, to znaczy określenie semestrów, w których obowiązują poszczególne zaliczenia, egzaminy i praktyki zawodowe; skrócenie okresu studiów przy zachowaniu efektów uczenia się określonych w programie studiów (§ 32 Regulaminu studiów w UŁ).

W związku z chorobą, zdarzeniem losowym, urodzeniem dziecka, sprawowaniem nad nim opieki lub posiadaniem statusu sportowca albo z innych uzasadnionych powodów osoba studiująca może ubiegać się o **udzielenie urlopu** od zajęć oraz urlopu od zajęć z możliwością przystąpienia do weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów (§ 50-51 Regulaminu studiów w UŁ). Urlop udzielany jest na czas trwania zdarzenia i jego skutków, z tym, że urlop udzielony z innych uzasadnionych powodów nie może być udzielony jednorazowo na okres dłuższy niż jeden rok. Jednak urlop od zajęć może być udzielony studentce w ciąży na okres do dnia urodzenia dziecka albo studentowi będącemu rodzicem na okres jednego roku; jeżeli koniec urlopu przypada w trakcie semestru, urlop może być przedłużony do końca tego semestru.

Bezpośrednio na WPiA proces uczenia się może być dodatkowo dostosowany do indywidualnych potrzeb studentów poprzez:

- możliwość skorzystania z pokoju cichej nauki;

- możliwość wejścia do budynku WPiA z psem asystującym;

- dostęp zdalny do bibliotecznych zasobów elektronicznych;
- korzystanie ze stanowiska komputerowego w Wypożyczalni Biblioteki WPiA, wyposażonego w zmodyfikowanej wysokości blat, przystosowany w szczególności dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, osób niskorosłych. Stanowisko zaopatrzone w dwa monitory umożliwiające jednoczesną pracę na jednym komputerze Czytelnika i bibliotekarza;
- książkomat, dostępny całą dobę;
- możliwość korzystania ze Strefy Studenta przy Bibliotece WPiA jako miejsca pracy własnej, relaksu i odpoczynku, również jako miejsce integracji studenckiej społeczności;
- korzystanie z usługi skanowania materiałów bibliotecznych z księgozbioru Biblioteki WPiA.
- korzystanie z wypożyczonego z CWiD UŁ lub dostępnego na miejscu w jednostce UŁ sprzętu specjalistycznego z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb.

W ramach **wspierania krajowej i międzynarodowej mobilności studentów** powołani zostali następujący koordynatorzy:

- Wydziałowy Koordynator ECTS,
- Wydziałowy Koordynator ds. ERASMUS+,
- lokalny Wydziałowy Koordynator ds. Programu MOST.

Ze względu na znaczną liczbę studentów biorących udział w wymianie międzynarodowej, na WPiA uruchomione zostało **International Office**, gdzie udzielana jest pomoc zarówno merytoryczna jak i administracyjna. W obecnej kadencji już po raz drugi powołany został Prodziekan ds. Współpracy Międzynarodowej i Projektów.

Oferta edukacyjna WPiA pozwala studentom, w tym kierunku prawo na rozwinięcie kompetencji językowych, wielokulturowych i innych społecznych, przez co przygotowuje studentów do skorzystania z mobilności zagranicznej lub krajowej. Mimo treści programowych na kierunku prawo często związanych z polskimi regulacjami prawnymi, nawet efekty uczenia się zdobyte zagranicą są do 100% uznawane na WPiA UŁ.

Rekrutacja studentów na wyjazdy na studia cząstkowe w **ramach ERASMUS+** wspierana jest przez:

- wystąpienie koordynatora Erasmus+ na onboardingu dla studentów pierwszego roku

- Dzień Organizacji Studenckich WPiA i Erasmus+ Day rejestrowany na stronie ErasmusDays - Narodowa Agencja Erasmus+. Jest to nowa inicjatywa realizowana od roku akademickiego 2024/25 jesienią każdego roku. Połączenie Dzienia Organizacji Studenckich WPiA i Erasmus+ Day cieszy się dużą popularnością. Dodatkowo, zapraszani są tu studenci ESN oraz pracownik lokalnej komórki Agencji Narodowej Erasmus+, który oprócz stoiska oferuje warsztat nt. składania młodzieżowych wniosków o środki unijne. Jest to wydarzenie współorganizowane przez International Office i organizacje studenckie WPiA i ESN, które mają aktywny wpływ na kształt wydarzenia;
- oferowanie zajęć w językach obcych, w tym na kierunku prawo w grupach mieszanych z zagranicznymi studentami realizującymi wymianą na UŁ;
- ERASMUS Café z udziałem zagranicznych studentów goszczących na WPiA
- wydziałowe spotkanie informacyjne z udziałem pracowników BWZ UŁ / CU UŁ i członków ESN UŁ
- dodatkowe dyżury i konsultacje koordynatorów,
- aktywną kampanię promocyjną, w tym w mediach społecznościowych;
- ogólnouczelniane spotkania informacyjne;
- stronę internetową UŁ dedykowaną mobilności studentów;
- prezentacja nt. mobilności międzynarodowej na Drzwiach Otwartych WPiA skierowanych do uczniów szkół średnich.

Studenci biorący udział w wymianie międzynarodowej otrzymują nie tylko wsparcie merytoryczne i administracyjne, ale także finansowe. Oprócz finansowania ERASMUS+, jeszcze do 2024 r. każdemu studentowi, który rozliczył się z wyjazdu Dziekan dofinansowywał podróż. Od 2025 r. nie ma takiej potrzeby, gdyż dofinansowanie podróży przyznawane jest już studentom i pracownikom ze środków programu Erasmus+. Warto podkreślić, że studentom kierunków niestacjonarnych czesne w okresie mobilności obniżane jest o 50%. Wydział korzysta też z nowych możliwości programu ERASMUS+ jak Blended Intensive Program, a także oferuje udział w zajęciach prowadzonych w uczelniach zagranicznych w formule online. WPiA dokłada starań, aby rozwijać programy dające możliwość krótkich wyjazdów zagranicznych i tzw. wymiany wirtualnej, które są dostępne dla osób nie mogących z różnych powodów wziąć udziału w długich, tradycyjnych mobilnościach Erasmus+. Stacjonarnie na WPiA oferowane są zajęcia w mieszanych grupach międzynarodowych, z udziałem studentów z wymiany. Dzięki tym zabiegom większa grupa studentów WPiA może zdobyć kompetencje miękkie wynikające z umiędzynarodowienia.

Studenci WPiA przebywający na wymianie za granicą mogą liczyć na stałe wsparcie zarówno dziekanatów kierunkowych, International Office i koordynatorów na WPiA. Aby podnieść dostępność

programu Erasmus+, koordynatorzy ECTS, Erasmus+ oraz pracownicy International Office oferują studentom indywidualne spotkania w TEAMS, w tym również dla studentów dopiero myślących o wymianie.

WPiA współpracuje z bardzo dużą liczbą uczelni partnerskich, w tym ma podpisanych ok. 100 umów Erasmus+ z uniwersytetami z 29 państw. Dzięki temu oferta mobilności dla studentów WPiA jest bardzo atrakcyjna i różnorodna, a przyjazdy licznych studentów zagranicznych realizujących wyminę na WPiA inspirują studentów WPiA do skorzystania z programu Erasmus+.

Studenci zagraniczni przebywający na wymianie na WPiA mogą liczyć na stałe wsparcie International Office i Wydziałowego Koordynatora Erasmus+, a także Centrum Umiędzynarodowienia UŁ, z którym Wydział aktywnie współpracuje na co dzień. Dodatkowo, wsparcie zapewnia stowarzyszenie studentów wolontariuszy UŁ należące do światowej sieci ESN (Erasmus Student Network). Wydarzenia orgaznizowane przez ESN (np. wycieczki krajoznawcze, imprezy integracyjne, wydarzenia kulturowe) mają na celu wsparcie dla nowoprzybyłych studentów w zaaklimatyzowaniu się w Łodzi oraz wytworzenie więzi studentów z wymiany ze społecznością UŁ. ESN oferuje również indywidualną rówieśniczą pomoc mentorską (program mentor) oraz pomoc doraźną.

International Office i Wydziałowy Koordynator Erasmus+ organizują spotkania organizacyjne na początku każdego semestru. Oprócz informacji związanych z procesem kształcenia, odpowiadają na różnorodne pytania studentów oraz podają informację na temat wsparcia oferowanego przez Centrum Wsparcia i Dostępności UŁ (w tym dostosowanie procesu dydaktycznego do szczególnych potrzeb studenta).

Niewątpliwie największy wpływ na dużą mobilność przyjazdową na wymianę zza granicy, w tym na Erasmus+ studia, ma bardzo bogata oferta edukacyjna. WPiA oferuje przyjeżdżającym studentom 70+ przedmiotów w językach obcych (po angielsku, francusku, niemiecku i rosyjsku), w tym 7 przedmiotów wyłącznie dla studentów z wymiany (głównie podstaw prawa polskiego w ujęciu prawno-porównawczym). Na wniosek prowadzącego, Dziekan wyraża zgodę na prowadzenie dla bardzo małych grup lub pojedynczych studentów, w tym na indywidualne seminaria dyplomowe (licencjackie / magisterskie). Studenci z wymiany mogą tez korzystać ze wsparcia ekspertów WPiA podczas konsultacji naukowych. Warto podkreślić, że studenci zagraniczni na wymianie na UŁ mogą korzystać z oferty przedmiotów wszystkich wydziałów UŁ, w tym w wymiarze do 30% ECTS z przedmiotów oferowanych przez wydziały inne niż wydział goszczący.

Wydział utrzymuje stałe kontakty z licznymi **ośrodkami naukowymi w Polsce (MOST) i za granicą**, które owocują wymianą studentów i pracowników naukowych, organizacją konferencji międzynarodowych i publikacjami. Dziekan wspiera międzynarodowe wydarzenia studenckie, takie jak

EUCOTAX, International Network of Doctoral Studies in Law, uczestnictwo w konkursach międzynarodowych np. moot court oraz działalność organizacji studenckiej ELSA (European Law Students' Association).

Uczelnia, w tym Wydział Prawa i Administracji, **zapewnia studentom kierunku prawo rozbudowany, wielopoziomowy system wsparcia działalności naukowej**, w pełni zgodny z założeniami profilu ogólnoakademickiego. Wsparcie to obejmuje zarówno możliwości prowadzenia badań, uzyskiwania finansowania, publikowania wyników, jak i uczestnictwa w krajowej i międzynarodowej komunikacji naukowej. System jest trwały, ustrukturyzowany i powiązany z polityką jakości kształcenia realizowaną na Wydziale.

Kluczowym narzędziem wspierania działalności naukowej są Studenckie Granty Badawcze UŁ. Celem programu jest umożliwienie studentom uzyskania środków finansowych na prowadzenie lub prezentację swoich badań naukowych. Pozyskane środki mogą zostać przeznaczone np. na realizację badań, udział w konferencjach naukowych, publikację artykułu lub książki, napisanie pracy magisterskiej). W latach **2021–2025 studenci kierunku prawo zrealizowali łącznie 26 projektów badawczych**, obejmujących wszystkie główne dyscypliny badawcze rozwijane na Wydziale. Do projektów o szczególnej wartości naukowej należą m.in.:

- „Taxation of Immovable Property. Privately Held Immovable Property: Income and Wealth Taxes", autor: Piotr Kacperek, opiekun: dr hab. Z. Kukulski, prof. UŁ (2025) – projekt o charakterze porównawczym, realizowany w obszarze prawa podatkowego i finansów publicznych;
- projekty dotyczące ochrony konsumentów, rynku cyfrowego i sztucznej inteligencji (m.in. dark patterns, systemy rekomendacyjne, AI Act) realizowane pod kierunkiem prof. Moniki Namysłowskiej;
- projekty historycznoprawne oparte na analizie źródeł (m.in. *Epitome Gai*, *Consultatio cuiusdam veteris iurisconsulti*, *Oblaty dekretów podkomorskich*).

Realizacja tych projektów rozwija kompetencje metodologiczne studentów, w tym: planowanie badań, pracę ze źródłami, przygotowanie aparatu naukowego, krytyczną analizę danych i upowszechnianie wyników.

Studenci mają także możliwość pogłębiania wiedzy i poszerzania swoich zainteresowań w ramach **kół naukowych oraz organizacji studenckich**. Obecnie na WPiA działa ponad 20 kół (prowadzą one działalność badawczą, organizują seminaria, debaty, konferencje krajowe i międzynarodowe, a także inicjują projekty publikacyjne), Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Łódź, Biuro Karier WPiA, Klinika Prawa i Wydziałowa Rada Samorządu Studentów. Uczelnia, w tym Wydziały, wspierają finansowo inicjatywy studentów (udział w konkursach, organizację konferencji naukowych itp.). Osoby wyróżniające się szczególnymi osiągnięciami naukowymi, artystycznymi lub sportowymi, a także

osiągające wysokie wyniki w nauce, mogą otrzymać Stypendium Rektora UŁ. Koła naukowe mogą ubiegać się o dodatkowe środki finansowe na swoją działalność, przyznawane przez Rektora.

Studenci mogą także liczyć na wielopoziomowe i wieloaspektowe wsparcie w ramach programów ogólnouniwersyteckich, doskonalących kompetencje badawcze. Wsparcie to przybiera różne formy dostosowane do potrzeb poszczególnych grup studentów.

Działalność naukowa studentów jest od 2022 r. wspomagana w ramach programu **Science Hub UŁ**. Ta wzorcowa inicjatywa zmierzała do wyłonienia projektów opartych na trójstronnej współpracy pomiędzy studentem UŁ, nauczycielem akademickim a partnerem zewnętrznym. Projekty były realizowane w ramach przygotowywanych prac dyplomowych/ zaliczeniowych i in. form dydaktycznych czy projektów kół naukowych itp. (np. Projekt Science Hub UŁ WPiA z Many Mornings). Aktualnie trwająca Science Hub UŁ edycja UNIC kontynuuje i rozwija platformę współpracy z otoczeniem, w dialogu z partnerami europejskiej sieci uczelni UNIC. Wyróżniającym się projektem, spośród finansowanych w ramach tej edycji jest "I Know My Rights – a Guide for Those Experiencing Domestic Violence and Gender-Based Violen" / "Znam swoje prawa – informator dla kobiet doznających przemocy domowej" (zespół: dr A. Głogowska-Balcerzak, prof. Z. Burić – Uniwersytet w Zagrzebiu, studenci WPiA UŁ, Fundacja Ktoś). Projekt ten ma charakter międzynarodowy i społeczny, a jego efektem jest opracowanie i wdrożenie kompleksowego informatora prawnego dla osób doświadczających przemocy.

Program Science Hub UŁ wzmacnia kompetencje badawcze, komunikacyjne i analityczne studentów oraz realizuje misję społeczną Uniwersytetu.

Ponadto studenci ocenianego kierunku uczestniczą w prestiżowym międzynarodowym projekcie naukowo-dydaktycznym **„Kurs Zimowy Eucotax" (Eucotax Wintercourse)"**. EUCOTAX jest wspólną inicjatywą renomowanych uniwersytetów europejskich oraz Uniwersytetu Georgetown w Waszyngtonie (Stany Zjednoczone), utworzoną na podstawie porozumienia profesorów prawa podatkowego i mającą na celu prowadzenie wspólnych działań edukacyjnych oraz badań naukowych w zakresie międzynarodowych, unijnych i prawnoporównawczych aspektów prawa podatkowego. W ramach Kursu Zimowego EUCOTAX studenci i doktoranci z 12 państw pod opieką nauczycieli akademickich z uczelni macierzystych przygotowują prace dyplomowe lub referaty na jeden z sześciu tematów szczegółowych mieszczących się w ramach tematu przewodniego danej edycji. Aktualnie trwa nabór do Eucotax Wintercourse 2026.

Uczelnia umożliwia także uczestnictwo w **Szkole Orłów**, programach tutoringowych, działaniach w ramach **Mistrzów Dydaktyki** (szkolenia kadry przekładające się na wsparcie rozwoju studenckiego warsztatu badawczego).

Studenci kierunku prawo aktywnie publikują wyniki prowadzonych badań w monografiach pokonferencyjnych oraz w czasopismach naukowych ujętych w wykazie MEiN. W ostatnich pięciu latach opublikowano ponad **50 studenckich tekstów naukowych** w recenzowanych czasopismach i monografiach, w tym publikacje wysoko punktowane, m.in.:

- M. Lindner, Consultatio cuiusdam veteris iurisconsulti. Rozdział IV (100 pkt),
- B. Jasianek, Fragmentum Dositheanum de Manumissionibus – tekst, tłumaczenie, komentarz (70 pkt),
- K. Stacherski, Oblatowanie wyroków sądów podkomorskich w księgach ziemskich na przykładzie praktyki województwa łęczyckiego w drugiej połowie XVI wieku (70 pkt).

Ich możliwości w tym zakresie uległy istotnemu zwiększeniu dzięki uruchomieniu w 2022 r. przy WPiA UŁ recenzowanego czasopisma studenckiego "Paragraf. Studia z Prawa i Administracji" (półrocznik). W latach 2022–2025 opublikowano siedem numerów czasopisma, zawierających teksty studentów, doktorantów i młodych badaczy, w tym artykuły naukowe, glosy, komentarze źródłowe oraz analizy przypadków.

Studenci aktywnie uczestniczą – zarówno jako prelegenci, jak i słuchacze – w licznych konferencjach ogólnopolskich i międzynarodowych, a także w specjalistycznych wydarzeniach naukowych (konferencjach branżowych) organizowanych na WPiA UŁ., m. in.:

- w corocznie odbywających się Wrześniowych Spotkaniach z Prawem Pracy, Forum Prawa Spółek oraz konferencjach podatkowych Centrum Dokumentacji i Studiów Podatkowych UŁ,
- a także VIII Międzynarodowej Konsumenckiej Konferencji Naukowej "Wyzwania dla prawa konsumenckiego" (2021), AI Trans - Sztuczna inteligencja a prywatność (2021), IREL Final Conference. Smarter industrial relations to address new technological challenges in the world of work" (2022), Law in Energy - New Challenges of Atomic and Renewable Sources in the Era of Climate Change (2024), International Scientific Conference Contemporary Challenges of Tax Law Agenda (2024).

Mogą brać również udział w wydarzeniach naukowych organizowanych przez jednostki współpracujące z UŁ, jak chociażby konferencjach organizowanych przez Łódzkie Towarzystwo Naukowe (Konferencja ŁTN: Myślenie – działanie – kompetencje transwersalne).

Wspieraniu aktywności badawczej studentów sprzyjają także **konkursy** o ugruntowanej renomie, corocznie organizowane na WPiA, takie jak:

- Konkurs wiedzy o postępowaniu cywilnym (jego celem jest rozwijanie zainteresowań naukowych studentów kierunku prawo w zakresie postępowania cywilnego, poszerzanie ich wiedzy, rozwijanie zainteresowań i naukowych pasji oraz popularyzacja nauki postępowania cywilnego; konkurs odbywa się pod patronatem Towarzystwa Naukowego Procesualistów Cywilnych);

- Konkurs Wiedzy o Prawie Karnym Procesowym im. Profesora Tomasza Grzegorczyka (skierowany jest do studentów kierunku prawo);
- Konkurs na najlepsze prace magisterskie i licencjackie z zakresu prawa pracy (konkurs na najlepsze prace magisterskie i licencjackie z zakresu prawa pracy, organizowany we współpracy z Okręgowym Inspektoratem Pracy w Łodzi);
- Lokalny Konkurs Moot Court z Arbitrażu Handlowego na Uniwersytecie Łódzkim (organizowany wspólnie z ELSA);
- Konkurs na najlepszą rolę procesową w rozprawie karnej im. Profesora Jana Waszczyńskiego;
- Ogólnopolski konkurs dla studentów na najlepszą glosę do wyroku NSA, WSA, TK albo TSUE w sprawach podatkowych (dotychczas odbyło się XXVIII edycji konkursu; częścią konkursu jest ogólnopolska konferencja naukowa dla studentów, podczas której studenci z wielu krajowych ośrodków akademickich rywalizujący w konkursie prezentują główne tezy swoich prac konkursowych). Udział w tych konkursach rozwija kompetencje analityczne, argumentacyjne, komunikacyjne i badawcze.

Studenci kierunku prawo, w szczególności uczestnicy seminariów magisterskich, aktywnie uczestniczą w badaniach naukowych prowadzonych przez kadrę akademicką Wydziału. Prace badawcze są realizowane zarówno w ramach seminariów, jak i w powiązaniu z projektami naukowymi katedr. W rezultacie w grupach seminaryjnych powstają indywidualne oraz zespołowe opracowania naukowe – artykuły, glosy oraz monografie – które stanowią istotny element procesu kształcenia, a zarazem podstawę ubiegania się przez studentów o stypendia naukowe (uczelniane i ministerialne). Prace te często odznaczają się wysokim poziomem merytorycznym i znajdują odzwierciedlenie w publikacjach punktowanych.

Studenci mają również możliwość rozwoju poprzez udział w **Projekcie Mentorskim – Absolwent VIP**, którego celem jest wsparcie młodych badaczy przez doświadczonych ekspertów – absolwentów UŁ, pełniących funkcje kierownicze w instytucjach wymiaru sprawiedliwości, administracji publicznej, podmiotach gospodarczych oraz organizacjach międzynarodowych. Program umożliwia rozwój umiejętności badawczych, zawodowych oraz społecznych. W XII edycji projektu (rok akademicki 2024/2025) w pary mentorsko-mentee w ramach kierunku prawo zostali połączeni m.in.:

- Szymon Kacprzak – mentorka Ewa Siemiończyk (radca prawny, Amazon Web Services EMEA SARL),
- Julia Jakubowska – mentorka Wiesława Kuberska (sędzia Sądu Apelacyjnego w Łodzi),
- Aleksander Juchniewicz – mentor Michał Rydz (Prezes Zarządu Widzewa Łódź),
- Emilia Andryszkiewicz – mentor Aleksander Szymański (Prezes Krajowej Rady Notarialnej),

- Martyna Urbaniak – mentorka Anna Maria Wesołowska (sędzia Sądu Okręgowego w Łodzi, w stanie spoczynku),
- Hubert Bąk – mentorka Anna Maria Wesołowska,
- Jan Pawlak – mentorka Ewa Siemiończyk (AWS EMEA SARL).

Wsparcia studentom w wejściu na rynek pracy udziela **Zespół Biura Karier i Aktywności Studenckiej**, prowadzący Portal Rozwoju Kariery, który służy do umieszczania przez pracodawców ofert pracy dla studentów i absolwentów UŁ. Ponadto znajdują się tam również oferty praktyk i staży. Ważnym elementem Portalu jest możliwość wysyłania do pracodawców CV za jego pośrednictwem co służy uwierzytelnieniu kandydata na dane stanowisko pracy. Dodatkowo Zespół Biura Karier i Aktywności Studenckiej co roku organizuje Uniwersyteckie Targi Pracy.

Ważnym narzędziem integrującym środowisko akademickie z praktyką prawniczą są wydarzenia organizowane przez WPiA UŁ. Wśród nich szczególne znaczenie ma inicjatywa „Kierunek: Rozwój i Kariera!", której najnowsza edycja (październik 2025 r.) obejmowała spotkania studentów z instytucjami zrzeszonymi w Forum Partnerów WPiA UŁ. Celem wydarzeń jest systemowe wspieranie studentów w planowaniu ścieżek zawodowych, poznawaniu praktycznych aspektów pracy prawnika oraz budowaniu relacji z przedstawicielami instytucji publicznych i prywatnych.

Studenci mają również dostęp do innych, licznych **wydarzeń wspierających rozwój społeczny i naukowy**, m.in.:

- Targi Kół Naukowych „80 kół na 80-lecie Łodzi Akademickiej"
- wykład gościnny prof. Jean-Philippe'a Derosiera (Uniwersytet w Lille): „The Parliament: a place of debate or a place of decision? What do we expect from Parliament?",
- seminarium naukowe "Solidarność w XXI w. - to już dziś!", organizowane przez trzy centra naukowe WPiA UŁ (Center for the Theory and Philosophy of Human Rights, Europejskie Centrum Badań Ustrojowych, Centrum Tocqueville'a),
- udział w kursie dla kursie dla kandydatów na społecznych opiekunów zabytków, współorganizowanym z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,

Studenci są także zapraszani na wydarzenia organizowane w Bibliotece WPiA UŁ, np. na spotkania autorskie, na których pracownicy prezentują wyniki swoich badań naukowych w monografiach (m.in. Spotkanie z prof. Teresą Dębowską-Romanowską: Ustrojowe i konstytucyjne prawo finansowe, Spotkanie autorskie z dr. Pawłem Borutą).

Całość działań składa się na spójny, wieloaspektowy system wsparcia, który umożliwia studentom rozwój naukowy, zawodowy i społeczny, zgodny z założeniami profilu ogólnoakademickiego oraz najlepszymi praktykami kształcenia prawniczego.

W zakresie **wsparcia absolwentów we wchodzeniu na rynek pracy** WPiA podejmuje szereg inicjatyw skierowanych do osób studiujących, w szczególności na IV i V roku studiów, których celem jest zaznajomienie przyszłych absolwentów z możliwymi ścieżkami dalszej kariery zawodowej. Przy współpracy interesariuszy zewnętrznych z Forum Partnerów WPiA UŁ organizowane są spotkania informacyjne, nakierowane na zachęcenie osób studiujących do wyboru określonej kariery oraz przedstawienie procedury aplikacji do wybranego zawodu. Spotkania takie odbywają się między innymi z:

- radcami prawnymi (we współpracy z OIRP w Łodzi);
- adwokatami (we współpracy z ORA w Łodzi)
- notariuszami (we współpracy z OIN w Łodzi)
- komornikami (we współpracy z OIK w Łodzi)
- policją (we współpracy z KWP w Łodzi)
- administracją skarbową (we współpracy z KAS o/Łódź)
- przedstawicielami Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury;

WPiA dokłada też wszelkich starań, by proces dyplomowania zakończył się w terminach umożliwiających osobom studiującym przystąpienie do egzaminów na aplikacje korporacyjne, a także rekrutacji do szkół doktorskich.

W latach 2020–2025 studentki i studenci WPiA UŁ uczestniczyli w wielu **inicjatywach łączących naukę, praktykę zawodową oraz aktywność społeczno-kulturalną**. Współtworzyli życie akademickie, udzielając się w Akademickim Związku Sportowym UŁ, występując w Chórze Uniwersytetu Łódzkiego czy tańcząc w akademickim zespole pieśni i tańca KUJON.

Aktywnie włączali się również w funkcjonowanie Wydziału poprzez działalność w Samorządzie Studentów WPiA i Samorządzie Studentów UŁ, a także w licznych kołach naukowych działających na Wydziale.

Dzięki ofercie Biura Karier WPiA UŁ oraz Biura Karier UŁ studenci i studentki mieli możliwość odbycia wielu staży nastawionych na zdobywanie praktycznych umiejętności. Korzystali także z szerokiej gamy szkoleń rozwijających zarówno kompetencje miękkie (m.in. negocjacje, GEP – Gender Equality Programme), jak i twarde (np. obsługa Excela, ChatGPT czy narzędzi analitycznych).

UŁ wspiera i motywuje osoby studiujące poprzez system stypendiów i wyróżnień, takich jak Stypendium Rektora, Stypendium Ministra, stypendia marszałkowskie oraz wyróżnienia w postaci listów gratulacyjnych a także odznaczenia w postaci medali „Za chlubne studia” czy *Universitatis Lodziensis Alumno Laude Dignissimo*. Absolwenci WPiA UŁ mają możliwość wzięcia udziału w Gali

Absolwenta, w trakcie której w uroczysty sposób odbierają swoje dyplomy oraz uzyskane nagrody i wyróżnienia.

System opieki, wsparcia i motywowania osób studiujących do osiągania efektów uczenia się na WPiA obejmuje szereg rozwiązań organizacyjnych i merytorycznych. Jednym z podstawowych ogniw tego systemu jest Dział Obsługi Studentów. Pracownicy Działu Obsługi Studentów zapewniają osób studiujących pomoc zarówno w zakresie praktycznym i merytorycznym poprzez przekazywanie wszystkich informacji związanych z tokiem studiów oraz bieżącą obsługą studentów. Każdy kierunek i tryb studiów ma przypisaną dedykowaną osobę odpowiedzialną za jego obsługę, co umożliwia indywidualne podejście do potrzeb studentów oraz lepsze poznanie ich sytuacji. Studenci pierwszych lat studiów w razie wątpliwości mogą zwrócić się do opiekunów wyznaczonych dla poszczególnych kierunków w sprawach związanych ze studiami.

Studenci WPiA UŁ są informowani o dostępnych formach wsparcia oraz miejscach uzyskiwania szczegółowych informacji za pośrednictwem wiadomości e-mail wysyłanych na ich uczelniane adresy przez kierownika Działu Obsługi Studentów oraz pracowników obsługujących dany kierunek. Ponadto każdy student UŁ otrzymuje na swoją skrzynkę mailową comiesięczny newsletter informujący o działaniach na uczelni, w tym o różnorodnych formach wsparcia.

W obszarze **usprawnienia komunikacji ze studentami** wprowadzana jest Uniwersytecie Łódzkim aplikacja studencka My.Uni.Lodz.pl, która zawiera bazę wiedzy z podziałem na portale tematyczne i ścieżki łączące portale ogólnouniwersyteckie i wydziałowe. W aplikacji zawarty jest skaner kodów QR, który pozwala użytkownikowi trafić w odpowiednie miejsce w aplikacji. Dodatkowo informacje o różnych sposobach wsparcia dostępne są w mediach społecznościowych (w tym w szczególności na Facebooku, Instagramie, itp.)

Na Uniwersytecie Łódzkim działa rozbudowany system wsparcia stypendialnego. Szczegółowe informacje dotyczące systemu wsparcia, w tym świadczeń stypendialnych podane są do publicznej wiadomości i dostępne na stronie Uniwersytetu łódzkiego Centrum Kształcenia i Spraw Osób Studiujących-Stypendia. Osoby studiujące mogą ubiegać się o stypendia socjalne, zapomogi oraz stypendia specjalne dla osób z niepełnosprawnościami. Wsparcie materialne obejmuje także możliwość zakwaterowanie w jednym z Domów Studenckich.

Elementem systemowego wsparcia jest także możliwość uzyskania ulg w opłatach. O ulgę w opłatach mogą ubiegać się osoby studiujące znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej lub rodzinnej, a także posiadające Kartę Dużej Rodziny.

Także osoby studiujące pochodzące z zagranicy mają zapewniony dostęp do takich samych systemów motywowania i wspierania w procesie uczenia się oraz na takim samym poziomie, jak osoby pochodzące z Polski.

Na stronie internetowej Wydziału znajduje się podstrona "Wsparcie-dostępność". W poszczególnych zakładkach dedykowanych potencjalnie zainteresowanym osobom znajdują się bardziej spersonalizowane informacje.

Osoby studiujące na Wydziale Prawa i Administracji UŁ mają **prawo do składania skarg i wniosków** oraz sygnalizowania sytuacji konfliktowych dotyczących organizacji i przebiegu procesu kształcenia, obsługi administracyjnej, a także w innych sprawach związanych z naruszeniem praw i interesów studentów, w tym dotyczących obszaru ich kształcenia (toku studiów). Skargi, wnioski oraz sytuacje konfliktowe można zgłaszać w jednym z następujących trybów: za pośrednictwem opiekuna roku, za pośrednictwem przedstawiciela samorządu, za pośrednictwem starosty roku oraz osobiście w Dziale Obsługi Studentów lub u Kierownika Działu. Skargi przyjmowane są w formie pisemnej, następnie omawiane i rozstrzygane przez Prodziekana lub Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UŁ. W szczególnych przypadkach do procedowania angażuje się członków Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego lub Rektora, bądź kieruje się sprawę do Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej. Na WPiA UŁ jest założony rejestr skarg i wniosków, prowadzony przez Dyrektora Administracyjnego.

W odniesieniu do spraw związanych z tokiem studiów, **osoby studiujące mogą korzystać z klasycznej formuły odwoławczej**, tj. od rozstrzygnięcia dziekana (prodziekana) przysługuje im prawo złożenia wniosku do Rektora UŁ o ponowne rozpatrzenie sprawy, wnoszonego za pośrednictwem Działu Obsługi Studentów.

Niezależnie od opisanych procedur, każdy członek społeczności akademickiej podlega **odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie przepisów obowiązujących w UŁ oraz za czyn uchybiający godności studenta**. Dlatego, w sprawach dyscyplinarnych, które nie mogą zostać rozwiązane w sposób określony w ww. procedurach, istnieje możliwość zwrócenia się do następujących podmiotów:

- Rzeczników Dyscyplinarnych UŁ,
- Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich,
- Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów,
- Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów.

Na UŁ działa **Zespół ds. przeciwdziałania dyskryminacji**, którego rolą jest m.in. rekomendowanie szkoleń oraz konkretnych procedur zgłaszania przypadków niewłaściwego traktowania i odpowiedniego reagowania w takich sytuacjach dotyczących całej społeczności akademickiej.

Zespół rozpatruje zgłoszenia dokonywane przez studentów i doktorantów. Wniosek należy przesłać pocztą elektroniczną na adres mailowy: antydyskryminacja.student@uni.lodz.pl.
W celu usprawnienia obsługi i zminimalizowania czasu oczekiwania do stanowisk dziekanatowych na WPiA UŁ osoby studiujące mają możliwość kontaktu z DOS drogą elektroniczną, poprzez wysłanie wiadomości email z adresu w domenie uniwersyteckiej.

Na podstawie Regulaminu Studiów UŁ każdemu studentowi zakładane jest uczelniane **konto poczty elektronicznej w domenie Uniwersytetu Łódzkiego**. Student otrzymuje dane dostępowe w postaci adresu (loginu) oraz hasła. Login i hasło służą również do logowania się do innych systemów UŁ, takich jak USOSWEB, WiFi, euduroam.

Na WPiA UŁ **wnioski dotyczące toku studiów** osoby studiujące mogą składać w formie elektronicznej. Wnioski i pytania dotyczące toku studiów studenci wysyłają ze skrzynek w domenie uniwersyteckiej, na które później otrzymują także odpowiedź. Student jest zobowiązany do zapoznania się i przestrzegania regulaminu poczty UŁ a także jest zobowiązany regularnie sprawdzać pocztę elektroniczną z częstotliwością pozwalającą na utrzymywanie bieżących kontaktów z UŁ.

Na WPiA UŁ funkcjonuje również sprawny **elektroniczny „system kolejkowy”** (tzw. biletomat). Studenci mogą skorzystać z systemu biletowego m.in. w celu przedłużenia legitymacji studenckich. Bilet można pobrać zarówno z biletomatu znajdującego się na WPiA, jak i za pomocą telefonu, poprzez aplikację internetową dostępną na stronie wydziałowej (https://mbilet.wpia.uni.lodz.pl).

System obsługi umożliwia kontakt osobisty i elektroniczny, zapewniając szybkie rozpatrywanie wniosków oraz indywidualne wsparcie (IPS, IOS, urlopy, itp.), co skutecznie wspiera proces kształcenia.

Zgodnie z § 5 ust 4. Statutu UŁ wszyscy członkowie wspólnoty akademickiej mają **prawo do równego traktowania**, a zgodnie z Regulaminem studiów w UŁ przyjętym uchwałą nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. (ze zm.) § 9 lit. a) student ma prawo do poszanowania godności osobistej przez każdego członka społeczności akademickiej. W Uniwersytecie Łódzkim obowiązują procedury antydyskryminacyjne i antymobbingowe, które określa załącznik do Zarządzenia nr 88 Rektora UŁ z dnia 23.01.2025 r. w sprawie: wprowadzenia Procedury Antydyskryminacyjnej i Antymobbingowej w Uniwersytecie Łódzkim, a także Zarządzenie nr 94 Rektora UŁ z dnia 28.01.2025 r. w sprawie: powołania Komisji antymobbingowej, Komisji ds. przeciwdziałania dyskryminacji i innym zachowaniom niepożądanym oraz Koordynatorki ds. przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi i innym zachowaniom niepożądanym. Koordynatorka ds. przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi i innym zachowaniom niepożądanym koordynuje procedowanie zgłoszeń o wystąpieniu/występowaniu zachowań noszących znamiona dyskryminacji, mobbingu lub innych niepożądanych wśród społeczności akademickiej, a także realizuje w tym zakresie działania prewencyjne.

W Uniwersytecie Łódzkim zostali powołani **rzecznicy dyscyplinarni ds. studentów i doktorantów**, a także rzecznicy dyscyplinarni ds. nauczycieli akademickich na kadencję 2025-2028 zgodnie z zarządzeniem nr 58 z 19.12.2024. W grudniu 2024 roku został również powołany Rzecznik Praw Akademickich, który min. przyjmuje od osób należących do wspólnoty akademickiej UŁ zgłoszenia dotyczące zachowań, praktyk lub rozwiązań, które osoby te uważają za nieprawidłowe, a następnie reaguje na te zgłoszenia w sposób adekwatny do okoliczności.

Wydziałowa Rada Samorządu Studentów WPiA UŁ informuje Dziekan Wydziału o wszelkich przypadkach naruszeń praw studentów bądź łamania Regulaminu Studiów w UŁ. Osoby studiujące mają prawo do złożenia stosownej skargi, którą przedkładają Dziekan Wydziału, która następnie przesyła sprawę do Rektor UŁ z prośbą o rozważenie postępowania dyscyplinarnego.

Przedstawiciele WRSS WPiA regularnie spotykają się z Kolegium Dziekańskim w celu omówienia bieżących spraw wydziałowych istotnych dla społeczności studenckiej. Ponadto WRSS jest konsultowana w sytuacjach przewidzianych w przepisach powszechnie obowiązujących w Uczelni (np. w procesie tworzenia programów studiów dla nowych kierunków lub zmian programów kierunków istniejących), różnych wydziałowych i uczelnianych inicjatyw dotyczących i angażujących studentów, a także może wnieść o spotkanie z władzami Wydziału, przedstawicielami wydziałowych jednostek organizacyjnych lub osobami pełniącymi określone funkcje w celu przedyskutowania konkretnych problemów czy tematów ważnych dla studentów. Ponadto studenci wybierają swoich reprezentantów do Rady Wydziału, a studenccy członkowie RW aktywnie uczestniczą w jej posiedzeniach.

W styczniu 2025 roku w Uczelni została powołana Rada ds. Równego Traktowania na UŁ. Rada w szczególności dba o realizację kompleksowej polityki równościowej Uniwersytetu Łódzkiego, a także wytycznych w zakresie zarządzania różnorodnością w UŁ i realizację założeń Planu na rzecz równych szans. Ważną rolę w zakresie polityki wyrównywania szans w studiowaniu dla osób ze szczególnymi potrzebami odgrywa Centrum Wsparcia i Dostępności UŁ.

Celem działalności Centrum jest udzielanie wsparcia tym członkom społeczności akademickiej Uniwersytetu Łódzkiego, którzy z różnych przyczyn go potrzebują, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnoprawnościami i/lub deficytami czy trudnościami w procesie studiowania.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Nie dotyczy – nie przedstawiono zaleceń w poprzedniej ocenie

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

1. Dobre praktyki w zakresie rozwoju i doskonalenie form wsparcia krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Dokładając starań, aby udział w programie Erasmus+ był dla studentów zakończony sukcesem, Wydziałowa Komisja ds. Erasmus+ przeprowadza z każdym kandydatem rozmowę kwalifikacyjną, podczas której sprawdzane są w praktyce kompetencje językowe kandydata oraz dopasowanie katalogu przedmiotów w wybranych przez studenta uczelniach z wymogami programowymi na WPiA, w tym na kierunku prawo.

Koordynatorzy rozwijają współpracę z zaangażowanymi studentami, w tym kierunku prawo (absolwentami Erasmus+, członkami ESN, Wydziałowej Rady Samorządu i ELSA), którzy proszeni są o współorganizowanie wydarzeń promujących mobilność, o promocje mobilności, o upowszechnianie informacji o naborach, o sugerowanie, które uczelnie zagraniczne zaprosić do współpracy (tzw. *umowa na zamówienie*)

Studentom zainteresowanym udziałem mobilności Erasmus+ udostępniane są krótkie prezentacje ze zrealizowanych już w poszczególnych uczelniach partnerskich mobilności, przygotowane przez absolwentów programu Erasmus+ z WPiA.

Na prośbę aplikującego studenta (w tym z kierunku prawo) koordynator wysyła jego dane kontaktowe:

- do osób, które realizują / już zrealizowały wymianę w uczelni partnerskiej będącej obiektem zainteresowań osoby kandydującej,
- do studentów zagranicznych z tego ośrodka, w którym kandydat zamierza studiować, a którzy realizują właśnie mobilność na WPiA,
- do studentów zagranicznych realizujących właśnie mobilność na WPiA, a posługujących się językiem ojczystym, w którym zamierza studiować na wymianie kandydat z WPiA.

Pozawala to na:

- tworzenie sieci wsparcia indywidualnego, dostosowanego do potrzeb;
- wyminę dobrych praktyki między rówieśnikami;
- podnoszenie kompetencji studentów, w tym językowych i międzykulturowych oraz podniesienie pewności siebie po obu stronach dialogu;
- wzrost bezpieczeństwa podczas realizacji wymiany (ostrzeżenia dot. bezpieczeństwa, kontakty pozwalające na znalezienie uczciwego zakwaterowania);

- zmniejszenie liczby rezygnacji z wymiany;
- integrację aplikujących studentów WPiA z absolwentami programu Erasmus+ lub studentami zagranicznymi realizującymi wyminę na WPiA;
- tworzenie pozytywnych relacji i wzorów, w tym odpowiedzialności społecznej / aktywnej partycypacji (mniej doświadczeni studenci objęci opieką mentorską po zakończeniu swojej mobilności chętniej obejmą opieką mentorską kolejnych);
- budowanie poczucie przynależności do wspólnoty Erasmus+;
- wzmacnianie tożsamości wydziałowej osób studiujących.

2. Dobre praktyki w zakresie budowania systemu wsparcia działalności naukowej studentów

WPiA UŁ promuje i wspiera udział studentów w programach naukowych i ich starania o granty na realizację projektów:

- program Studenckie Granty Badawcze
- systemowe włączanie studentów w projekty i działania naukowe pracowników WPiA, np. program Science HUB UŁ
- program EUCOTAX

WPiA wspiera upowszechnianie wyników badań prowadzonych przez studentów poprzez:

- umożliwienie udziału w konferencjach naukowych
- wsparcie publikacji w monografiach i w czasopismach naukowych (w tym wysokopunktowanych)
- wydawanie studenckiego recenzowanego czasopisma naukowego „Paragraf. Studia z Prawa i Administracji" (półrocznik, od 2021 r. ukazało się 7 numerów)

WPiA wspiera udział studentów w konkursach naukowych na poziomie międzynarodowym (konkursy moot court), krajowym i lokalnym a także działalność kół naukowych i

3. Dobre praktyki w zakresie wspierania absolwentów na rynku pracy, w tym unikatowy program Absolwent VIP, wspierający zrówno rozwój kompetencji badawczych, jak i zawodowych.

4. Dobre praktyki w zakresie wsparcia studentów z niepełnosprawnością, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w trudnej sytuacji życiowej:

- system wsparcia finansowego – programy stypendialne i zasiłkowe

- udogodnienia umożliwiające studiowanie osobom ze specjalnymi potrzebami, w tym z różnymi niepełnosprawnościami
- organizacja wsparcia psychologicznego i społecznego
- działania antydyskryminacyjne i prorównościowe

5. Wsparcie finansowe i organizacyjne studenckich organizacji i inicjatyw.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

WPiA udostępnia publicznie informacje dotyczące warunków rekrutacji, programu studiów i jego realizacji, uznawania efektów uczenia się i kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, zasad dyplomowania oraz zasad potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów w wielu formach.

Podstawowym źródłem informacji jest strona internetowa WPiA, działająca w ramach Multiportalu UŁ, na której zamieszczane i systematycznie aktualizowane są informacje dotyczące wskazanych tematów. W strukturze strony uwzględnione są odpowiednie strefy poświęcone m.in.:

- rekrutacji i jej warunkom,
- planom i programom studiów na każdym z prowadzonych kierunków,
- jakości kształcenia,
- zasadom dyplomowania oraz zasadom potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Informacje te kandydaci i studenci mogą także znaleźć na stronie USOSweb (wymagania wstępne oraz efekty uczenia się odnoszące się do poszczególnych przedmiotów). Należy przy tym podkreślić, że strony internetowe multiportalu i serwisów UŁ, i WPiA UŁ spełniają wymogi dostępności, tj. zawierają techniczne rozwiązania umożliwiające korzystanie z nich osobom z niepełnosprawnościami czy specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W obszarze **usprawnienia komunikacji ze studentami** wprowadzana jest Uniwersytecie Łódzkim aplikacja studencka My.Uni.Lodz.pl, która zawiera bazę wiedzy z podziałem na portale tematyczne i ścieżki łączące portale ogólnouniwersyteckie i wydziałowe.

W odpowiedzi na potrzebę dwustronnej komunikacji ze studentami, kandydatami i absolwentami kierunku Prawo, WPiA jest też obecny na portalach społecznościowych, w tym:

- Facebook (www.facebook.com/wpiaunilodz, www.facebook.com/unilodz)

- Instagram (www.instagram.com/wpiaunilodz, www.instagram.com/unilodz)
- Linkedin (www.linkedin.com/company/wpiaunilodz, www.linkedin.com/school/unilodz)

Obecność ta pozwala nie tylko na bieżący kontakt i przekazywanie istotnych i aktualnych informacji, a także na otrzymywanie opinii zwrotnych od zróżnicowanego grona odbiorców, przez co Wydział może reagować stosownie do oczekiwań i potrzeb. Specyfika ww. portali pozwala także na ocenę publicznego dostępu do informacji – oferowane przez nie narzędzia, wykorzystywane przez Wydział na bieżąco, pozwalają na podnoszenie skuteczności podejmowanych działań. Omawiane informacje docierają do wspomnianych interesariuszy także za pośrednictwem wydawnictw, w których WPiA zaznacza swój udział – są to zarówno ogłoszenia w prasie, w tym specjalistycznej (forma tradycyjna oraz wydania elektroniczne), jak i materiały informacyjne zawierane na portalach dedykowanych kandydatom, studentom oraz absolwentom uczelni wyższych. Jednym z przykładów może być stała obecność na portalach otouczelnie.pl oraz Forum akademickie, w których przedstawiona jest oferta edukacyjna WPiA.

Dodatkowo, istotną okazję do rozpowszechniania informacji o ofercie edukacyjnej i organizowanych wydarzeniach stanowią Targi Edukacyjne, Salonów Maturzystów oraz Dni Otwarte WPiA (w tym trakcie Dni Otwartych w czasie pandemii organizowane także online) a także prowadzenie zajęć dla uczniów szkół ponadpodstawowych w ich siedzibach, jaki i na Wydziale w ramach programów edukacyjnych (dostęp do informacji poprzez materiały promocyjno-informacyjne, w tym m. in. informatory wydziałowe, uniwersyteckie oraz rekrutacyjne zawierające syntetyczne dane dotyczące prowadzonych studiów i innych form kształcenia).

Bieżącą ocenę publicznego dostępu do informacji prowadzi Centrum Komunikacji Marki UŁ wraz z Centrum Kształcenia i Spraw Osób Studiujących. W cyklicznych raportach wykazywane są wszystkie wzmianki dotyczące UŁ, które pojawiają się w mediach zarówno tradycyjnych (prasa, radio, telewizja), jak i elektronicznych (strony internetowe, media społecznościowe). Oceniany jest w nich wydźwięk informacji (pozytywny-negatywny-neutralny) oraz szacunkowa wartość, którą trzeba byłoby zapłacić za ogłoszenie. Grono odbiorców korzystających z ww. źródeł jest szerokie (władze, pracownicy, studenci, kandydaci na studia, pracownicy jednostek samorządowych i urzędów administracji centralnej, przedsiębiorcy, absolwenci).

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Nie dotyczy – nie przedstawiono zaleceń w poprzedniej ocenie

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

1. Ocena publicznego dostępu do informacji prowadzona przez Centrum Komunikacji Marki UŁ wraz z Centrum Kształcenia i Spraw Osób Studiujących UŁ: w cyklicznych raportach rejestrowane są wszystkie wzmianki dotyczące UŁ w mediach tradycyjnych i elektronicznych. Oceniany jest wydźwięk informacji (pozytywny-negatywny-neutralny) oraz szacunkowa wartość informacji.

2. Dostosowanie środków przekazu – stron internetowych UŁ i WPiA w ramach dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zasady projektowania i zatwierdzania oraz monitorowania, przegląd i doskonalenie programu studiów w UŁ regulują odpowiednie uchwały Senatu UŁ. System zapewniania jakości kształcenia w UŁ funkcjonuje na dwóch poziomach. Poziom centralny, koordynowany przez Prorektorkę UŁ ds. kształcenia obejmuje Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia UŁ wspieraną przez oraz Centrum Kształcenia i Osób Studiujących.

Wewnętrzny System zapewniania jakości kształcenia WPiA UŁ (WSJK) funkcjonuje od 2011 r. Jego tworzenie zaczęło się wraz z powołaniem zarządzeniem nr 15 Dziekana WPiA UŁ z 14.01.2011 r. Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia WPiA UŁ. Przed stworzeniem systemowych struktur na Wydziale obowiązywały dobre praktyki w tym zakresie, które w większości nie były sformalizowane i opisane w procedurach. Obowiązujące regulacje ogólnouniwersyteckie i wydziałowe, określają cele ogólne i szczegółowe, jak również działania z zakresu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale, przypisując jednocześnie właściwym podmiotom realizację poszczególnych zadań; tworzą one uporządkowany system o charakterze podmiotowo-przedmiotowym.

System jakości kształcenia WPiA UŁ, zgodnie z obowiązującymi regulacjami ogólnouniwersyteckimi i wydziałowymi, obejmuje następujące podmioty:

1) Dziekan WPiA UŁ i Kolegium Dziekańskie
2) Kierownicy Katedr i samodzielnych jednostek,
3) Komisja ds. Jakości Kształcenia WPiA UŁ,
4) Zespół ds. weryfikacji jakości prac dyplomowych i wyników egzaminów,
5) Zespół Programowy WPiA UŁ,

6) Koordynator ds. ECTS na WPiA UŁ,

7) Koordynator ds. Erasmus na WPiA UŁ,

8) Forum Partnerów przy WPiA UŁ

9) Pełnomocnik Dziekana i Koordynatorzy ds. praktyk WPiA UŁ,

10) Pełnomocnik Dziekana ds. współpracy z otoczeniem

11) Pełnomocnik Dziekana ds. potwierdzania efektów uczenia się.

Ponadto, ze względu na rozwój nauczania zdalnego w warunkach pandemii szczególnie istotnego znaczenia nabrało bezpośrednie wsparcie ze strony Zespołu Informatycznego WPiA UŁ we właściwym przeprowadzaniu zdalnych zajęć, egzaminów i zaliczeń, a także tutoriale i szkolenia przygotowane przez Zespół, jak i Centrum Informatyczne UŁ.

Równie istotne w umożliwieniu właściwego funkcjonowania Wydziału i w zapewnianiu jakości kształcenia w warunkach pandemii okazało się wsparcie w utrzymywaniu kontaktu pomiędzy władzami, wykładowcami i administracją Wydziału a studentami ze strony Wydziałowej Rady Samorządu Studentów z jednej oraz pracowników Działu Obsługi Studenta i sekretariatów Katedr z drugiej strony. Te dobre praktyki zostały utrzymane po powrocie do pracy stacjonarnej.

Zasadniczym podmiotem Systemu jest **Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKdsJK)**, będąca organem opiniodawczo-doradczym Dziekana WPiA UŁ i koordynująca działania pozostałych podmiotów w ramach WSJK. Zadania i skład Komisji reguluje Zarządzenie nr 4 Dziekana WPiA UŁ z dn. 28 listopada 2024 r. w sprawie powołania Komisji ds. Jakości Kształcenia Wydziału Prawa i Administracji UŁ oraz określenia jej zadań. Do jej zadań należy m.in. opracowanie procedur wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia na podstawie modelu ogólnouczelnianego. Ewentualne zmiany w USJK będą pociągać za sobą konieczność modyfikacji wydziałowego SJK. Tego rodzaju zmiany są uwzględniane w aktach przyjmowanych na poziomie Wydziału, w szczególności w zarządzeniach Dziekana WPiA UŁ stanowiących podstawy funkcjonowania podmiotów WSJK.

Obok Komisji najważniejszą rolę w procesie zapewniania jakości kształcenia pełnią Zespół Programowy WPiA UŁ w zakresie tworzenia, monitorowania i modyfikacji programów studiów kierunków prowadzonych na WPiA oraz Zespół ds. weryfikacji jakości prac dyplomowych i wyników egzaminów w zakresie kontroli monitorowania i weryfikacji osiągania kierunkowych efektów uczenia się.

Zadania **Zespołu Programowego** obejmują m.in.: bieżącą ocenę programów studiów na istniejących i nowotworzonych kierunkach studiów pod względem merytorycznym; dokonywanie corocznych przeglądów programów studiów i oceny ich adekwatności do potrzeb różnych grup interesariuszy; przygotowywanie dla Dziekana WPiA opinii w sprawie programów studiów na kolejny rok akademicki.

Zespół ds. weryfikacji prac dyplomowych oraz wyników egzaminów przeprowadza corocznie analizy wylosowanych prac magisterskich i licencjackich złożonych w poprzednim roku oraz powiązanej z nimi dokumentacji egzaminów dyplomowych. Ponadto w sytuacjach spornych dokonuje weryfikacji wyników egzaminów pisemnych na wniosek Dziekana WPiA.

Osobami odpowiedzialnymi bezpośrednio za realizację efektów uczenia się na poszczególnych przedmiotach są **koordynatorzy przedmiotów**. To oni na bieżąco monitorują i weryfikują dobór metod i form realizacji treści przedmiotowych oraz efektów kierunkowych.

Jednocześnie Wydział dba o udzielanie informacji pracownikom i studentom WPiA na temat celów działań podejmowanych w ramach polityki zarządzania jakością kształcenia. WKdsJK zapoznaje co roku Radę Wydziału z działaniami podejmowanymi na Wydziale w zakresie zapewniania i udoskonalania jakości kształcenia, prezentując sprawozdanie dotyczące efektów funkcjonowania WSJK. Co roku w terminie do 31 stycznia jednostki organizacyjne reprezentujące wewnętrznych interesariuszy WPiA mogą zgłaszać projekty zmian w programach studiów. Wnioski są przekazywane do Zespołu Programowego WPiA, który na swoich posiedzeniach rozpatruje wszelkie zgłoszenia, biorąc pod uwagę ich zasadność z punktu widzenia wpływu na jakość kształcenia. Sprawozdania z posiedzeń Zespołu Programowego są następnie przekazywane do Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, która rozpatruje decyzje podjęte przez Zespół, a także zgłasza swoje uwagi do programów studiów. W dalszej kolejności wnioski pozytywnie zaopiniowane przez dwa powyższe ograny oraz przez Wydziałową Radę Samorządu Studentów WPiA UŁ trafiają do Rady Wydziału. Rada Wydziału ostatecznie weryfikuje zgłoszone propozycje i uchwala projekty nowych programów studiów lub zmian do programów studiów, które miałyby obowiązywać od cyklu kształcenia rozpoczynającego się w kolejnym roku akademickim. Projekty, zgodnie z obowiązującą w UŁ procedurą, są opiniowane przez Uczelnianą Radę Jakości Kształcenia. Dopiero po uzyskaniu pozytywnej opinii URJK mogą zostać przekazane do uchwalenia przez Senat UŁ.

WPiA troszczy się o **czynny udział studentów w kształtowaniu programów studiów**. Przedstawiciel studentów – członek WRSS jest członkiem WKdsJK, z takimi samymi prawami jak pozostali członkowie. Wypełniane przez studentów w systemie USOS **ankiety oceniające zajęcia**, są cennym narzędziem opinii o prowadzących, zajęciach i pojawiających się problemach. Ankiety są co roku w grudniu analizowane przez Dziekana WPiA, po czym Dziekan prezentuje na grudniowej Radzie Wydziału sprawozdanie z wyników ankiet studenckich. Wnioski z analiz ankiet bywają inspiracją lub podstawą propozycji modyfikacji programów studiów, ale również na niższym poziomie WSJK – modyfikacji treści kształcenia lub sposobów prowadzenia zajęć z konkretnych przedmiotów. Wreszcie **studenci mogą zgłaszać własne uwagi i propozycje odnośnie do programów studiów do swoich przedstawicieli w WRSS oraz Radzie Wydziału**. Bezprecedensowym przykładem zaangażowania

społeczności studenckiej w proces weryfikacji i modyfikacji programu studiów na kierunku Prawo było przeprowadzenie pod koniec cyklu kształcenia w ramach programu obowiązującego od roku akad. 2019/2020 badania ankietowego wśród studentów ówczesnego 4. I 5. roku, dotyczącego kompleksowej oceny programu kierunku studiów, który właśnie kończyli. Wyniki tego badania stały się jedną z podstaw ostatniej modyfikacji programu, która miała miejsce w 2025 r. Przykładem konkretnej zmiany w programie studiów w ramach ostatniej modyfikacji, na której wprowadzenie bezpośredni wpływ mieli przedstawiciele społeczności studenckiej jest podzielenie przedmiotu „Prawo konstytucyjne" na 2 części, z których pierwsza jest prowadzona na 1. roku studiów, a druga – na roku 2.; stanowią one osobne przedmioty, z których każdy kończy się odrębnym egzaminem.

Wydział współpracuje również w tworzeniu i weryfikacji programów studiów i innych działaniach z zakresu zapewniania jakości kształcenia z interesariuszami zewnętrznymi, w szczególności poprzez Pełnomocnika Dziekana ds. współpracy z otoczeniem, Pełnomocnika Dziekana i Koordynatorów ds. praktyk, Forum Partnerów przy WPiA UŁ. Działalność tych podmiotów przedstawiono szerzej w opisach Kryterium 2. i Kryterium 6.

Dalszemu doskonaleniu oferty edukacyjnej ma służyć realizacja polityki zarządzania jakością kształcenia, której celem jest zapewnienie w jednostce jakości kształcenia odpowiadającej wymaganiom stawianym w aktach prawa powszechnie obowiązującego oraz aktach wewnętrznych UŁ, odpowiadającej międzynarodowym standardom kształcenia i dobrym praktykom w tym zakresie, a przede wszystkim najnowszemu stanowi badań i wiedzy naukowej. Działalność ta jest podejmowana dwutorowo: z jednej strony poprzez wprowadzanie rozwiązań zapewniających wysoką jakość kształcenia, z drugiej zaś poprzez dokonywanie oceny jakości kształcenia. **Urzeczywistnianie ogólnych założeń polityki jakości kształcenia na WPiA** odbywa się poprzez wyznaczanie, osiąganie i utrzymywanie wysokich standardów realizacji celów szczegółowych, do których należą:

1) zapewnienie powiązania procesu kształcenia na WPiA z misją i strategią rozwoju UŁ oraz z prowadzonymi W UŁ, zwłaszcza w dyscyplinach nauk prawnych i nauk o administracji i polityce badaniami naukowymi,

2) doprowadzenie do wzrostu stopnia umiędzynarodowienia działalności dydaktycznej i naukowej WPiA, szczególnie w skali europejskiej,

3) dbanie do określenia zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw na kierunkach i poziomach studiów prowadzonych przez Wydział, zgodnie z charakterystykami opisanymi w PRK i dostosowanych do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego,

4) zapewnienie zgodności programów studiów na kierunkach studiów prowadzonych na WPiA z założonymi efektami uczenia się, o których mowa w pkt 2, z jednoczesnym uwzględnieniem opinii zaangażowanych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,

5) zapewnienie funkcjonowania na WPiA **Systemu punktacji ECTS** (szerzej w opisie kryterium 2.) określającego powiązanie z osiąganymi przez studenta efektami uczenia się, umożliwiającego zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia studiów,

6) zapewnienie funkcjonowania w jednostce spójnego systemu weryfikacji osiąganych przez studentów efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw,

7) zapewnienie funkcjonowania na WPiA mechanizmów dokonywania oceny wewnętrznego WSJK,

8) tworzenie przyjaznych warunków służących sprawnemu wdrażaniu polityki zarządzania jakością kształcenia, w tym jej dalszemu rozwijaniu w odpowiedzi na potrzeby i uwagi ze strony wszystkich grup interesariuszy (wewnętrznych i zewnętrznych),

9) identyfikowanie społecznej roli WPiA UŁ i jego pozycji na rynku edukacyjnym dla umożliwiający jak najlepsze wykorzystanie jej potencjału naukowego, dydaktycznego i społeczno-gospodarczego.

W ostatniej ocenie programowej przeprowadzonej na WPiA UŁ kierunku Prawo w r. akad. 2017/18 kierunek uzyskał ocenę **wyróżniającą**, a Polska Komisja Akredytacyjna nie przedstawiła żadnych zaleceń. Jednak dla Wydziału to osiągnięcie stało się **impulsem do podjęcia jeszcze bardziej wytężonych starań nas doskonaleniem jakości kształcenia, w szczególności na kierunku Prawo**. Już w 2018 r. podjęte zostały prace nad przebudową programu studiów, tak by jeszcze lepiej uwzględnić z jednej strony związek kształcenia z prowadzonymi badaniami i rozwijać kompetencje naukowe studentów, z drugiej dać im także możliwość rozwijania zawodowych kompetencji praktycznych, z trzeciej strony – zwiększyć liczbę zajęć interaktywnych, prowadzonych w mniejszych grupach, z wykorzystaniem nowoczesnych metod i narzędzi dydaktycznych. W ramach tej modyfikacji przede wszystkim przebudowane zostały treści programowe specjalizacji, zajęcia specjalizacyjne przekształcone z form podawczych (wykładów) w formy interaktywne (konwersatoria i laboratoria) oraz wprowadzone obowiązkowe dla specjalizacji zajęcia w formie laboratoriów, kształtujące kompetencje praktyczne. Ten program obowiązywał od r. akad. 2019/2020 i po zakończeniu jednego pełnego, cyklu kształcenia (5-letniego) został poddany kompleksowej weryfikacji, a w jej konsekwencji pewnej modyfikacji. Kierunek zmian dokonanych w 2025 r. jest podobny i obejmuje: dalsze zwiększanie udziału interaktywnych form zajęć; zwiększenie wyspecjalizowania tematyki także przedmiotów obowiązkowych (kosztem pewnych ograniczeń wymiaru przedmiotów podstawowych, przy jednoczesnym przenoszeniu części dotychczasowych treści kształcenia do nowych specjalistycznych przedmiotów) – co jest odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez przedstawicieli otoczenia społeczno-

gospodarczego; wzmacnianie oferty przedmiotów wybieralnych i indywidualizacji ścieżki kształcenia studenta; wprowadzenie do programu przedmiotów obowiązkowych o charakterze ogólnorozwojowym jak Filozofia i Kultura słowa pisanego. Te działania świadczą najlepiej o determinacji WPiA w doskonaleniu jakości kształcenia, w szczególności w odniesieniu do kierunku Prawo.

Należy również wspomnieć, że wprawdzie PKA nie sformułowała w ostatniej ocenie zaleceń dla tego kierunku, ale w ciągu 7 lat, jakie minęły od ostatnie oceny odbywały się oceny programowe na innych kierunkach prowadzonych na WPiA UŁ i doświadczenia z tych ocen (we wszystkich wypadkach pozytywnych) są wykorzystywane także w procesie doskonalenia programu kierunku Prawo.

Sukcesy Wydziału są istotnym dowodem na skuteczne powiązanie działalności naukowej, eksperckiej i dydaktycznej oraz stanowią potwierdzenie wysokiego poziomu jakości kształcenia. Świadczą o tym wysokie wyniki w rankingach i zestawieniach ogólnopolskich:

- **Klinika Prawa WPiA UŁ** – II miejsce (2023) oraz I miejsce (2024 i 2025) w rankingach ogólnopolskich.

Co potwierdza wysoki poziom kształcenia klinicznego oraz praktyczne kompetencje studentów;

- **wyniki aplikacyjne absolwentów WPiA UŁ (2024):**
  - II miejsce w Polsce w zdawalności w ostatnim roku (81%),
  - II miejsce w perspektywie dziewięcioletniej (2015–2024),
  - I–III miejsca w poszczególnych aplikacjach prawniczych.

WPiA UŁ będzie także partnerem w projekcie finansowanym ze środków Europejskiej Agencji ds. Edukacji i Kultury, pod tytułem: „Budowanie potencjału w dziedzinie szkolnictwa wyższego na rzecz postępu prawnego, społecznego i cyfrowego poprzez promowanie doskonałości w badaniach naukowych i zrównoważonej łączności na Filipinach" (2025).

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Nie dotyczy – nie przedstawiono zaleceń w poprzedniej ocenie

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

1. Stworzenie na WPiA uporządkowanego wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia o charakterze podmiotowo-przedmiotowym.

2. Funkcjonowanie w UŁ i na WPiA przejrzystych i efektywnych procedur tworzenia i weryfikacji programów studiów, angażujących wszystkich interesariuszy wewnętrznych oraz interesariuszy zewnętrznych.

3. Realizacja polityki zapewniania jakości kształcenia z jednej strony poprzez wprowadzanie rozwiązań zapewniających wysoką jakość kształcenia, z drugiej zaś poprzez regularne dokonywanie oceny jakości kształcenia w ramach kierunków prowadzonych na WPiA UŁ.

4. Włączenie studentów w proces zapewniania jakości kształcenia.

5. Wdrożenie efektywnych wewnętrznych mechanizmów monitorowania i kontroli jakości kształcenia na WPiA UŁ i w całej Uczelni.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	**Mocne strony** należy wskazać **nie więcej niż pięć** najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów 1. Wysoki poziom, doświadczenie i kompetencje kadry badawczo-dydaktycznej: jej zróżnicowane zawodowe, wysokie kompetencje naukowe, dydaktyczne i praktyczne, rozwijane w ramach realizowanych projektów badawczych, doświadczenie w gremiach eksperckich, działalność w ważnych instytucjach o zasięgu krajowym i międzynarodowym, uczestnictwo w zmianach legislacyjnych prawa; 2. Istotny wzrost kompetencji cyfrowych nauczycieli akademickich w zakresie wykorzystania nowoczesnych form prowadzenia zajęć; w tym wykorzystanie platformy MS Teams, Moodle oraz bogata oferta szkoleń dla kadry dydaktycznej. 3. Nowoczesny program studiów, z możliwością elastycznego kształtowania oferty przedmiotów wybieralnych (autorskie rozwiązanie stworzone w samym programie), z uwzględnieniem nowych aspektów wiedzy, rezultatów badań pracowników WPiA UŁ, potrzeb interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych (w tym współpraca z Forum Partnerów WPiA);	**Słabe strony** należy wskazać **nie więcej niż pięć** najpoważniejszych ograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się 1. Niewystarczające zaangażowanie części pracowników Wydziału w działania istotne dla podnoszenia jakości kształcenia, we współpracę instytucjonalną Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym (np. przedsięwzięcia komercyjne będące dodatkowym źródłem finansowania, np. zlecane analizy, ekspertyzy, badania, szkolenia); 2. Niewystarczające zaangażowanie pracowników w staraniach o pozyskiwanie grantów badawczych. 3. Przywiązanie części pracowników do tradycyjnego modelu kształcenia prawniczego i tradycyjnych metod dydaktycznych, nie wytrzymujące zderzenia z potrzebami dynamicznie zmieniającego się otoczenia. 4. Niezadowalający poziom zwrotności ankiet studenckich jako kluczowego źródła informacji o programie studiów i jego realizacji od samych studentów/absolwentów.

	4. Wykorzystanie różnorodnych form rozwijania kompetencji i zainteresowań studentów np. poprzez czynne zaangażowanie w studenckim czasopiśmie naukowym „Paragraf. Studia z Prawa i Administracji”, udział w studenckich grantach badawczych, konkursach z różnych dziedzin prawa, zaangażowanie w działalność studenckich kół naukowych, wsparcie studentów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi itp.	
Czynniki zewnętrzne	**Szanse** należy wskazać **nie więcej niż pięć** najważniejszych zjawisk i tendencji występujących w otoczeniu uczelni, które mogą stanowić impuls do rozwoju kierunku studiów 1. Pozytywne postrzeganie Wydziału przez otoczenie: znaczący autorytet naukowy Wydziału i jego pracowników i dobra opinia na temat poziomu studiów, kwalifikacji absolwentów, potwierdzona m.in. wynikami badań w ramach monitoringu losu absolwentów; pozycja UŁ jako największego ośrodka akademickiego w regionie Polski centralnej. 2. Rosnąca mobilność społeczeństwa sprzyjająca podejmowaniu studiów poza miejscem zamieszkania jako efekt wykorzystania w procesie dydaktycznym metod i narzędzi kształcenia na odległość. 3. Perspektywy rozwijania współpracy dzięki postrzeganiu uczelni przez otoczenie międzynarodowe podmioty jako członka sieci UNIC.	**Zagrożenia** należy wskazać **nie więcej niż pięć** czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwój kierunku studiów i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się 1. Niejasne i uznaniowe kryteria ewaluacji działalności naukowej i związany z tym niestabilny i niewystarczający system finansowania działalności Uczelni i Wydziałów; jednocześnie ustawowa regulacja zasad tworzenia i zmian programów studiów utrudniająca elastyczne i efektywne kształtowanie oferty kształcenia zgodnie z dynamiką zmian potrzeb społeczno-rynkowych. 2. Kryzys praworządności i sądownictwa, utrzymująca się sytuacja dualizmu prawnego, skutkująca niepewnością co do przyszłości kariery w tak typowych zawodach prawniczych jak sędzia czy prokurator. 3. Krytyczne postrzeganie przez społeczeństwo tradycyjnych zawodów prawniczych, ich deprecjonowanie; ale też przyczynianie się przedstawicieli zawodów prawniczych do takiego wizerunku przez niewystarczające

	4. Partnerska synergia z nowoczesnym otoczeniem społeczno-gospodarczym: - współpraca w tworzeniu i weryfikacji programu studiów; - współpraca w zakresie kształcenia w realizacji praktyk studenckich, staży, ułatwiania startu zawodowego absolwentów - współpracy w zakresie prowadzenia badań naukowych (pracowników i studentów) i praktycznego wdrażania ich rezultatów. 5. Zmiana myślenia o wykształceniu prawniczym w młodszych pokoleniach: - możliwości zawodowe nie ograniczone tylko do tradycyjnych zawodów prawniczych, elastyczność zatrudnienia, np. w organizacjach społeczeństwa obywatelskiego; - indukowane rozwojem nowych technologii zapotrzebowanie na wysoko wyspecjalizowanych prawników (AI, AML itp.); - wzrost zainteresowania kształceniem na kierunku wśród osób posiadających już doświadczenie zawodowe.	rozliczanie przypadków zachowań nieetycznych czy ewidentnych nadużyć. 4. Utrzymujący się niż demograficzny, negatywnie przekładający się m.in. na liczbę i jakość kandydatów na studia. 5. Rosnąca konkurencja ze strony polskich i zagranicznych uczelni publicznych, ale w szczególności uczelni niepublicznych; w części przypadków stosowanie praktyk nieuczciwej konkurencji kosztem jakości kształcenia.

(Pieczęć uczelni)

Dokument podpisany przez Monika Bogucka-Felczak
Data: 2025.12.15 09:45:57 CET

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez Małgorzata Wrzesień
Data: 2025.12.15 14:59:08 CET

…… ……

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki) (podpis Rektora)

Łódź, dnia 15 grudnia 2025 r.

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku[2]

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne (wieczorowe i zaoczne)	
		Dane sprzed 3 lat*	Bieżący rok akademicki **	Dane sprzed 3 lat *	Bieżący rok akademicki **
Jednolite studia magisterskie	I	182	212	146	237
	II	253	199	126	120
	III	162	165	177	106
	IV	132	158	97	87
	V	143	194	149	72
Razem:		872	928	695	622

*Stan według sprawozdań do GUS na 31.12.2022 r.

** Stan według systemu USOS na dzień 20 listopada 2025 r.

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne (wieczorowe i zaoczne)	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku *	Liczba absolwentów w danym roku **	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku *	Liczba absolwentów w danym roku **
Jednolite studia magisterskie	2022	179	124	197	87
	2023	163	113	174	66

[2] Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

	2024	227	121	174	57
Razem:		569	358	545	210

*Stan według sprawozdań do GUS na 31.12

** Stan według roku kalendarzowego

Rok ukończenia 2022- okres obron 01.01.2022-31.12.2022

Rok ukończenia 2023- okres obron 01.01.2023-31.12.2023

Rok ukończenia 2024- okres obron 01.01.2024-31.12.2024

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)[3]

Nazwa wskaźnika	**Liczba punktów ECTS/Liczba godzin**
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	10 semestrów 309 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów[4]	3230 (stacjonarne) 1885 (niestacjonarne)
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	293 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	299
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	102
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	6
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)[5]	-praktyki wakacyjne – 1 miesiąc / praktyki śródroczne – 4 miesiące

[3] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

[4] Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

[5] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

	- 120 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. **2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.**	1. nie dotyczy 2. a) zaoczne – nie dotyczy b) wieczorowe: 1885/1350 1885/1015 (z uwzględnieniem, że w przedmiotach dwumodułowych, w których wykład prowadzony jest z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość ćwiczenia są prowadzone stacjonarnie)

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów[6]

a. PRAWO STACJONARNE

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/ formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarnych	Liczba punktów ECTS
Wstęp do prawoznawstwa	**W/ĆW**	**60**	**6**
Logika dla prawników	**W/ĆW**	**60**	**6**
Historia państwa i prawa polskiego	**W/ĆW**	**90**	**8**
Filozofia	**W**	**30**	**3**
Ekonomia	**W**	**30**	**3**
Powszechna historia państwa i prawa	**W/ĆW**	**90**	**8**
Łacina dla prawników	**ĆW**	**60**	**4**

[6] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Prawo rzymskie	W/ĆW	90	8
Prawo konstytucyjne cz.1	W/ĆW	60	6
Język obcy	L	60	2
Klasyczne doktryny polityczno-prawne/ Współczesne doktryny polityczno-prawne	W	30	4
Informatyka prawnicza	LA	15	2
Kultura słowa pisanego	ĆW	15	2
Prawo konstytucyjne cz.2	W/ĆW	60	6
Język obcy	L	60	5
Prawo międzynarodowe publiczne	W/ĆW	75	7
Psychologia/Socjologia	W	30	3
Wychowanie fizyczne	ĆW	60	0
Prawo administracyjne	W/ĆW	120	10
Prawo cywilne cz.1	W/ĆW	120	10
Prawo karne	W/ĆW	150	12
Podstawy prawa UE	W/ĆW	75	7
Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne	W/ĆW	75	7
Prawo finansowe	W/ĆW	75	7
Prawa człowieka	W	30	3
Moduł wybieralny - konwersatorium metodyczne	K	15	2
Moduł wybieralny - konwersatorium metodyczne	K	15	2
Prawo cywilne cz.2	W/ĆW	150	12
Prawo pracy	W/ĆW	120	10
Postępowanie karne	W/ĆW	120	10
Moduł wybieralny - konwersatorium metodyczne	K	15	2
Moduł wybieralny - konwersatorium metodyczne	K	15	2
Prawo podatkowe	W/ĆW	45	5
Prawo ubezpieczeń społecznych	W	30	3
Prawo gospodarcze i handlowe	W/ĆW	90	8
Prawo gospodarcze publiczne	W/ĆW	60	6
Argumentacja prawnicza	K	30	3
Moduł specjalizacji (konwersatorium)	K	30	3
Moduł specjalizacji (konwersatorium)	K	30	3

Postępowanie cywilne (cz.1 i 2)	W/ĆW	150	12
Teoria i filozofia prawa	W/ĆW	90	8
Moduł wybieralny	K	30	3
Moduł wybieralny	K	30	3
Seminarium magisterskie	SM	60	10
Moduł specjalizacji (konwersatorium)	K	30	3
Prawo własności intelektualnej	W	30	4
Prawo własności przemysłowej	W	30	4
Etyka zawodów prawniczych	W/K	30	4
Moduł specjalizacji (konwersatorium)	K	30	3
Moduł specjalizacji (konwersatorium)	K	30	3
Moduł specjalizacji (laboratorium obowiązkowe)	LA	15	2
Praktyki / Praca w Klinice Prawa		0	6
Seminarium magisterskie	SM	60	10
Moduł wybieralny	K	30	3
Moduł wybieralny (w języku obcym)	K	20	4
Moduł wybieralny (laboratorium)	LA	15	2
Moduł specjalizacji (laboratorium do wyboru)	LA	15	2
Moduł specjalizacji (konwersatorium)	K	30	3
Egzamin magisterski		0	10
Łącznie:		3110	309
Moduł wybieralny- konwersatorium metodyczne			
BLOK I			
Doktryny Polityczno-Prawne	K	15	2
Specjalność Badania nad Rozwojem Państwa Specjalność i Prawa	K	15	2
Specjalność Prawo Rzymskie	K	15	2
Specjalność Prawo Konstytucyjne	K	15	2
Specjalność Europejskie Prawo Konstytucyjne	K	15	2
BLOK II			
Specjalność Prawo Finansowe	K	15	2
Specjalność Prawo Podatkowe	K	15	2

Specjalność Europejskie Prawo Gospodarcze	K	15	2
Specjalność Prawo Administracyjne i Nauka Administracji	K	15	2
Specjalność Postępowanie Administracyjne i Sądownictwo-Administracyjne	K	15	2
BLOK III			
Specjalność Prawo Cywilne		15	2
Specjalność Prawo Pracy, Europejskie i Zbiorowe Prawo Pracy	K	15	2
Specjalność Prawo Gospodarcze i Handlowe	K	15	2
Specjalność Postępowanie Cywilne I	K	15	2
Specjalność Postępowanie Cywilne II	K	15	2
BLOK IV			
Specjalność Teoria i Filozofia Prawa oraz Polityka Prawa	K	15	2
Specjalność Prawo Karne	K	15	2
Specjalność Prawo Karne Międzynarodowe	K	15	2
Specjalność Postępowanie Karne i Kryminalistyka	K	15	2
Specjalność Prawo Międzynarodowe Publiczne	K	15	2
Moduł specjalizacji: Cywilnoprawna Konwersatoria (KANON)			
Wstęp do prawa prywatnego międzynarodowego	K	30	3
Obrót nieruchomościami	K	30	3
Prawo ubezpieczeń	K	30	3
razem po IV roku:		90	9
Międzynarodowe i europejskie postępowanie cywilne	K	30	3
Postępowanie nieprocesowe	K	30	3
Postępowanie zabezpieczające	K	30	3
razem po V roku:		90	9
Laboratoria			
Umowy w obrocie cywilnoprawnym	LA	15	2
Pisma procesowe w sprawach cywilnych	LA	15	2
Prawo cywilne w praktyce sądowej (sala sądowa)	LA	15	2
Techniki komunikacyjne z uczestnikami postępowania cywilnego	LA	15	2
Programy komputerowe w praktyce gospodarczej	LA	15	2

Zabezpieczenia wierzytelności	LA	15	2
Moduł specjalizacji: Karnoprawna Konwersatoria (KANON)			
Prawo karne wykonawcze	K	30	3
Kryminalistyka	K	30	3
Prawo karne skarbowe	K	30	3
razem po IV roku:		90	9
Międzynarodowe prawo karne	K	30	3
Prawo karne gospodarcze	K	30	3
Prawo karne nieletnich	K	30	3
razem po V roku:		90	9
Laboratoria			
Sala rozpraw – praktyka karnoprawna	LA	15	2
Pisma procesowe w sprawach karnych	LA	15	2
Procesowe, kryminalistyczne i medyczne aspekty dowodów w postępowaniu karnym	LA	15	2
Kazusy w prawa i postępowania karnego	LA	15	2
Debata oksfordzka-prawo i postępowanie karne	LA	15	2
Moduł specjalizacji: Publicznoprawna Konwersatoria (KANON)			
Prawo urzędnicze	K	30	3
Rozstrzyganie sporów z administracją	K	30	3
Medyczne prawo administracyjne	K	30	3
razem po IV roku:		90	9
Prawo ochrony środowiska	K	30	3
Prawo ochrony danych osobowych	K	30	3
Instytucje społeczeństwa obywatelskiego	K	30	3
razem po V roku:		90	9
Laboratoria			
Pisma procesowe w sprawach administracyjnych	LA	15	2
Debata oksfordzka – prawo pracy	LA	15	2
Legislacja administracyjnoprawna	LA	15	2
Ochrona jednostki w działalności Trybunału Konstytucyjnego i Rzecznika Praw Obywatelskich	LA	15	2
Mediacja w sprawach z zakresu administracji publicznej	LA	15	2

Rozprawa sądowa w sprawach administracyjnych i podatkowych	LA	15	2
Analiza orzecznictwa NSA, TK i TSUE w sprawach finansowych	LA	15	2
Ochrona praw podatnika	LA	15	2
Moduł specjalizacji: Finansowa Konwersatoria (KANON)			
Międzynarodowe prawo podatkowe	K	30	3
System finansowania samorządu terytorialnego	K	30	3
Finanse UE	K	30	3
razem po IV roku:		90	9
Sądowa kontrola administracji	K	30	3
Postępowanie egzekucyjne należności pieniężnych	K	30	3
Prawo rynków kapitałowych	K	30	3
razem po V roku:		90	9
Laboratoria			
Pisma procesowe w sprawach podatkowych	LA	15	2
Debata oksfordzka – prawo pracy	LA	15	2
Legislacja administracyjnoprawna	LA	15	2
Ochrona jednostki w działalności Trybunału Konstytucyjnego i Rzecznika Praw Obywatelskich	LA	15	2
Mediacja w sprawach z zakresu administracji publicznej	LA	15	2
Rozprawa sądowa w sprawach administracyjnych i podatkowych	LA	15	2
Analiza orzecznictwa NSA, TK i TSUE w sprawach finansowych	LA	15	2
Ochrona praw podatnika	LA	15	2
Moduł specjalizacji: Gospodarcza i europejska Konwersatoria (KANON)			
Europejskie prawo pracy	K	30	3
Zbiorowe prawo pracy	K	30	3
Europejskie prawo gospodarcze	K	30	3
razem po IV roku:		90	9
Umowy międzynarodowe UE i wspólna polityka handlowa	K	30	3
Prawo spółek	K	30	3

Prawo ubezpieczeń gospodarczych	K	30	3
razem po V roku:		90	9
Laboratoria			
Kazusy z prawa UE	LA	15	2
Kazusy z prawa własności przemysłowej	LA	15	2
Wykorzystanie argumentacji opartej na prawie UE w sprawach przed sądami krajowymi	LA	15	2
Umowy w obrocie gospodarczym	LA	15	2
Kazusy z prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego	LA	15	2
Kazusy z ochrony praw człowieka	LA	15	2
Kazusy z nowych technologii	LA	15	2

B. PRAWO NIESTACJONARNE (wieczorowe, zaoczne)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/ formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć niestacjonarnych	Liczba punktów ECTS
Wstęp do prawoznawstwa	W/ĆW	45	6
Logika dla prawników	W/ĆW	45	6
Historia państwa i prawa polskiego	W/ĆW	45	8
Filozofia	W	20	3
Ekonomia	W	20	3
Powszechna historia państwa i prawa	W/ĆW	45	8
Łacina dla prawników	ĆW	40	4
Prawo rzymskie	W/ĆW	45	8
Prawo konstytucyjne cz.1	W/ĆW	40	6
Język obcy	L	36	2
Klasyczne doktryny polityczno-prawne/ Współczesne doktryny polityczno-prawne	W	20	4
Informatyka prawnicza	LA	10	2
Kultura słowa pisanego	ĆW	10	2
Prawo konstytucyjne cz.2	W/ĆW	40	6
Język obcy	L	36	5

Prawo międzynarodowe publiczne	W/ĆW	45	7
Psychologia/Socjologia	W	20	3
Prawo administracyjne	W/ĆW	60	10
Prawo cywilne cz.1	W/ĆW	60	10
Prawo karne	W/ĆW	80	12
Podstawy prawa UE	W/ĆW	40	7
Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne	W/ĆW	50	7
Prawo finansowe	W/ĆW	45	7
Prawa człowieka	W	20	3
Moduł wybieralny – konwersatorium metodyczne	K	10	2
Moduł wybieralny – konwersatorium metodyczne	K	10	2
Prawo cywilne cz.2	W/ĆW	80	12
Prawo pracy	W/ĆW	60	10
Postępowanie karne	W/ĆW	60	10
Moduł wybieralny – konwersatorium metodyczne	K	10	2
Moduł wybieralny – konwersatorium metodyczne	K	10	2
Prawo podatkowe	W/ĆW	30	5
Prawo ubezpieczeń społecznych	W	20	3
Prawo gospodarcze i handlowe	W/ĆW	45	8
Prawo gospodarcze publiczne	W/ĆW	40	6
Argumentacja prawnicza	K	15	3
Moduł specjalizacji (konwersatorium)	K	18	3
Moduł specjalizacji (konwersatorium)	K	18	3
Postępowanie cywilne (cz.1 i 2)	W/ĆW	80	12
Teoria i filozofia prawa	W/ĆW	45	8
Moduł wybieralny	K	15	3
Moduł wybieralny	K	15	3
Seminarium magisterskie	SM	40	10
Moduł specjalizacji (konwersatorium)	K	18	3
Prawo własności intelektualnej	W	15	4

Prawo własności przemysłowej	W	15	4
Etyka zawodów prawniczych	W/K	20	4
Moduł specjalizacji (konwersatorium)	K	18	3
Moduł specjalizacji (konwersatorium)	K	18	3
Moduł specjalizacji (laboratorium obowiązkowe)	LA	10	2
Praktyki / Praca w Klinice Prawa		0	6
Seminarium magisterskie	SM	40	10
Moduł wybieralny	K	15	3
Moduł wybieralny (w języku obcym)	K	20	4
Moduł wybieralny (laboratorium)	LA	10	2
Moduł specjalizacji (laboratorium do wyboru)	LA	10	2
Moduł specjalizacji (konwersatorium)	K	18	3
Egzamin magisterski		0	10
Łącznie:		1765	309
Moduł wybieralny- konwersatorium metodyczne			
BLOK I			
Doktryny Polityczno-Prawne	K	10	2
Specjalność Badania nad Rozwojem Państwa Specjalność i Prawa	K	10	2
Specjalność Prawo Rzymskie	K	10	2
Specjalność Prawo Konstytucyjne	K	10	2
Specjalność Europejskie Prawo Konstytucyjne	K	10	2
BLOK II			
Specjalność Prawo Finansowe	K	10	2
Specjalność Prawo Podatkowe	K	10	2
Specjalność Europejskie Prawo Gospodarcze	K	10	2
Specjalność Prawo Administracyjne i Nauka Administracji	K	10	2
Specjalność Postępowanie Administracyjne i Sądownictwo-Administracyjne	K	10	2
BLOK III			

Specjalność Prawo Cywilne		10	2
Specjalność Prawo Pracy, Europejskie i Zbiorowe Prawo Pracy	K	10	2
Specjalność Prawo Gospodarcze i Handlowe	K	10	2
Specjalność Postępowanie Cywilne I	K	10	2
Specjalność Postępowanie Cywilne II	K	10	2
BLOK IV			
Specjalność Teoria i Filozofia Prawa oraz Polityka Prawa	K	10	2
Specjalność Prawo Karne	K	10	2
Specjalność Prawo Karne Międzynarodowe	K	10	2
Specjalność Postępowanie Karne i Kryminalistyka	K	10	2
Specjalność Prawo Międzynarodowe Publiczne	K	10	2
Moduł specjalizacji: Cywilnoprawna Konwersatoria (KANON)			
Wstęp do prawa prywatnego międzynarodowego	K	18	3
Obrót nieruchomościami	K	18	3
Prawo ubezpieczeń	K	18	3
razem po IV roku:		54	9
Międzynarodowe i europejskie postępowanie cywilne	K	18	3
Postępowanie nieprocesowe	K	18	3
Postępowanie zabezpieczające	K	18	3
razem po V roku:		54	9
Laboratoria			
Umowy w obrocie cywilnoprawnym	LA	10	2
Pisma procesowe w sprawach cywilnych	LA	10	2
Prawo cywilne w praktyce sądowej (sala sądowa)	LA	10	2
Techniki komunikacyjne z uczestnikami postępowania cywilnego	LA	10	2
Programy komputerowe w praktyce gospodarczej	LA	10	2
Zabezpieczenia wierzytelności	LA	10	2

Moduł specjalizacji: Karnoprawna Konwersatoria (KANON)			
Prawo karne wykonawcze	K	18	3
Kryminalistyka	K	18	3
Prawo karne skarbowe	K	18	3
razem po IV roku:		54	9
Międzynarodowe prawo karne	K	18	3
Prawo karne gospodarcze	K	18	3
Prawo karne nieletnich	K	18	3
razem po V roku:		54	9
Laboratoria			
Sala rozpraw – praktyka karnoprawna	LA	10	2
Pisma procesowe w sprawach karnych	LA	10	2
Procesowe, kryminalistyczne i medyczne aspekty dowodów w postępowaniu karnym	LA	10	2
Kazusy w prawa i postępowania karnego	LA	10	2
Debata oksfordzka-prawo i postępowanie karne	LA	10	2
Moduł specjalizacji: Publicznoprawna Konwersatoria (KANON)			
Prawo urzędnicze	K	18	3
Rozstrzyganie sporów z administracją	K	18	3
Medyczne prawo administracyjne	K	18	3
razem po IV roku:		54	9
Prawo ochrony środowiska	K	18	3
Prawo ochrony danych osobowych	K	18	3
Instytucje społeczeństwa obywatelskiego	K	18	3
razem po V roku:		54	9
Laboratoria			
Pisma procesowe w sprawach administracyjnych	LA	10	2
Debata oksfordzka – prawo pracy	LA	10	2
Legislacja administracyjnoprawna	LA	10	2
Ochrona jednostki w działalności Trybunału Konstytucyjnego i Rzecznika Praw Obywatelskich	LA	10	2

Mediacja w sprawach z zakresu administracji publicznej	LA	10	2
Rozprawa sądowa w sprawach administracyjnych i podatkowych	LA	10	2
Analiza orzecznictwa NSA, TK i TSUE w sprawach finansowych	LA	10	2
Ochrona praw podatnika	LA	10	2
Moduł specjalizacji: Finansowa Konwersatoria (KANON)			
Międzynarodowe prawo podatkowe	K	18	3
System finansowania samorządu terytorialnego	K	18	3
Finanse UE	K	18	3
razem po IV roku:		54	9
Sądowa kontrola administracji	K	18	3
Postępowanie egzekucyjne należności pieniężnych	K	18	3
Prawo rynków kapitałowych	K	18	3
razem po V roku:		54	9
Laboratoria			
Pisma procesowe w sprawach podatkowych	LA	10	2
Debata oksfordzka – prawo pracy	LA	10	2
Legislacja administracyjnoprawna	LA	10	2
Ochrona jednostki w działalności Trybunału Konstytucyjnego i Rzecznika Praw Obywatelskich	LA	10	2
Mediacja w sprawach z zakresu administracji publicznej	LA	10	2
Rozprawa sądowa w sprawach administracyjnych i podatkowych	LA	10	2
Analiza orzecznictwa NSA, TK i TSUE w sprawach finansowych	LA	10	2
Ochrona praw podatnika	LA	10	2
Moduł specjalizacji: Gospodarcza i europejska Konwersatoria (KANON)			
Europejskie prawo pracy	K	18	3
Zbiorowe prawo pracy	K	18	3
Europejskie prawo gospodarcze	K	18	3

razem po IV roku:		**54**	**9**
Umowy międzynarodowe UE i wspólna polityka handlowa	**K**	**18**	**3**
Prawo spółek	**K**	**18**	**3**
Prawo ubezpieczeń gospodarczych	**K**	**18**	**3**
razem po V roku:		**54**	**9**
Laboratoria			
Kazusy z prawa UE	**LA**	**10**	**2**
Kazusy z prawa własności przemysłowej	**LA**	**10**	**2**
Wykorzystanie argumentacji opartej na prawie UE w sprawach przed sądami krajowymi	**LA**	**10**	**2**
Umowy w obrocie gospodarczym	**LA**	**10**	**2**
Kazusy z prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego	**LA**	**10**	**2**
Kazusy z ochrony praw człowieka	**LA**	**10**	**2**
Kazusy z nowych technologii	**LA**	**10**	**2**

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/ Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela[7]

Nie dotyczy ocenianego kierunku

Nazwa zajęć/grupy zajęć	**Forma/formy zajęć**	**Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne**	**Liczba punktów ECTS**	**Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia[8]**
Razem:				

[7] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

[8] Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych[9]

A. PRAWO STACJONARNE

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
ADR in Administrative Matters	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	34 / 34
Antidiscriminatory Penal Law	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	25 / 10
Constitutional Means for Defence of Freedoms and Rights	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	12 / 8
Employment Aspects of Business in the EU	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	21 / 20
European Civil Procedure	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	31 / 23
European Economic Law	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	27 / 26
FinTech Law	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	12 / 10
Historical Introduction to the System of English Law	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	8 / 7
How Nations Behave - Playfulness of Mind in Public International Law NEW 25/26	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	9 / 3
Human Rights in Labour and Employment Relations	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	34 / 27
International Criminal Law	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	27 / 18
International Law in International Relations	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	44 / 34

[9] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

International Tax Law	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	29 / 24
Introduction to Comparative Law	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	15 / 13
Introduction to Immigration and Refugee Law	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	13 / 10
Land and Mortgage Register and Notary in the Legal Protection System	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	14 / 13
Le droit antidiscrimination de l'UE zawieszony w 24/25	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	francuski	1 / 1
Legal writing for academic purposes	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	12 / 7
Oldest Legal Systems in the World. A History of Ancient Near Eastern Law	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	21 / 2
Polish Labour Law and Industrial Relations	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	28 / 28
Polish Political and Legal Thought - Selected Problems	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	6 / 3
Protection of Fundamental Rights in the EU	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	24 / 21
Social rights in Europe – the Council of Europe perspective	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	7 / 6
Structure of Public Administration. New Trends and Prospects of Development	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	30 / 26
The Doctrines of European Integration	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	27 / 13
The Old Polish Criminal Law in European Perspective	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	9 / 0
The Law of EU Foreign Relations	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	18 / 18
Theory of Law	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	5 / 5
Theory of Law/Philosophy of Law	stacjonarne	zima 25/26	stacjonarne	angielski	4 / 0
AI Ethics and Regulation	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	11 / 6

American civil procedure	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	11 / 5
Anti- discrimination Law	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	13 / 2
Classical Republican and Liberal Traditions in the System of Polish Public Law	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	4 / 0
Cyberspace and International Law	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	32 / 7
Entertainment Law	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	10 / 3
Environmental Protection Law and Politics	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	6 / 5
EU budget and fiscal policy	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	11 / 10
European Labour Law	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	27 / 17
Human Dignity and the Law	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	8 / 7
International Humanitarian Law UNIC OPEN COURSE	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	16 / 2+3 UNIC
International Labour Law	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	30 / 24
International Standards of Victims' Rights Protection	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	32 / 5
International Tax Planning, Anti-Tax Avoidance and Anti-Tax Evasion Measures	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	24 / 21
Introduction to European Institutional Law	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	53 / 11
Introduction to International Business Law	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	9 / 8
Philosophy of Law	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	6 / 6
Public Procurement Law	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	9 / 9
Sharia Law and Modern Values and Rules of Law	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	21 / 0
The EU System of Judicial Protection	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	16 / 15

The Protection of Human Rights	stacjonarne	lato 24/25	stacjonarne	angielski	8 / 5

B. PRAWO NIESTACJONARNE (wieczorowe)*

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
European Civil Procedure	stacjonarne	zima 25/26	niestacjonarne (wieczorowe)	angielski	13 / 13
European Economic Law	stacjonarne	zima 25/26	niestacjonarne (wieczorowe)	angielski	27 / 26
International Criminal Law	stacjonarne	zima 25/26	niestacjonarne (wieczorowe)	angielski	25 / 8
Cyberspace and International Law	stacjonarne	lato 24/25	niestacjonarne (wieczorowe)	angielski	15 / 0

* na wniosek studenta, zamiast ww. przedmiotów dla studentów wieczorowych kierunku prawo, możliwy jest udział w zajęciach prowadzonych w językach obcych dla kierunku prawo na studiach dziennych, co rozszerza ofertę zajęć obcojęzycznych.

C. PRAWO NIESTACJONARNE (zaoczne)

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Introduction to International Business Law	stacjonarne	lato 24/25	niestacjonarne (zaoczne)	angielski	4 / 0
Anti-discrimination Law	stacjonarne	lato 24/25	niestacjonarne (zaoczne)	angielski	11 / 0
Grundzüge des deutschen Rechts	stacjonarne	lato 24/25	niestacjonarne (zaoczne)	angielski	16 / 0
Polish and European Collective Labour Law	stacjonarne	lato 24/25	niestacjonarne (zaoczne)	angielski	2 / 0
Protection of fundamental rights in the EU	stacjonarne	lato 24/25	niestacjonarne (zaoczne)	angielski	10 / 0

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru:

Imię i nazwisko:
Tytuł naukowy/dziedzina, stopień naukowy/dziedzina oraz dyscyplina, tytuł zawodowy (w przypadku tytułu zawodowego lekarza – specjalizacja), rok uzyskania tytułu/stopnia naukowego/tytułu zawodowego:
Wykaz zajęć/grup zajęć i godzin zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
Charakterystyka dorobku naukowego ze wskazaniem dziedzin nauki/sztuki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych/artystycznych, w której/których dorobek się mieści (do 600 znaków) oraz wykaz **co najwyżej 10** najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz ze wskazaniem dat uzyskania (publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych, patentów i praw ochronnych, zrealizowanych projektów badawczych, nagród krajowych/międzynarodowych za osiągnięcia naukowe/artystyczne), ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć.
Charakterystyka doświadczenia i dorobku dydaktycznego (do 600 znaków) oraz wykaz **co najwyżej 10** najważniejszych osiągnięć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz z wskazaniem dat uzyskania (np. autorstwo podręczników/materiałów dydaktycznych, wdrożone innowacje dydaktyczne, nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną, opieka nad beneficjentem Diamentowego Grantu, uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/ zajęć/grupy zajęć, opieka nad kołem naukowym, prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich).

Opis doświadczenia zawodowego w powiązaniu z celami kształcenia, efektami uczenia się zakładanymi dla ocenianego kierunku oraz treściami programowymi (jeśli dotyczy).

5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:

Studia stacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)[10]							
Nr albumu	**Tytuł pracy dyplomowej**	**Rok**	**Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna**	**Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta**	**Ocena pracy**	**Ocena egzaminu dyplomowego**	**Ocena na dyplomie**
Studia niestacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	**Tytuł pracy dyplomowej**	**Rok**	**Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna**	**Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta**	**Ocena pracy**	**Ocena egzaminu dyplomowego**	**Ocena na dyplomie**
Studia stacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	**Tytuł pracy dyplomowej**	**Rok**	**Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna**	**Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta**	**Ocena pracy**	**Ocena egzaminu dyplomowego**	**Ocena na dyplomie**
Studia niestacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							

[10] Należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatnich dwóch lat poprzedzających rok, w którym przeprowadzana jest ocena. W przypadku, gdy łączna liczba absolwentów z ostatnich dwóch lat przekracza 100 – należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatniego roku poprzedzającego rok, w którym przeprowadzana jest ocena.

Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia stacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	**Tytuł pracy dyplomowej**	**Rok**	**Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna**	**Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta**	**Ocena pracy**	**Ocena egzaminu dyplomowego**	**Ocena na dyplomie**
Studia niestacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	**Tytuł pracy dyplomowej**	**Rok**	**Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna**	**Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta**	**Ocena pracy**	**Ocena egzaminu dyplomowego**	**Ocena na dyplomie**

7. Wykaz egzaminów dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru – dotyczy studiów pierwszego stopnia kończących się egzaminem dyplomowych:

Nie dotyczy ocenianego kierunku studiów.

Studia stacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)				
Nr albumu	**Rok**	**Ocena egzaminu dyplomowego**	**Ocena na dyplomie**	**Tytuł projektu dyplomowego/inżynierskiego, jeśli egzamin dyplomowy przewiduje jego przedłożenie**
Studia niestacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)				
Nr albumu	**Rok**	**Ocena egzaminu dyplomowego**	**Ocena na dyplomie**	**Tytuł projektu dyplomowego/inżynierskiego, jeśli egzamin dyplomowy przewiduje jego przedłożenie**

8. Akceptowalnymi formatami są: .doc, .docx, .gif, .png, .jpg (jpeg), .odt, .ods, .pdf, .rtf, .ppt, .pptx, .odp, .txt, .xls, .xlsx, .xml.
9. Nazwy plików nie mogą być dłuższe niż 15 znaków i nie mogą zawierać następujących znaków: ~ "# % & *: < >? / \ { | }&%# (spacje wiodące i końcowe w nazwach plików lub folderów również nie są dozwolone).
10. Pliki lub foldery nie mogą być skompresowane.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).